

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Έτος 4^ο - Τεύχος **15** (Γ' τρίμηνο 1989: Ιούλ., Αύγουστος, Σεπτέμβριος)

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

- Κ. Σιφνιώτη, Οι συνεταιρισμοί και το 1992 145
 - Δ. Κεσρόπουλου, Εργατικό Κίνημα και Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί 153
 - Α. Μανιτάκη, Γνωμάτευση: Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και το προσωπικό της Α.Σ.Ε. 159
 - Β. Λαμπροπούλου - Δημητριάδου, Ενδιαφέρουσα συνεταιριστική νομολογία 163
 - Θέσεις - Απόψεις 171
 - Συνεταιρισμοί και Αναπτυξιακή Πολιτική (Πρόταση ψηφίσματος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο) 177
 - Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση και Συνεταιρισμοί (Γνωμάτευση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής) 183
 - Η χρησιμοποίηση των Συνεταιρισμών στο δεύτερο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την καταπολέμηση της φτώχειας (Επιμέλεια Β. Λαμπροπούλου - Δημητριάδου) 189
 - Σχολικοί συνεταιρισμοί στην Ιταλία 195
 - Ι. Σολάρη: 25 χρόνια πριν... Η (συν)κή Γαλακτοδιομηχανία Σύρου 199
 - Ειδήσεις: Συνεταιριστικές - Αγροτικές 203
 - Η Έκθεση του Γ. Γραμματέα του ΟΗΕ για τους Συνεταιρισμούς 205
-

Revue Cooperative «SINETERISTIKI PORIA» Cooperative Review

25, Koumoundourou str. - Athens 104 37

Sommaire a page 208 - Table of contents page 208

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

προσφέρει τη σιγουριά της ολοκληρωμένης κάλυψης σε όλους τους ζωτικούς κλάδους και εξασφαλίζει:

- τη γρήγορη και πρόθυμη εξυπηρέτηση
- την αντικειμενική και δίκαιη αποζημίωση
- τον σεβασμό και την πλήρη κατανόηση προς τους ασφαλισμένους.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

- Από το 1978, η πρώτη και η μόνη αμιγής Συνεταιριστική Ασφαλιστική Εταιρία στην Ελλάδα, με αποκλειστικούς μετόχους 60 Συνεταιριστικές Οργανώσεις και με κεφάλαια και αποθεματικά πάνω από 300 εκατομμύρια δραχμές.
- Αντασφαλιστική κάλυψη από τα μεγαλύτερα διεθνή συνεταιριστικά και ιδιωτικά αντασφαλιστικά συγκροτήματα.



ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Κεντρικά Γραφεία:

Ακαδημίας και Γ. Γενναδίου 8 - Αθήνα, Τηλ. 36.42.611 - 15

Υποκατάστημα Θεσσαλονίκης:

Τσιμισκή 17 - Θεσσαλονίκη - Τηλ. 268.503

Πρακτορεία και γραφεία σ' όλη την Ελλάδα και στις Ενώσεις των Γεωργικών Συνεταιρισμών.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ — ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ — ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Έτος 4ο - Τεύχος 15 (Γ' Τρίμηνο 1989: (Ιούλιος - Αύγουστος - Σεπτέμβριος)

ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΤΟ 1992 *

Του ΚΩΝ. Χ. ΣΙΦΝΙΩΤΗ
Επ. Καθηγητή Παντείου Πανεπ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, που αποφάσισαν να επιτύχουν οι χώρες-μέλη της ΕΟΚ ως το 1992, θα επιφέρει πολλές μεταβολές τόσο στην οικονομική πολιτική που εφαρμόζουν οι χώρες-μέλη, όσο και στους θεσμούς που επικρατούν. Η οικονομική πολιτική των κρατών-μελών πρέπει να προσαρμοστεί έτσι, ώστε να μην ευνοούνται (άμεσα ή έμμεσα) οι οικονομικές μονάδες μιάς χώρας. Η ενιαία αγορά απαιτεί ανταγωνισμό με ίσους όρους.

Το πνεύμα της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης, που υπέγραψαν και αποδέχτηκαν και τα 12 κράτη-μέλη, απαιτεί απ' όλους τη λήψη μέτρων που θα οδηγήσουν στη δημιουργία μιάς ενιαίας αγοράς χωρίς σύνορα, στην οποία τα άτομα, τα προϊόντα και τα κεφάλαια θα κινούνται ελεύθερα, όπως κινούνται σήμερα μέσα στα όρια της αντίστοιχης επικράτειάς τους.

Για τη δημιουργία της ενιαίας αγοράς χωρίς σύνορα, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει ήδη πάρει, και θα πάρει σταδιακά, πολλά μέτρα με τη μορφή Κανονισμών. Τα κράτη-μέλη θα πρέπει να προσαρμόζουν τη νομοθεσία τους με τα νέα αυτά μέτρα και να παραλείπουν να παίρνουν μέτρα που παραβαίνουν τους κανονισμούς αυτούς ή που καταστρατηγούν το πνεύμα της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης.

Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη δεν εξαιρεί κάποιο χώρο ή κάποιο τομέα της οικονομίας. Η Ενιαία Αγορά θα είναι ενιαία για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες. Θα είναι ενιαία για τις ιδιωτικές, τις δημόσιες και τις συνεταιριστικές επιχειρήσεις.

Στο άρθρο αυτό θα εξετάσουμε τις επιπτώσεις της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης στους συνεταιρισμούς της χώρας μας και ειδικότερα στους αγροτικούς συνεταιρισμούς. Οι επιπτώσεις αυτές αναφέρονται, από μιά άποψη, στην ανταπόκριση των συνεταιριστικών οργανώσεων στον ανταγωνισμό και, από μια άλλη άποψη, στην προσαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής στο γράμμα και στο πνεύμα της ενιαίας αγοράς. Στο άρθρο αυτό, θα περιοριστούμε στο δεύτερο θέμα μόνο. Θα μι-

(*) Εισήγηση στο Συνέδριο για τις «Προοπτικές των Δημοσίων Επιχειρήσεων και των Συνεταιρισμών ενόψει του 1992» που οργανώθηκε από το Διεθνές Κέντρο Έρευνας και Ενημέρωσης για τη Συλλογική Οικονομία (CIRIEC), σε συνεργασία με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης της Παντείου (27/2 ως 1/3 1989).

λήσαμε δηλαδή για την κυβερνητική αγροτοσυνεταιριστική πολιτική στα πλαίσια της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης.

1. Η ΣΧΕΣΗ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Βλέποντας την ιστορική εξέλιξη του συνεργατισμού, διακρίνουμε διάφορες περιόδους, κυρίως στα πρώτα χρόνια, κατά τις οποίες μερικές κυβερνήσεις έβλεπαν τη διάδοση και επέκταση του συνεργατισμού άλλοτε με επιφυλακτικότητα και άλλοτε εχθρικά. Η εχθρική αυτή στάση ήταν το αποτέλεσμα της έντονης κριτικής, που ασκούσαν οι ηγέτες του συνεταιριστικού κινήματος για τις άθλιες οικονομικές συνθήκες που επικρατούσαν και της πίεσης που ασκούσαν οι ηγέτες των συνεταιρισμών στις κυβερνήσεις τους για κοινωνικές μεταρρυθμίσεις.

Σε πολλές χώρες τα συνεταιριστικά κινήματα έγιναν ο στόχος της κυβέρνησης, λόγω των στενών δεσμών που είχαν με κόμματα της αντιπολίτευσης. Στη χώρα μας, το συνεταιριστικό κίνημα αντιμετώπισε επανειλημμένα αυτή την εχθρική στάση της πολιτείας, με αποκορύφωμα τις περιόδους των δικτατοριών. Στη δικτατορία του 1967, η χούντα κατάργησε δια νόμου όλες τις νόμιμα και δημοκρατικά εκλεγμένες διοικήσεις των γεωργικών συνεταιρισμών και απέλυσε πολλά ανώτερα και ανώτατα στελέχη. Στις πιο σημαντικές συνεταιριστικές οργανώσεις διόρισε απόστρατους ή εν ενεργεία αξιωματικούς, που όχι μόνο ήταν άσχετοι με το συνεργατισμό, αλλά και με τη γεωργία γενικότερα και ζημίωσαν πολύ το συνεταιριστικό κίνημα.

Σήμερα, στις περισσότερες χώρες του κόσμου, οι κυβερνήσεις επιθυμούν και υποστηρίζουν τη διάδοση και ανάπτυξη του συνεργατισμού. Ο βαθμός ανάμιξης στα συνεταιριστικά ζητήματα διαφέρει από χώρα σε χώρα. Οι διαφορές αυτές σχετίζονται με το οικονομικό σύστημα της χώρας και με το επίπεδο ανάπτυξης της χώρας. Η πολιτική των κυβερνήσεων μπορεί να χωριστεί σε διάφορες κατηγορίες ξεκινώντας από την ελάχιστη ανάμιξη και φτάνοντας ως τον πλήρη έλεγχο.

2. ΟΙ ΤΕΣΣΕΡΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

α. Η Κυβέρνηση ασχολείται ελάχιστα με το συνεταιριστικό κίνημα

Στην περίπτωση αυτή η κυβερνητική πολιτική περιορίζεται στην ψήφιση του νομικού πλαισίου δράσεως των συνεταιρισμών και παραχωρεί ορισμένες μικρο-απαλλαγές στο φορολογικό σύστημα, σε αναγνώριση της κοινωνικής προσφοράς του συνεταιριστικού κινήματος. Στις περιπτώσεις αυτές, το συνεταιριστικό κίνημα παραμένει τελείως ανεξάρτητο από την κυβέρνηση. Το Κράτος δεν ασκεί καμία εποπτεία ή έλεγχο και οι συνεταιρισμοί δεν θέλουν να έχουν τον κρατικό έλεγχο ή κάποια κρατική ανάμιξη στα θέματά τους. Οι συνεταιρισμοί απεχθάνονται την οποιαδήποτε παρέμβαση του Κράτους στα ζητήματά τους και θεωρούν το κίνημά τους ως μια άλλη μορφή οικονομικής δράσης και γι' αυτό πρέπει να αφηθούν ελεύθεροι και ανενόγητοι να διοικήσουν τις οργανώσεις τους όπως αυτοί νομίζουν και όπως συμβαίνει με τις ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Η πολιτική αυτή ασκείται κυρίως στα κράτη της βορειοδυτικής Ευρώπης και της Β. Αμερικής. Στις χώρες αυτές, το συνεταιριστικό κίνημα είναι πολύ ανεπτυγμένο και ισχυρό. Στη Δανία μάλιστα, δεν υπάρχει ούτε συνεταιριστικός νόμος-πλαίσιο.

Η ανυπαρξία πολιτικής δεν σημαίνει και ανυπαρξία συνεταιρισμών. Αντίθε-

τα μάλιστα, στις χώρες αυτές οι συνεταιρισμοί έχουν τέτοια δύναμη, που συχνά κατηγορούνται ότι μεγάλωσαν πάρα πολύ, με αποτέλεσμα να αποκτήσουν μονοπωλιακή δύναμη στην αγορά.

β. Η Κυβέρνηση δείχνει κάποιο ενδιαφέρον για την ανάπτυξη του συνεργατισμού

Στην περίπτωση αυτή, η κυβέρνηση επιδιώκει την ανάπτυξη και διάδοση των συνεταιρισμών και γι' αυτό το λόγο παρέχει ειδική βοήθεια και κίνητρα στη φορολογική και οικονομική της πολιτική. Στις περιπτώσεις αυτές, η κυβέρνηση παρέχει φοροαπαλλαγές, επιδοτήσεις, χαμηλότοκα δάνεια κλπ. Η κυβέρνηση επίσης βοηθά στη διάδοση της συνεταιριστικής ιδεολογίας, χρηματοδοτώντας ειδικά εκπαιδευτικά και ερευνητικά προγράμματα. Η κυβέρνηση όμως δεν ανακατεύεται στη διοίκηση των συνεταιρισμών. Στην περίπτωση αυτή η κυβέρνηση επιθυμεί την ανάπτυξη των συνεταιρισμών, αλλά δεν θέλει ν' απαλλάξει τα συνεταιριστικά στελέχη από τις ευθύνες τους, ούτε να περιορίσει ή να καθοδηγήσει τις πρωτοβουλίες τους. Τα κίνητρα ευνοούν τη συνεταιριστική δράση σε σύγκριση με την ατομική και αναφέρονται κατά κύριο λόγο στην ίδρυση συνεταιρισμών και στο σχηματισμό παγίων.

γ. Η Κυβέρνηση αναλαμβάνει ηγετικό ρόλο στο Συνεταιριστικό Κίνημα

Στην περίπτωση αυτή η κυβέρνηση ξεπερνά το στάδιο του απλού θεατή των εξελίξεων που σημειώνονται στο συνεταιριστικό κίνημα και αναλαμβάνει η ίδια ηγετικό ρόλο. Αναλαμβάνει δηλ. την πρωτοβουλία της οργάνωσης και δημιουργίας συνεταιρισμών και δίνει τις κατευθυντήριες οδηγίες στην ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων από τους συνεταιρισμούς. Για το σκοπό αυτό, οργανώνει ειδικά τμήματα στα αρμόδια Υπουργεία και αναθέτει σχετικά καθήκοντα σε δημόσιους οργανισμούς. Στις περιπτώσεις αυτές δημιουργείται ένα συνεταιριστικό κίνημα, που εξυπηρετεί κατά κύριο λόγο το κράτος και την κυβερνητική πολιτική και κατά δεύτερο λόγο τα μέλη του.

Το Κράτος διαθέτει την εξουσία για να πετύχει αυτά που επιδιώκει και για το σκοπό αυτό χρησιμοποιεί κυρίως τα εξής μέσα:

- Αυστηρή εποπτεία και έλεγχος, προληπτικό και κατασταλτικό, των πράξεων και αποφάσεων της διοίκησης.
- Εγκρίνει ή και επιβάλλει την ίδρυση, διάλυση ή συγχώνευση συνεταιριστικών οργανώσεων.
- Παίρνει διευθυντικές αποφάσεις που αφορούν, άμεσα ή έμμεσα, τη λειτουργία του συνεταιρισμού, όπως: διορίζει και παύει (άμεσα ή έμμεσα) τα Δ.Σ. και τα διευθυντικά στελέχη, καθορίζει το ύψος και τους λόγους δανειοδοτήσεων προς τους συνεταιρισμούς και προς τα μέλη τους, εγκρίνει, απορρίπτει ή επιβάλλει σχέδια νέων επενδύσεων και δραστηριοτήτων του συνεταιρισμού κ.ά.
- Προάγει τη διάδοση του συνεργατισμού χρησιμοποιώντας τα κρατικά μέσα ενημέρωσης, την προπαγάνδα, την παιδεία κλπ.

δ. Άμεσος και καθολικός έλεγχος του Συνεταιριστικού Κινήματος

Αυτή η τέταρτη μορφή κυβερνητικής συνεταιριστικής πολιτικής είναι αυτή

που όχι μόνο αναμειγνύεται στη διοίκηση των συνεταιρισμών, αλλά η όλη οικονομική πολιτική σχεδιάζεται έτσι, ώστε να ευνοούνται οι συνεταιρισμοί σε σχέση με τις άλλες επιχειρήσεις του εμπορικού δικαίου. Ειδικά προνόμια παρέχονται στους συνεταιρισμούς. Στους αγροτικούς συνεταιρισμούς π.χ. δίδονται αποκλειστικά δικαιώματα στη διακίνηση ορισμένων αγαθών (είτε εφοδίων, είτε αγροτικών προϊόντων). Δίδονται επίσης αποκλειστικά δικαιώματα για την εξαγωγή ορισμένων δυναμικών προϊόντων της χώρας, καθώς και το δικαίωμα αποκλειστικής εισαγωγής σε ορισμένα εφόδια (φυτοφάρμακα ή λιπάσματα). Η κρατική γη δίνεται για εκμετάλλευση μόνο στους συνεταιρισμούς ή μόνο σε αγρότες που είναι μέλη συνεταιρισμών. Οι αγρότες εξαναγκάζονται, έμμεσα ή και άμεσα, να γίνουν μέλη του συνεταιρισμού.

Στις περιπτώσεις αυτές η εποπτεία και ο έλεγχος των συνεταιρισμών είναι ακόμη μεγαλύτερος απ' ό,τι στην προηγούμενη περίπτωση.

Στις καπιταλιστικές χώρες ή και σε χώρες με μικτό οικονομικό σύστημα, αυτή η μορφή κρατικής παρέμβασης στο συνεταιριστικό κίνημα δικαιολογείται ως μια προσωρινή λύση που κρίνεται απαραίτητη στην αρχή, για να μπορέσει το συνεταιριστικό κίνημα να επιδιώξει και να ανδρωθεί. Μόλις όμως το κίνημα ξεπεράσει τις πρώτες δυσκολίες η παρέμβαση αυτή σταματά.

Δυστυχώς όμως, η εμπειρία σε πολλές αναπτυσσόμενες οικονομίες έδειξε ότι το δημόσιο και οι δημόσιοι υπάλληλοι σπάνια αναγνωρίζουν ότι το συνεταιριστικό κίνημα ανδρώθηκε και απέκτησε την ικανότητα να διαχειριστεί πλέον μόνο του τα συνεταιριστικά ζητήματα. Το δημόσιο και οι δημόσιοι υπάλληλοι είναι γενικά απρόθυμοι να παραχωρήσουν την εξουσία που ασκούσαν επί σειρά ετών και τα συνεταιριστικά κινήματα πρέπει να ασκήσουν πολύ μεγάλη πίεση στην κυβέρνηση για να αλλάξουν αυτή την κατάσταση.

3. Η ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ 1992

Σε γενικές γραμμές, μπορούμε να πούμε ότι σ' όλες τις χώρες της Κοινότητας η πολιτική που εφαρμόζεται είναι της πρώτης ή της δεύτερης μορφής. Μόνη εξαίρεση είναι η πολιτική που εφαρμόζεται στη χώρα μας, η οποία εμπίπτει στην τρίτη ή και στην τέταρτη μορφή.

Η διαφορά αυτή γεννά ορισμένα ερωτήματα. Θα μπορεί η ελληνική κυβέρνηση να συνεχίσει την πολιτική της και μετά το 1992; Αν υποχρεωθεί να αλλάξει η πολιτική και να εναρμονιστεί με την κοινοτική, αυτό θα αποβεί υπέρ ή κατά των συνεταιρισμών; Τι μέτρα πρέπει να πάρει η κυβέρνηση ως το 1992 και τί πρέπει να κάνουν οι συνεταιρισμοί;

Από θεωρητικής πλευράς, οι απόψεις ως προς το βαθμό παρέμβασης της Κυβέρνησης στη διοίκηση και ανάπτυξη των συνεταιρισμών διαφέρουν πάρα πολύ. Οι διαφορές αυτές σχετίζονται με τις διαφορές απόψεων στο θέμα του κοινωνικο-οικονομικού συστήματος που προτιμά ο καθένας. Τα επιχειρήματα κατά του κυβερνητικού παρεμβατισμού στους συνεταιρισμούς που δρουν στις καπιταλιστικές οικονομίες σχετίζονται κυρίως με τη συνεταιριστική ιδεολογία και τονίζουν τους κινδύνους παραμόρφωσης του συνεργατισμού από τη μεγάλη κρατική παρέμβαση. Οι κίνδυνοι παραμόρφωσης είναι πραγματικοί και πολλοί, από αυτούς αναφέρομε τους εξής:

— Η γραφειοκρατία του δημόσιου τομέα και η αναποφασιστικότητά του εμποδι-

ζουν παρά βοήθουν την ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος.

- Η μεγάλη κρατική υποστήριξη των συνεταιρισμών εξαφανίζει το πνεύμα του συνεργατισμού. Τα άτομα γίνονται μέλη του συνεταιρισμού για να απολαύσουν την κρατική βοήθεια και όχι γιατί πιστεύουν ότι με το συνεργατισμό θα βελτιώσουν την οικονομική τους κατάσταση. Στις περιπτώσεις αυτές η πίστη προς το συνεταιρισμό και ο σεβασμός προς τα άλλα μέλη είναι ελάχιστος και γι' αυτό τα μέλη και τα υπηρεσιακά στελέχη μπορεί να επιδιώξουν ακόμη και την εξαπάτηση του συνεταιρισμού τους χωρίς τύψεις. Στις περιπτώσεις αυτές αισθάνονται ότι παίρνουν κάτι παραπάνω από το κράτος και όχι από τους συνανθρώπους τους.
- Το συνεταιριστικό κίνημα καταντά ένα απλό εργαλείο εφαρμογής της κυβερνητικής πολιτικής και δεν έχει άμεση σχέση με τα προβλήματα των μελών του. Στις περιπτώσεις αυτές τα μέλη, όταν συναλλάσσονται με το συνεταιρισμό δεν πιστεύουν ότι συναλλάσσονται με τη δική τους οργάνωση, αλλά με κάποιο δημόσιο οργανισμό.
- Οι συνεταιρισμοί παύουν να είναι αυτόνομες οργανώσεις και μετατρέπονται σε δημόσιες επιχειρήσεις.
- Με σκοπό την ταχύτατη ανάπτυξη του κινήματος, ανατίθενται φιλόδοξα σχέδια και προγράμματα στους συνεταιρισμούς, χωρίς να εξασφαλιστούν οι προϋποθέσεις επιτυχίας τους, με αποτέλεσμα να πραγματοποιούνται μεγάλες ζημιές και ελλείμματα που αμαυρώνουν το συνεταιριστικό κίνημα.

Από την άλλη πλευρά, οι οπαδοί της κρατικής παρέμβασης υποστηρίζουν ότι η ανάπτυξη και δημιουργία συνεταιρισμών με την κρατική παρέμβαση είναι προτιμότερη (παρ' όλα της τα μειονεκτήματα) από τη μη δημιουργία συνεταιριστικού κινήματος ή από την ύπαρξη μικρού και αδύναμου κινήματος. Χωρίς την έξωθεν υποστήριξη με στελέχη, οικονομικούς πόρους, ηγεσία και εκπαίδευση, είναι σχεδόν απίθανο να αναπτυχθεί το συνεταιριστικό κίνημα. Ταυτόχρονα θα ήταν παράλογο να περιμένουμε τόσες δεκαετίες, όσες χρειάστηκε και το συνεταιριστικό κίνημα της Δυτικής Ευρώπης, για να φτάσει στο σημερινό του ψηλό επίπεδο.

4. Η ΕΝΙΑΙΑ ΠΡΑΞΗ ΚΑΙ Η ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Στα πλαίσια του πνεύματος της Ενιαίας Πράξης, η μόνη εθνική πολιτική που μπορεί να θεωρηθεί ως αποδεκτή είναι αυτή με την οποία το Κράτος θα παρεμβαίνει ελάχιστα στη λειτουργία και στην ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος δηλαδή, η πρώτη μορφή που περιγράψαμε παραπάνω). Η παρέμβαση θα μπορεί να γίνεται με την Κοινοτική υποστήριξη (βλ. ΜΟΠ, Καν. 355 κλπ.) και θα λαμβάνει τη μορφή της παροχής βοήθειας (GRANTS) για επενδύσεις σε νέες μεταποιητικές μονάδες ή και για την τυποποίηση και εμπορία των προϊόντων. Μπορεί επίσης να δίνονται επιδοτήσεις για την εκπαίδευση του προσωπικού. Οι επιδοτήσεις αυτές θα γίνονται με βάση τους Κοινοτικούς όρους και θα χρηματοδοτούνται από την Ε.Κ. και από το Κράτος (θα είναι δηλαδή συνέχιση της σημερινής Κοινοτικής πολιτικής).

Η Κοινοτική πολιτική για τους συνεταιρισμούς δεν νομίζω ότι θα μεταβληθεί ριζικά. Θα είναι συνέχιση της σημερινής. Στην Κοινότητα σήμερα, τα θέματα που σχετίζονται με την πολιτική για τους συνεταιρισμούς δεν αναφέρονται στις επιδοτήσεις, αλλά στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που προέρχονται από τους ισχύ-

οντες νόμους της κάθε χώρας που περιορίζουν τη δράση των συνεταιρισμών σε εθνικό επίπεδο (π.χ. ενώ ήδη έχει προχωρήσει η συζήτηση για την Ευρωπαϊκή Ανώνυμη Εταιρεία, δεν έχει προχωρήσει αντίστοιχα η συζήτηση για τον Ευρωπαϊκό Συνεταιρισμό).

Στη χώρα μας, την Ελλάδα, εκείνο που πρέπει να μας προβληματίσει είναι η επιδότηση του κόστους λειτουργίας των συνεταιρισμών, που δεν είναι δυνατό να συνεχιστεί, αφού είναι αντίθετη και με το γράμμα αλλά και με το πνεύμα της Ενιαίας Πράξης.

Σήμερα, ένας μεγάλος αριθμός συνεταιρισμών (ίσως ο μεγαλύτερος) λειτουργεί με ζημιές. Σε πολλούς συνεταιρισμούς οι συσσωρευμένες ζημιές και τα χρέη προς την ΑΤΕ φτάνουν σε απαράδεκτα υψηλά επίπεδα και είναι βέβαιο ότι η εξυπηρέτηση αυτών των χρεών είναι πλέον αδύνατη. Οι συνεταιρισμοί αυτοί συνεχίζουν τη λειτουργία τους με την εξασφάλιση νέων δανείων από την Αγροτική Τράπεζα. Η συνέχιση της δανειοδότησης γίνεται φυσικά με καθαρά πολιτικά κριτήρια (η Αγροτική είναι 100% κρατική Τράπεζα) και όχι με τραπεζικά κριτήρια.

Τα χρέη των συνεταιρισμών δημιουργήθηκαν είτε από σφάλματα των διοικήσεων των συνεταιρισμών (πρόσληψη υπεράριθμου προσωπικού με ή χωρίς κυβερνητική παρέμβαση, αντισυμβαλλόμενη οργάνωση, πρόσληψη και παραγωγή των στελεχών με κομματικά ή συγγενικά κριτήρια και όχι με αξιοκρατικά κριτήρια, κλπ.), είτε από την εφαρμογή κυβερνητικών εντολών (αγορά προϊόντων σε τιμές μεγαλύτερες από τις καθορισμένες από την ΚΑΠ, εξαγωγές σε χαμηλές τιμές, κλπ.). Οι κυβερνητικές εντολές προς τους συνεταιρισμούς δίνονται συνήθως άτυπα και περιλαμβάνουν την υπόσχεση της κάλυψης της ζημιάς.

Η δημιουργία χρεών στους συνεταιρισμούς οφείλεται και στο γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια χρηματοδοτήθηκαν πολλές νέες (και μεγάλες) επενδύσεις, χωρίς να προηγηθούν σωστές μελέτες, με αποτέλεσμα οι νέες μονάδες να υπολειτουργούν και να έχουν υψηλό κόστος λειτουργίας.

Σκοπός του άρθρου αυτού δεν είναι να αναπτύξει τους λόγους για τους οποίους το σημερινό κόστος λειτουργίας των συνεταιρισμών είναι υψηλό. Σκοπός του άρθρου είναι να επιστήσει την προσοχή στο ότι, μετά το 1992 η πολιτική της κάλυψης των ζημιών των συνεταιρισμών, είτε άμεσα με τη διάθεση κονδυλίων από τον κρατικό προϋπολογισμό, είτε έμμεσα με την απεριόριστη χρηματοδότησή τους από την ΑΤΕ, δεν θα είναι δυνατή. Θα πρέπει, αφ' ενός μεν η συνεταιριστική πολιτική της χώρας μας να προσαρμοστεί στην Ενιαία Πράξη, αφ' ετέρου δε οι συνεταιριστές να αντιληφθούν ότι το σημερινό ψηλό κόστος λειτουργίας των συνεταιρισμών θέτει σε κίνδυνο τη συνέχιση της λειτουργίας τους.

Τα χρονικά περιθώρια για την προσαρμογή της πολιτικής μας είναι μικρά και γι' αυτό πρέπει να ληφθούν αμέσως μέτρα που θα επαναφέρουν το κόστος λειτουργίας των συνεταιρισμών σε λογικά πλαίσια. Τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν θα πρέπει να είναι ρεαλιστικά και θα πρέπει να αναγνωριστεί από το Κράτος και τους συνεταιρισμούς, ότι στο μέλλον οι συνεταιρισμοί θα υπάρχουν μόνον εφόσον είναι οικονομικά ανεξάρτητοι και δεν έχουν ζημιές. Η θέση αυτή, όσο σκληρή κι αν φαίνεται, είναι η μοναδική που προσφέρεται για μετά το 1992.

Τα μέτρα που προτείνουμε, χωρίζονται σε δύο βασικές κατηγορίες. Η μία αναφέρεται στο απασχολούμενο προσωπικό και η άλλη στα χρέη. Μιά τρίτη κατη-

γορία, που όμως ξεφεύγει από τα όρια του άρθρου αυτού, σχετίζεται με τον έλεγχο της διαχείρισης των συνεταιρισμών, ο οποίος πρέπει να ενταθεί.

Όσον αφορά το προσωπικό, είναι γνωστό ότι σ' όλες τις οργανώσεις υπηρέτούν περισσότερα άτομα απ' όσα χρειάζονται. Τα άτομα αυτά πρέπει να υποχρεωθούν να αποχωρήσουν από τους συνεταιρισμούς. Το θέμα αυτό δεν είναι απλό, γιατί τα συνεταιριστικά στελέχη απολαμβάνουν μονιμότητας. Ταυτόχρονα προκύπτει το ερώτημα, πώς θα γίνει η επιλογή αυτών που πρέπει να φύγουν και πώς θα αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της ανεργίας. Τα ερωτήματα αυτά είναι σοβαρά και θα πρέπει όλοι οι ενδιαφερόμενοι (το κράτος, οι διοικήσεις των συνεταιρισμών και οι εργαζόμενοι) με διάλογο και ρεαλισμό να βρουν λύσεις το ταχύτερο δυνατό.

Σε σχέση με το θέμα των χρεών, θα πρέπει το Κράτος και η ΑΤΕ να κατανοήσουν, ότι μεγάλο μέρος των δανείων που έχουν χορηγηθεί έχει οριστικά χαθεί. Οι περισσότεροι συνεταιρισμοί δεν είναι σε θέση σήμερα να επιστρέψουν τα δάνεια που έλαβαν (και που έχουν επαυξηθεί με τους σφειλόμενους τόκους). Η ρύθμιση των χρεών επιβάλλεται όχι μόνο γιατί το 1992 είναι πάρα πολύ κοντά, αλλά και γιατί δεν υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση. Καμιά κυβέρνηση και καμιά διοίκηση της Α.Τ.Ε. δεν θα προχωρήσει στην πτώχευση και δήμευση των περιουσιακών στοιχείων των συνεταιρισμών που αδυνατούν να εξοφλήσουν τα χρέη τους. Η απλή παράταση των δανείων και η λογιστική εγγραφή νέων δανείων που αντιστοιχούν στους καθυστερημένους τόκους, μεταθέτει χρονικά τη λήψη αποφάσεων, δεν λύνει όμως το πρόβλημα.

Η ρύθμιση των χρεών των συνεταιρισμών πρέπει να γίνει το ταχύτερον δυνατόν, γιατί εκείνο που πρέπει να μας απασχολεί είναι η εξεύρεση πόρων για κεφάλαια κινήσεως και η μεσομακροπρόθεση χρηματοδότηση των συνεταιρισμών μετά το 1992.

Το σημερινό καθεστώς της χρηματοδότησης των συνεταιρισμών από την ΑΤΕ (ακόμη και όταν ο συνεταιρισμός αποδεδειγμένα δεν μπορεί να ξεπληρώσει το δάνειο) αναγκαστικά θα πρέπει να προσαρμοστεί στους κανόνες της Κοινότητας και τα κριτήρια δανεισμού των συνεταιρισμών δεν θα διαφέρουν από τα τραπεζικά κριτήρια που χρησιμοποιούν οι ιδιωτικές τράπεζες για τη χρηματοδότηση των ιδιωτικών επιχειρήσεων. Αυτή όμως η μεταβολή θα έχει πολλές και ίσως απρόβλεπτες επιπτώσεις στους συνεταιρισμούς.

Στα τρία χρόνια που απομένουν θα πρέπει πρώτα απ' όλα να παραμεριστούν οι συζητήσεις για το ποιός φταίει. Θα πρέπει να παραμεριστούν τα επί μέρους συμφέροντα των καμιάτων, καθώς και τα μικροσυμφέροντα των άμεσα ενδιαφερομένων (της ΑΤΕ, της ΠΑΣΕΓΕΣ, της ΟΣΥΓΟ κλπ.) και να ξεκινήσει αμέσως ο διάλογος για την εξεύρεση λύσεων. Όλοι πρέπει να αντιληφθούν ότι το 1992 είναι κοντά και τα προβλήματα που αναφέραμε στο άρθρο αυτό απαιτούν λύσεις.

Ε Ν Ω Σ Η

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ - KONSUM ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985

ΕΔΡΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Χαλκίων 11 Τ.Τ. 54631 - Τηλ. 285770

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΑΘΗΝΑ - Κέκροπος 102 Καλλιθέα Τ.Τ. 17674 - Τηλ. 9427762

Η ΕΝΩΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ - KONSUM είναι το κεντρικό όργανο των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών με την επωνυμία ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ - KONSUM και τους οποίους εκπροσωπεί τόσο στή χώρα μας όσο και στο εξωτερικό.

Στη δύναμη της ΕΝΩΣΗΣ ανήκουν 19 πρωτοβάθμιοι Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί, που λειτουργούν στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας μας, όπως Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Δράμα, Πάτρα, Λάρισα, Χαλκίδα, Σέρρες, Χανιά κλπ. και διαθέτουν 41 σύγχρονα καταστήματα SUPER - MARKET, από τα οποία εξυπηρετούνται όχι μόνο τα 40.000 μέλη των Συνεταιρισμών, αλλά και το καταναλωτικό κοινό των περιοχών δραστηριότητας των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών.

Οι παραπάνω Συνεταιρισμοί, με την πετυχημένη δράση τους, παρεμβαίνουν ανταγωνιστικά στην ελεύθερη αγορά της δικαιοδοσίας τους και συμβάλλουν αποτελεσματικά στην εξυγίανσή της προς όφελος των καταναλωτών. Στην προσπάθειά τους έχουν αμέριστη τη συμπαράσταση και βοήθεια της Ένωσης.

Η ΕΝΩΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ - KONSUM συμμετέχει στην EUROCOOP, που είναι Οργάνωση των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών των χωρών - μελών της ΕΟΚ και τώρα προωθούνται οι σχετικές διαδικασίες, ώστε σύντομα να καταστεί μέλος της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης (I.C.A.) και της INTERCOOP.

Η συνεργασία με τις παραπάνω Διεθνείς Οργανώσεις θα συμβάλει σημαντικά στην παραπέρα ανάπτυξη και πρόοδο του ανοικτού καταναλωτικού συνεταιριστικού κινήματος της χώρας μας.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΪ ΠΟΥΤΛΙΔΗΣ

Γενικός Διευθυντής: ΚΩΣΤΑΣ ΧΟΥΡΜΟΥΖΙΑΔΗΣ

Γ.Γ. Συμβουλίου Διευθυντών: ΙΩΣΗΦ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Του Δ. ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΥ, Προέδρου
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ - KONSUM Πάτρας

1. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Από την ίδρυση της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.) το Νοέμβριο του 1918 μέχρι και πρόσφατα, το συνδικαλιστικό κίνημα των εργαζομένων στη χώρα μας δεν είχε παρουσιάσει καμμία σχεδόν προσπάθεια για την ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος των καταναλωτών.

Πουθενά στην ανάπτυξη του εργατικού κινήματος δεν αναφέρονται σοβαρές προσπάθειες για τη δημιουργία των καταναλωτικών συνεταιρισμών, για την προστασία και την απαλλαγή των εργαζομένων από την εκμετάλλευση. Ένα θεσμό που οι εργατικές τάξεις σε όλο σχεδόν τον κόσμο αξιοποίησαν σε ικανοποιητικό πολλές φορές βαθμό, στη χώρα μας, η εργατική τάξη δε θέλησε ή δεν μπόρεσε να τον αξιοποιήσει.

Ενδεικτικά, μπορούμε να αναφέρουμε εδώ ότι μόνο στις χώρες τις ΕΟΚ λειτουργούσαν το 1980 (σύμφωνα με στοιχεία της EURO-COOP) 3.778 καταναλωτικοί συνεταιρισμοί με 25.446 συνεταιριστικά καταστήματα.

Παρ' όλα αυτά, μέχρι σήμερα, οι συνδικαλιστικές ηγεσίες δεν αντιμετώπισαν με ολοκληρωμένες θέσεις την προστασία του Έλληνα εργαζόμενου από την εκμετάλλευση του εισοδήματός του από τους μηχανισμούς διακίνησης και εμπορίας των καταναλωτικών αγαθών. Έτσι σήμερα ένας πολύ μεγάλος αριθμός από εργάτες, υπαλλήλους, ελεύθερους επαγγελματίες κ.ά., μια τεράστια καταναλωτική δύναμη που θα μπορούσε με την οργάνωσή της να αποτελέσει ένα πολύ ισχυρό κοινωνικό και οικονομικό παράγοντα, παραμένει άμορφη και αδρανής, περιμένοντας την όποια βοήθεια μόνο από το κράτος.

Όπως αναφέρει ο Ροβ. Σπυρόπουλος: «... Το καταναλωτικό Συνεταιριστικό Κίνημα στη χώρα μας είναι σίγουρο ότι είτε δεν απασχόλησε καθόλου τις ηγεσίες της ΓΣΕΕ τα τελευταία 40 χρόνια, είτε στο βαθμό που ασχολήθηκαν με το ζήτημα αυτό, υιοθέτησαν πρωτοβουλίες που στην πράξη φαλκίδευαν την ανάπτυξη, όχι μόνο του καταναλωτικού συνεταιριστικού κινήματος, αλλά κι αυτής ακόμα της εργατικής συνεταιριστικής συνείδησης.»⁽¹⁾.

2. Θέσεις της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.) για τους Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς

Τα τελευταία χρόνια — τουλάχιστον σε επίπεδο διακηρύξεων — έχουμε να παρατηρήσουμε ότι η αναφορά στην ουσιαστική παρέμβαση των καταναλωτικών συνεταιρισμών στην αγορά, γίνεται όλο και πιο συχνή.

Έτσι, στην εισήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής για το πρόγραμμα δράσης της ΓΣΕΕ, που ενέκρινε η Ολομέλεια της διοίκησης της (3.9.1982) και που δη-

(1) Βλ. Σπυρόπουλος Ροβέρτος: «Το Συνδικαλιστικό Κίνημα και οι Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί» (Εισήγηση στο Α' Πανελλήνιο Συνέδριο Καταναλωτικών Συνεταιρισμών). Η εισήγηση δημοσιεύθηκε και στο 3ο τεύχος του περιοδικού «Ελαιουργική» Ιούλιος - Αύγουστος 1985 (σελ. 10 - 12).

μοσιεύτηκε στη «ΦΩΝΗ ΤΗΣ Γ.Σ.Ε.Ε.», στο κεφάλαιο με τίτλο «Συγκράτηση τιμών - Συνεταιρισμοί» αναφέρεται:

«... Η ύπαρξη ανωμαλιών στην αγορά (παραοικονομία, μονοπωλιακά κυκλώματα μεσαζόντων κ.ο.κ.) πρέπει να καταπολεμηθεί στη ρίζα με πλέγμα μέτρων:

α. αυστηρότερος τιμολογιακός και κοστολογικός έλεγχος

β. δημιουργία συνεταιρισμών. Σημειώνουμε εδώ ότι υπάρχει πληθώρα χρηματικών κινήτρων από την ΕΟΚ για τη δημιουργία συνεταιρισμών, παραγωγικών και καταναλωτικών.

Η μεγάλη αύξηση που παρατηρείται στις τιμές των προϊόντων βασικής καταναλώσεως οφείλεται κύρια στην έλλειψη οργάνωσης και σωστής λειτουργίας του συνεταιριστικού κινήματος. ... Η δημιουργία ... καταναλωτικών συνεταιρισμών, συνεταιριστικών Τραπεζών και γενικότερα η ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος σε όλη τη χώρα, θα δώσει τη μακροχρόνια λύση. Η αντικατάσταση των μεσαζόντων θα γίνει μόνο όταν όλοι οι παραγωγοί και οι εργαζόμενοι οργανωθούν σε συνεταιριστική θάση.

Η Γ.Σ.Ε.Ε. θα επιδιώξει τη δημιουργία καταναλωτικών συνεταιρισμών σε κάθε πόλη όπου εδρεύει Εργατικό Κέντρο...».(2)

Επίσης στο δημοσιογραφικό όργανο «Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ Γ.Σ.Ε.Ε.» δημοσιεύθηκαν το 1983 κείμενα που αφορούν τους Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς:

1. «Μια στρατηγική για τους εργατικούς συνεταιρισμούς» (3) (Εισήγηση της Εθνικής Εκτελεστικής Επιτροπής του Εργατικού Κόμματος Αγγλίας στο Συνέδριο του 1981).

2. «Βασικές Οικονομικές Αρχές ενός Καταναλωτικού Συνεταιρισμού» του Η. Ευσταθίου (4).

3. «Σχεδιασμός και έλεγχος σε ένα Καταναλωτικό Συνεταιρισμό» του Η. Ευσταθίου (5).

Επίσης ο Γ. Ραυτόπουλος στον απολογισμό της απερχόμενης Διοίκησης, που έκανε στο 22ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. (9.11/12/1983) αναφέρθηκε ειδικά στους Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς και μεταξύ άλλων είπε:

«... Η πρωτοβουλία αυτή θα εξασφαλίσει στους εργαζόμενους φτηνά τρόφιμα, σε πρώτη φάση και αργότερα είδη ένδυσης, οικιακές συσκευές κλπ. σε φτηνές τιμές, παρακάμπτοντας τους μεσαζόντες.

Με την ίδρυση, την ανάπτυξη και την εξάπλωση των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών, οι εργαζόμενοι θα δώσουν τη δική τους απάντηση στο πρόβλημα της ανόδου των τιμών και των κυκλωμάτων που εκμεταλλεύονται την αγορά... Η νέα Διοίκηση που θα προέλθει από την ψήφο σας, θα είναι σε θέση να παραδώσει τον πρώτο Καταναλωτικό Συνεταιρισμό των εργαζομένων στην εξυπηρέτηση των καταναλωτικών τους αναγκών»(6).

(2) «Η Φωνή της Γ.Σ.Ε.Ε.» αριθ. φύλλου 149

(3) «Η Φωνή της Γ.Σ.Ε.Ε.» αριθ. φύλλου 167-170 (15.7.1983)

(4) «Η Φωνή της Γ.Σ.Ε.Ε.» αριθ. φύλλου 174 (15.9.1983).

(5) «Η Φωνή της Γ.Σ.Ε.Ε.» αριθ. φύλλου 175 (30.9.1983)

(6) «Βλ. «Η Φωνή της Γ.Σ.Ε.Ε.» αριθ. φύλλου 181-182 (15.1.1984).

Στη διάρκεια του 1984 από πλευράς ΓΣΕΕ γίνεται άλλη μία αναφορά στους καταναλωτικούς συνεταιρισμούς, όταν με απόφαση της ολομέλειας της Διοίκησης αποφασίστηκε η καταγγελία της Εθνικής Γενικής Σύμβασης Εργασίας του 1984 προκειμένου να υπογραφεί η νέα σύμβαση του 1985. Με την ίδια απόφαση χαραζόταν ένα διεκδικητικό πρόγραμμα με το οποίο — όπως τονίζόταν στην ανακοίνωση που εξέδωσε η ΓΣΕΕ — διασφαλιζόνταν τα βραχυπρόθεσμα συμφέροντα της Εργατικής Τάξης. Συγκεκριμένα η ΓΣΕΕ διεκδικούσε «... ενίσχυση του συνεταιριστικού καταναλωτικού κινήματος...» (7).

Την ίδια περίοδο δημοσιεύονται τα συμπεράσματα μελέτης που συνέταξε έπειτα από πρόσκληση της ΓΣΕΕ ο καθηγητής κ. Δ. Μαυρογιαννης (εκπρόσωπος του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας) σχετικά με την ανάπτυξη του συνδικαλιστικού - συνεταιριστικού κινήματος στην Ελλάδα (8).

Τα συμπεράσματα της μελέτης αναφέρονται τόσο στις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες όσο και στη νομοθεσία, δεδομένου ότι αποτελούν προϋποθέσεις της ανάπτυξης των καταναλωτικών συνεταιρισμών. Επίσης επισημαίνεται η ανάγκη της καθιέρωσης συγκεκριμένης, σαφούς και άρτιας συνεταιριστικής νομοθεσίας και της εκπόνησης μιας μακροπρόθεσμης εθνικής πολιτικής που θα καθορίζει τους στόχους και τα μέσα δράσης του συνεταιριστικού τομέα.

Όπως αναφέρεται στα συμπεράσματα:

«... Η έλλειψη ειδικής νομοθεσίας σχετικά με τους αστικούς συνεταιρισμούς δεν μπορεί να εξηγήσει την καθυστέρηση της ανάπτυξης των μη γεωργικών συνεταιρισμών. Οι αιτίες εντοπίζονται μάλλον στο επίπεδο των κοινωνικών δομών, της αδυναμίας της μεσαίας τάξης, της καθυστερημένης εμφάνισης των αστικών κέντρων και ενός στρώματος μισθωτών που αντλούν ένα μεγάλο μέρος των τροφίμων τους άμεσα από το αγροτικό περιβάλλον...». Επίσης τονίζεται ότι:

«... Μοναδικό παράδειγμα αστικών συνεταιρισμών που ιδρύθηκαν νόμιμα και λειτουργούν σύμφωνα με τις αρχές του διεθνούς συνεταιριστικού κινήματος, του οποίου, εξάλλου, αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα, είναι οι συνεταιρισμοί κατανάλωσης «KONSUM». Δημιουργήθηκαν στη βάση του νόμου - πλαισίου 602 του 1914 και λειτουργούν σύμφωνα με καταστατικές ρήτρες εμπνευσμένες από το νόμο και τις συνεταιριστικές αρχές... Το προσωπικό τους έχει λάβει επαγγελματική εκπαίδευση και μόρφωση και είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις ανάγκες.

Οι συνεταιρισμοί KONSUM έχουν καλές σχέσεις συνεργασίας με τους γεωργικούς συνεταιρισμούς, τα εργατικά σωματεία και το διεθνές συνεταιριστικό κίνημα (κυρίως το Σουηδικό και την EURO-COOP της ΕΟΚ).

... Τα υπάρχοντα καταστατικά των συνεταιρισμών KONSUM μπορούν ν' αποτελέσουν τη βάση για την εκπόνηση καταστατικών των συνδικαλιστικών συνεταιρισμών κατανάλωσης...».

Τέλος, ενδεικτικό των θέσεων που έχουν αρχίσει να διαμορφώνονται στο συνδικαλιστικό χώρο είναι το πιο κάτω κείμενο που ψηφίστηκε από τους αντιπροσώπους στο 24ο Συνέδριο της ΓΣΕΕ (1988).

(7) Βλ. «Η Φωνή της Γ.Σ.Ε.Ε.» αριθ. φύλλου 203 (3.12.84)

(8) Βλ. «Η Φωνή της Γ.Σ.Ε.Ε.» αριθ. φύλλου 204-205 (20.12.1984).

... Οι αντιπρόσωποι του 24ου Συνεδρίου της ΓΣΕΕ σχετικά με τις προτεραιότητες του συνδικαλιστικού κινήματος για την προστασία των καταναλωτών ψηφίζουν τα ακόλουθα:

Στην παραγωγή και το εμπόριο επικρατούν ολιγοπωλιακές και μονοπωλιακές καταστάσεις. Γι' αυτό η πολιτική των τιμών δεν πρέπει ν' αφηθεί ανεξέλεγκτα στις δυνάμεις της αγοράς αν δεν διαμορφωθούν συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού. Προς αυτή την κατεύθυνση πρέπει να εφαρμοστούν αρχές και να προωθηθούν μηχανισμοί που θα καταπολεμήσουν αποτελεσματικά ολιγοπωλιακές και μονοπωλιακές καταστάσεις.

Η νομοθεσία για την προστασία των καταναλωτών δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική, αν οι καταναλωτές δεν ενημερωθούν για τα δικαιώματά τους και δεν αποκτήσουν καταναλωτική συνείδηση.

Θα πρέπει να υποστηριχθεί αποφασιστικά η ανάπτυξη συνεταιριστικού και καταναλωτικού κινήματος, να ενισχυθούν οι παραγωγοί και οι συνεταιρισμοί τους, να ολοκληρωθεί το σύστημα μεταφορών, να δημιουργηθούν γνωμοδοτικά συμβούλια κατά κλάδο και να ενισχυθούν οι μικρομεσαίοι επιχειρηματίες με την ισότιμη συμμετοχή τους στην αγορά.

Ιδιαίτερα, η προσπάθεια ανάπτυξης συνεταιριστικού και καταναλωτικού κινήματος θα διευρύνει τη συμμετοχή των εργαζομένων στο εθνικό εισόδημα, ώστε να εξαλειφθεί προοδευτικά η άνιση κατανομή του προϊόντος της κοινωνικής εργασίας. Θα θελτωθεί επίσης η οικονομική και κοινωνική θέση των εργαζομένων, και θα αναπτυχθεί κοινωνική συνείδηση. Οι εργαζόμενοι θα πάψουν να γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης των ιδιωτικών συμφερόντων και θα προαχθεί η γενική συνεταιριστική μόρφωση και η ανάπτυξη δεσμών αγάπης, αλληλεγγύης και αδελφότητας προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

Η υπεράσπιση και η διασφάλιση της αγοραστικής δύναμης των εργαζομένων και των οικογενειών τους, απαιτεί την ανάληψη δράσης με μια άμεση ή έμμεση επιρροή στην αγοραστική δύναμη. Το θέμα που μας απασχολεί κυρίαρχα, δεν είναι μόνο να μειώσουμε τον πληθωρισμό, αλλά να διασφαλίσουμε και μια αποτελεσματική θελτίωση στους μισθούς, τα ημερομίσθια και τις κοινωνικές παροχές. Η αγοραστική δύναμη επίσης επηρεάζεται από τις άμεσες μειώσεις των μισθών που γίνονται με την επιβολή των άμεσων φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, αλλά και με τους έμμεσους φόρους που απομυζούν κυριολεκτικά το εισόδημα των χαμηλότερων εισοδηματικά τάξεων. Η μάχη για να διασφαλιστεί η αγοραστική δύναμη συνδέεται άμεσα με το πρόβλημα της μείωσης των ανισοτήτων και μιας ελάχιστης εγγύησης μισθών ή εισοδήματος για τους εργαζόμενους.

Τέλος, το Κράτος θα πρέπει να διασφαλίσει τον ομαλό εφοδιασμό της αγοράς και να διαμορφώσει όρους υγιούς ανταγωνισμού⁽⁹⁾.

Η εκτενής αναφορά που κάναμε στις επίσημα διακηρυγμένες θέσεις της Γ.Σ. Ε.Ε. καθώς και η αναφορά κεκλιμένων που δημοσιεύθηκαν στην «Φωνή της Γ.Σ.Ε.Ε.», είχαν ως σκοπό να δείξουν ότι σε επίπεδο ηγεσίας του συνδικαλιστικού κινήματος των εργατών έχει αρχίσει κάποιος διάλογος για τους καταναλωτικούς συνεταιρισμούς. Παρ' όλα αυτά όμως, μέχρι και σήμερα, εκτός των διακηρύξεων, το εργα-

(9) Βλ. «Η Φωνή της Γ.Σ.Ε.Ε.» αριθ. φύλλου 4, Νοέμβριος 1988 σελ. 18.

τικό κίνημα, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, δεν έχει στηρίξει ουσιαστικά την ανάπτυξη του καταναλωτικού συνεταιριστικού κινήματος.

Ουσιαστική στήριξη στους Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς, τα τελευταία χρόνια, είχαμε στις περιπτώσεις της Χαλκίδας και ειδικά του Λαυρίου, όπου τα αντίστοιχα Εργατικά Κέντρα συμμετέχουν με σημαντικό αριθμό μερίδων στους συνεταιρισμούς αυτών των πόλεων.

Είναι προφανές ότι για την ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος δεν αρκούν οι απλές αναφορές στο ότι «... Η συνεργασία (σ.σ. Εργατικών Κέντρων με άλλους φορείς) μπορεί να ... συγκροτεί καινούργιους θεσμούς (καταναλωτικοί συνεταιρισμοί κλπ.), αλλά και να συνδέει το Εργατικό με το ευρύτερο λαϊκό κίνημα σε ζητήματα κοινωνικά, πολιτικά, εθνικά και πανανθρώπινα...»⁽¹⁰⁾.

Αντίθετα εκείνο που χρειάζεται είναι απλές και πάνω απ' όλα εφαρμόσιμες αποφάσεις που πρέπει να υλοποιηθούν και με τη συνδρομή του εργατικού κινήματος.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφέρουμε ότι μερικές Ομοσπονδίες εργαζομένων εμπράκτως προσπαθούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη του Καταναλωτικού Συνεταιριστικού Κινήματος. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι:

• Σε εφαρμογή του 4ου όρου της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας 30.1.1985 που υπογράφηκε μεταξύ ΟΤΕ και της Ομοσπονδίας Εργαζομένων ΟΤΕ, ο Οργανισμός χορηγεί άτοκα δάνεια μέχρι ποσού 5.000 δρχ. στο προσωπικό που επιθυμεί να εγγραφεί σε καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς, για να καλύψει το δικαίωμα εγγραφής του (συνεταιριστική μερίδα).

Το δάνειο (ανώτατου ύψους 5.000 δρχ.) παρακρατείται κατά τη μισθοδοσία, σε 20 μηνιαίες δόσεις.

• Το 1987 η Ομοσπονδία Υπαλλήλων ΕΛ.ΤΑ. με εγκύκλιό της (αριθ. πρωτ. 143/6.4.1987) προς όλους τους συλλόγους - μέλη της Ομοσπονδίας, προτρέπει τα μέλη της να συμμετάσχουν στην ανάπτυξη του κινήματος των Καταναλωτικών Συνεταιρισμών. Στην εγκύκλιό της αναφέρει:

«Σ' αυτή την πρόσκληση (σ.σ. εγγραφής σε καταναλωτικό συνεταιρισμό ΚΟΝΣΟΥΜ) πρέπει ν' ανταποκριθούν όλα τα σωματεία, γιατί αυξάνουν την αγοραστική ικανότητα των μελών τους και ταυτόχρονα προωθείται το συνεταιριστικό κίνημα που μπορεί να παίξει καθοριστικό ρόλο (...) σε όφελος όλης της κοινωνίας και ιδιαίτερα των μη προνομιούχων ανθρώπων».

Το γενικό συμπέρασμα όμως είναι ότι η συμβολή των Εργατικών Κέντρων, μέχρι σήμερα, είναι αποσπασματική και δεν αναιρεί τη γενική αδιαφορία εκ μέρους της ηγεσίας του Εργατικού Κινήματος σχετικά με την ανάπτυξη του Καταναλωτικού Συνεταιριστικού Κινήματος.

3. Εργατικό και Συνεταιριστικό Καταναλωτικό Κίνημα

Δυστυχώς στη χώρα μας μέχρι σήμερα — και για πολλούς και διάφορους λόγους — το εργατικό κίνημα δεν μπόρεσε να αναπτύξει σημαντικές πρωτοβουλίες

(10) Βλ. στο περ. «Η Φωνή της Γ.Σ.Ε.Ε.» αριθ. φύλλου 164-165 (20.3.83) άρθρο του μέλους της Ε.Ε. της ΓΣΕΕ Χρ. Διακόπουλου με τίτλο «Εργατικά Κέντρα, ο ρόλος τους σήμερα».

για την ανάπτυξη των καταναλωτικών συνεταιρισμών. Θα λέγαμε ότι ένας σημαντικός θεσμός για την αυτοπροστασία των εργαζομένων — και των καταναλωτών ευρύτερα — μέχρι πρόσφατα αγνοήθηκε συστηματικά. Και μάλιστα ένας θεσμός που δρα ανταγωνιστικά προς τα συμφέροντα εκείνων που κερδοσκοπούν συστηματικά σε βάρος τους...

Η στάση του Εργατικού Κινήματος — λόγω ιστορικών συνθηκών — το εγκλωβίζει σε μια λογική που το οδηγεί αποκλειστικά και μόνο στην κατεύθυνση των οικονομικών διεκδικήσεων από πλευράς εργοδοτών.

Οι σημερινές διεκδικήσεις θα πρέπει να έχουν ένα χαρακτήρα επιθετικό και να τονίζουν τον έλεγχο της διαχείρισης, την αναδιανομή της εξουσίας μέσα στην επιχείρηση και την κοινωνία, να διευρύνουν το πλαίσιο των αιτημάτων των εργαζομένων σε συνάρτηση με τις ανάγκες που αντιμετωπίζει ο κάθε εργαζόμενος ως παραγωγός, πολίτης και καταναλωτής.

Όπως τονίζει ο Α. Αποστολίδης: «... θα πρέπει να αντιμετωπίζουμε τις ανάγκες των εργαζομένων συνολικά και ταυτόχρονα, όπως αυτές εμφανίζονται στους τρεις βασικούς χώρους δράσης - ζωής - εκδήλωσής των, με την ιδιότητά τους σαν παραγωγοί, καταναλωτές και πολίτες. Η ενιαία αντιμετώπιση των προβλημάτων γίνεται στη βάση ότι δεν μπορεί να δικαιωθεί ή να απελευθερωθεί ο εργαζόμενος στη μια ιδιότητά του (σαν παραγωγός) χωρίς ταυτόχρονα να δικαιωθεί ή να απελευθερωθεί και στις άλλες (σαν πολίτης και καταναλωτής)...»⁽¹¹⁾.

Σε πάρα πολλές χώρες διαπιστώνουμε ότι το συνδικαλιστικό κίνημα των εργαζομένων είναι συσπειρωμένο γύρω από τους καταναλωτικούς συνεταιρισμούς. Είναι ίσως ευρύτερα γνωστό, ότι τα καταναλωτικά κινήματα έφτασαν σε άλλες χώρες να ελέγχουν ένα μεγάλο μέρος της οικονομίας όπως π.χ. στη Σουηδία που ελέγχουν το 25% περίπου της οικονομικής δραστηριότητας της χώρας. Ενώ στην ίδια κατεύθυνση είναι προσανατολισμένο το Καταναλωτικό Συνεταιριστικό Κίνημα και σε άλλες χώρες όπως στην Ιταλία, Αγγλία, Γαλλία κ.ά., ενώ τελευταία στη Σοβιετική Ένωση οι Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί αποτελούν, σύμφωνα με τον Γκορμπατσώφ, το μοχλό μέσω του οποίου θα προχωρήσουν σε εκσυγχρονισμό του συστήματός τους.

Δυστυχώς στη χώρα μας το συνδικαλιστικό κίνημα των εργαζομένων είναι πάρα πολύ πίσω σε ότι αφορά την προοπτική αυτή, σε σχέση με τα εργατικά κινήματα των άλλων χωρών και πρέπει να γίνει πολλή δουλειά ακόμα για να ενημερωθούν οι εργαζόμενοι και να ενταχθούν στην προσπάθεια ανάπτυξης του καταναλωτικού συνεταιριστικού κινήματος.

(11) Βλ. Αποστολίδης Λουκάς: «Συνδικάτα και Σοσιαλιστικός Μετασχηματισμός» εκδ. «ΑΙΧΜΗ», Αθήνα 1984 σελ. 220 - 221.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΗΣ Α.Σ.Ε.

Σημαντικό ζήτημα έχει δημιουργηθεί σχετικά με την υπαγωγή ή όχι στη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας που καταρτίζεται μεταξύ ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. και Ο.Σ.Υ.Γ.Ο. (Ομοσπονδίας Συνεταιριστικών Υπαλλήλων Γεωργικών Οργανώσεων), του προσωπικού των συνεταιριστικών Ανωνύμων Εταιρειών.

Ειδικά για το θέμα του προσωπικού της Α.Σ.Ε. (Αγροτικές Συνεταιριστικές Εκδόσεις), που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη, παραθέτουμε σχετική Γνωμοδότηση του κ. Αντώνη Μανιτάκη, Καθηγητή του Συνταγματικού Δικαίου του Τμήματος Νομικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Η

Του ΑΝΤ. ΜΑΝΙΤΑΚΗ, Καθ. Συνταγματικού Δικαίου Α.Π.Θ.

Ε ρ ώ τ η μ α: Μου τέθηκε το ερώτημα αν απ' το νόμο για τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις (ν. 1541/85) και ειδικότερα απ' το άρθρο 56 παρ. 2 εδ. γ' όπως τροποποιήθηκε απ' το άρθρο 34 παρ. 4 εδ. δ' του ν. 1845) 89, σε συνδυασμό με το άρθρο 68 του ν. 1541) 85, προκύπτει υποχρέωση των ανωνύμων εταιρειών, που έχουν ως μετόχους αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις, να εφαρμόζουν, όσον αφορά τις εργασιακές σχέσεις του προσωπικού τους, τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας που έχουν συνάψει η ανωτάτη αγροτική συνεταιριστική οργάνωση της χώρας, η ΠΑΣΕΓΕΣ από τη μιά μεριά και το ανώτατο συνδικαλιστικό όργανο των εργαζομένων στους γεωργικούς συνεταιρισμούς, η ΟΣΥΓΟ, από την άλλη. Με άλλες λέξεις, ερωτάται αν δεσμεύονται οι εταιρείες αυτού του τύπου από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας που αφορούν το προσωπικό των γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων.

Α π ά ν τ η σ η: Το πρώτο θέμα που ανακύπτει είναι αν ανώνυμη εταιρεία του εμπορικού δικαίου, όπως είναι η ΑΣΕ («Αγροτικές Συνεταιριστικές Εκδόσεις») υπόκειται στις ρυθμίσεις της νομοθεσίας για τους γεωργικούς συνεταιρισμούς. Η απάντηση θα πρέπει να είναι αρνητική για τους ακόλουθους λόγους:

Ο νόμος 1541/1985 προβλέπει ρητά την ίδρυση και λειτουργία συνεταιριστικών εταιρειών (άρθρο 59) τις οποίες όμως αντιδιαστέλλει σαφώς από τις εμπορικές εταιρείες που έχουν ως στόχο τους την επιδίωξη του εμπορικού κέρδους (βλέπε και εισηγητική έκθεση του νόμου για τις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις). Έτσι, το άρθρο 58 παρ. 11 αναφέρεται στις ανώνυμες εταιρείες που «μετέχουν αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις και ο σκοπός και οι δραστηριότητές τους συμπίπτουν με το σκοπό συνεταιριστικού οργανισμού», ενώ στο άρθρο 68 διακρίνει ρητά τις «αμιγώς συνεταιριστικές εταιρείες» από τις «συνεταιριστικές εταιρείες των οποίων ο σκοπός και οι δραστηριότητες δεν καλύπτουν το σκοπό των κεντρικών κλαδικών συνεταιριστικών ενώσεων». Δεν χωρεί αμφιβολία, ότι στο ρυθμιστικό πεδίο του νόμου για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς εμπίπτουν μόνον οι αμιγώς συνεταιριστικές εταιρείες, αυτές που ο σκοπός και οι δραστηριότητές τους συμπίπτουν με το σκοπό συνεταιριστικού οργανισμού και κατά συνέπεια μόνον αυ-

τές υπάγονται στη δικαιοδοσία των ανωτάτων συνεταιριστικών οργανώσεων όπως είναι: η ΠΑΣΕΓΕΣ.

Ανώνυμες εταιρείες, επομένως, των οποίων ο σκοπός και οι δραστηριότητες δεν εξυπηρετούν άμεσα αγροτικό συνεταιριστικό σκοπό και δεν ασχολούνται με την παραγωγή και διακίνηση αγροτικών προϊόντων, δεν υπάγονται στις ρυθμίσεις του νόμου για τους συνεταιρισμούς, ούτε μπορούν να εξομοιωθούν από νομική άποψη με συνεταιριστικές οργανώσεις και να αναλάβουν υποχρεώσεις ή δεσμεύσεις που απορρέουν από τη συνεταιριστική ιδιότητα και την ένταξή τους σε δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια συνεταιριστική οργάνωση. Ουδείς νομικός δεσμός υφίσταται μεταξύ της ανώνυμης εταιρείας που ελέγχεται από συνεταιριστικές οργανώσεις και των αγροτικών ενώσεων ή της ανώτατης συνεταιριστικής οργάνωσης που είναι η ΠΑΣΕΓΕΣ. Πώς θα μπορούσε άλλωστε να δεσμευτεί και να αναλάβει υποχρεώσεις μια τέτοια εταιρεία, όταν δεν συμμετέχει στη σύστασή τους και δεν έχει απέναντί τους δικαιώματα;

Το επιχείρημα που προβάλλεται εξάλλου, ότι με την τροποποίηση του άρθρου 56 παρ. 2γ του ν. 1541) 85 από το άρθρο 34 παρ. 4δ του ν. 1845) 89 υπάχθηκαν στη δικαιοδοσία της ΠΑΣΕΓΕΣ, όσον αφορά τη σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας, και οι ανώνυμες εταιρείες του εμπορικού νόμου, που συμβαίνει να έχουν μετόχους συνεταιριστικές οργανώσεις, όπως είναι η ΑΣΕ, είναι παντελώς αβάσιμα, διότι η τροποποιητική διάταξη, επικαλούμενη τις συνεταιριστικές εταιρείες του άρθρου 68 του ν. 1541/85, αναφέρεται αποκλειστικά και μόνον στις «ομιγώς συνεταιριστικές εταιρείες». Τούτο προκύπτει τόσο από τον τίτλο του άρθρου 68, όσο και από την παρ. 7 του ίδιου άρθρου, που εξαιρεί ρητά και απερίφραστα από το ρυθμιστικό του πεδίο τις εμπορικές εταιρείες: «αι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται στις συνεταιριστικές εταιρείες των οποίων ο σκοπός και οι δραστηριότητες δεν καλύπτουν το σκοπό των κεντρικών κλαδικών συνεταιριστικών ενώσεων».

Η τροποποίηση, επομένως, του πρόσφατου νόμου δεν έθιξε το μέχρι σήμερα ισχύον καθεστώς στις ανώνυμες εταιρείες τύπου ΑΣΕ. Αντίθετη εκδοχή δεν θα αντέβαινε μόνο στις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις, θα ερχόταν σε οξεία αντίθεση και με τον προορισμό και τη νομική φύση της ανώνυμης εταιρείας, η οποία, ως προς τις εμπορικές της συναλλαγές, θα υπαγόταν στο καθεστώς του εμπορικού δικαίου, ενώ ως προς τις εργασιακές σχέσεις στο ιδιόρρυθμο προστατευτικό καθεστώς που διέπει το προσωπικό των αγροτικών συνεταιρισμών. Παρόμοια ρύθμιση θα διασπούσε εξάλλου την ενότητα του εφαρμοστέου δικαίου και θα έθετε την επιχείρησή κάτω από άμισους όρους ανταγωνισμού σε σχέση με επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου. Η επιχείρηση θα ασφυκτιούσε, διότι θα ζούσε κάτω από ένα διπλό εμπορικό, οικονομικό και νομικό καθεστώς, πράγμα που θα δημιουργούσε αβεβαιότητα δικαίου και ανασφάλεια στις συναλλαγές.

Το τελευταίο ζήτημα που ανακύπτει είναι μήπως, ανεξάρτητα από την ισχύουσα νομοθετική ρύθμιση που το αποκλείει, η ΑΣΕ δεσμεύεται, ως εργοδότης, από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας που συνάπτει η ΠΑΣΕΓΕΣ με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων στις συνεταιριστικές εταιρείες. Και στο ερώτημα αυτό η απάντηση είναι αρνητική. Για να δεσμευτεί η ΑΣΕ από τις συλλογικές συμβάσεις που συνάπτει η ΠΑΣΕΓΕΣ, θα έπρεπε να είναι μέλος της. Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας ισχύουν μεταξύ των μελών των επαγγελματικών οργανώσεων που έλαβαν μέρος στη σύναψη. Ακόμη και αν οι εργαζόμενοι μιάς

επιχείρησης είναι μέλη συνδικαλιστικής οργάνωσης η οποία αποτελεί μέλος δευτεροβάθμιας κλαδικής οργάνωσης, οι συλλογικές συμβάσεις που τυχόν συνάπτονται από αυτήν, δεσμεύουν τον εργοδότη μόνον εφόσον συμμετέχει, έστω και έμμεσα, δια του αντίστοιχου συνδικαλιστικού εκπροσώπου του στη σύναψή τους. Η ΠΑΣΕΓΕΣ, ως γνωστόν, είναι μεν μέτοχος της ΑΣΕ, δεν την εκπροσωπεί όμως συνδικαλιστικά ούτε και την δεσμεύει νομικά με τις αποφάσεις της, αφού η ΑΣΕ, όπως τονίστηκε, δεν είναι συνεταιριστική εταιρεία κατά την έννοια του άρθρου 68 του ν. 1541) 85 για τους συνεταιρισμούς.

Αλλά ούτε και από το νόμο είναι δυνατόν να προκύψει υποχρέωση της ΑΣΕ να εφαρμόσει συλλογική σύμβαση εργασίας, όπως ισχυρίζεται το συνδικαλιστικό όργανο των εργαζομένων, διότι οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας και οι δεσμεύσεις που απορρέουν από αυτές είναι αποτέλεσμα της συλλογικής αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων και η συλλογική αυτονομία, ως θεσμός συνταγματικά κατοχυρωμένος, δεν είναι δυνατόν να υποκατασταθεί ή να παραμεριστεί από το νόμο. Κατά ρητή άλλωστε συνταγματική επιταγή (άρθρο 22 παρ. 2 του Συντάγματος), οι ειδικοί όροι εργασίας ενός επαγγελματικού κλάδου ή μιάς επιχείρησης ανήκουν στο ρυθμιστικό πεδίο των συλλογικών συμβάσεων.

Υπάρχει όμως και ένας πρόσθετος λόγος που αποκλείει την υποχρεωτική εφαρμογή των συλλογικών συμβάσεων εργασίας που συνάπτει η ΠΑΣΕΓΕΣ, στο προσωπικό ανωνύμων εταιρειών: η επαγγελματική ετερογένεια του προσωπικού, διαφορετική δηλαδή επαγγελματική εξειδίκευση των μισθωτών που απασχολούνται σε μια επιχείρηση. Οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση της ΑΣΕ ανήκουν, ανάλογα με την επαγγελματική τους ενασχόληση, σε διαφορετικούς κλάδους και καλύπτονται από τις κλαδικές συμβάσεις εργασίας. Οι κλαδικές αυτές συμβάσεις εργασίας δεσμεύουν τον εργοδότη, εφόσον έχουν υπογραφεί από τα αντίστοιχα συνδικαλιστικά όργανα. Η ΑΣΕ δεσμεύεται, ως εκδοτική επιχείρηση, από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας του κλάδου στον οποίο ανήκουν οι εργαζόμενοι της και δεν μπορεί να αποστεί από αυτές χωρίς νόμιμη αιτία.

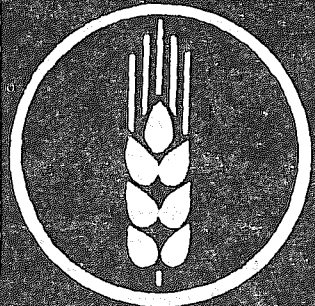
Σ υ μ π έ ρ α σ μ α : Από τα παραπάνω προκύπτει ανεκδοίαστα ότι η ΑΣΕ δεν είναι συνεταιριστική εταιρεία, κατά την έννοια του άρθρου 68 του ν. 1541) 85, και δεν υπάγεται στις ρυθμίσεις του νόμου για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς. Η τροποποίηση του ν. 1541) 85 από το νόμο 1845) 89 δεν αφορά τις εμπορικές εταιρείες που ελέγχονται από συνεταιριστικές οργανώσεις, όπως είναι η ΑΣΕ.

Εφόσον η ΑΣΕ δεν μετέχει στις κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις ούτε στη διοίκηση της ΠΑΣΕΓΕΣ, δεν δεσμεύεται από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας που υπογράφουν η ανώτατη αγροτική συνεταιριστική οργάνωση και οι εργαζόμενοι στους συνεταιρισμούς, ούτε υποχρεούται από το νόμο να τις εφαρμόσει. Οι συμβάσεις αυτές είναι ξένες, καθ' υποκείμενο και κατ' αντικείμενο, προς την εκδοτική εμπορική εταιρεία «ΑΣΕ». Η νομική της μορφή, η εμπορική της ιδιότητα και η επιχειρηματική της δραστηριότητα αποκλείουν κάθε εξομοίωσή της με συνεταιριστική οργάνωση και καθιστούν αλυσιτελή κάθε νομικό συγχρωτισμό της με το νομικό καθεστώς που διέπει τους αγροτικούς συνεταιρισμούς.

Κάθε μέρα
ένα βήμα
μπροστά

Με τον αγρότη

ΚΥΔΕΠ



ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Επιμέλεια: Β. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ - ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ

Α. ΑΚΥΡΩΣΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΓΕΝ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Ειρηνοδικείο Βεροίας 20) 1988 ΕΕμπΔ 1988 σ. 278

α) 'Α κ υ ρ η είναι, κατά την έννοια των άρθρων 101 ΑΚ και 26 παρ. 1 γ. 1541) 85 σε συνδυασμό με το άρθρο 48 παρ. 2 γ. 1541) 85 (σαν αντιτιθέμενη στο νόμο), η α π ό φ α σ η που λαμβάνει η Γ.Σ., εκτός των άλλων, και στην περίπτωση που ψήφισαν μέλη, που δεν δικαιούνταν να ψηφίσουν, αν ύστερα από την αφαίρεση του αριθμού των παράνομα ψηφισάντων μεταβάλλεται το εκλογικό αποτέλεσμα (Α. Κρητικός, Δίκαιο Σωματείων και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων τ. Α' σ. 288 - Α. Ντάσιος, Εργατικό Δικονομικό Δίκαιο τ. Β' σ. 367, 475) (βλ. παρακάτω και Ειρ. Μυτιλ. 96/87).... Περίπτωση συμμετοχής στην ψηφοφορία μη δικαιουμένων μελών, κατά το άρθρο 48 παρ. 2 εδ. ε' γ. 1541) 85, αποσιελεί η συμμετοχή σε ψηφοφορία της Γ.Σ. για την εκλογή αντιπροσώπων στην Ένωση των μελών πρωτοβάθμιου αγροτικού συνεταιρισμού, που είχαν ήδη λάβει μέρος σε αντίστοιχη ψηφοφορία, ως μέλη άλλου πρωτοβάθμιου συνεταιρισμού της ίδιας Ένωσης. Στην προκειμένη περίπτωση, η συναρίθμηση δύο *δ ι π λ ο ψ η φ ι σ ά ν τ ω ν* μελών είχε σαν αποτέλεσμα την εκλογή ενός επί πλέον αντιπροσώπου του πρωτοβάθμιου συνεταιρισμού στην Ένωση, αφού ο αριθμός των μελών του παράνομα αυξήθηκε από 425 σε 427, που διαιρούμενος δια του 50 και με βάση τη διάταξη του άρθρου 48 παρ. 2 εδ. γ' γ. 1541) 85, παρέχει δικαίωμα εκλογής και 9ου αντιπροσώπου, αντί των 8 που δικαιούται κανονικά ο συνεταιρισμός. Με την αφαίρεση όμως των παράνομα ψηφισάντων μεταβάλλεται το εκλογικό αποτέλεσμα, αφού το εκλογικό μέτρο μεγαλώνει και επομένως ο ένας συνδυασμός δικαιούται κατά μία λιγότερη έδρα. Για το λόγο αυτό πρέπει ν α α κ υ ρ ω θ ε ί η απόφαση της γενικής συνέλευσης κατά το μέρος που αφορά τ η ν ε κ λ ο γ ή τ ο υ τ ε λ ε υ τ α ί ο υ κατά σειρά επιτυχίας αντιπροσώπου του συνδυασμού αυτού...

β) Με τη συμμετοχή των διπλοψηφισάντων παραβιάζεται η διάταξη του άρθρου 48 παρ. 2 γ. 1541) 85 και θίγεται η αρχή της ισότητας ως προς τα άλλα φυσικά πρόσωπα (μέλη των πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών), αλλά παραβιάζεται η αρχή αυτή και μεταξύ των νομικών προσώπων-μελών της δευτεροβάθμιας οργάνωσης, αφού γίνεται στην ουσία διπλή εκπροσώπηση, με απώτερο αποτέλεσμα να δημιουργείται πλημμελής σύνθεση στη γενική συνέλευση και να επηρεάζεται παράνομα η διαμόρφωση και λήψη αποφάσεων στο ανώτερο όργανό της με την παράνομη συμμετοχή «ψευδοαντιπροσώπων», γεγονός που θεμελιώνει και τα *έ ν ν ο μ ο σ υ μ φ έ ρ ο ν* της ενάγουσας Ένωσης.

γ) Πράγματι, κατά τη διάταξη του άρθρου 101 ΑΚ, που ως γενική εφαρμόζεται *σ υ μ π λ η ρ ω μ α τ ι κ ά* ή *α ν α λ ο γ ι κ ά* και στις περιπτώσεις που δεν προβλέπονται στο γ. 1541) 85 (Α. Κρητικός ο.π. σ. 42, 316 - Α. Ντάσιος ο.π. σ. 496), η ακυρότητα απόφασης Γ.Σ. κηρύσσεται με δικαιοστική απόφαση ύστερα από αγωγή μέλους που δεν συναινέσει ή αποσιδηήσει άλλου έχει έννομο συμφέρον. Κατά τα παραπάνω, η Ένωση έχει έννομο συμφέρον για την προσβολή της συγκεκριμένης απόφασης Γ.Σ. του πρωτοβάθμιου συνεταιρισμού - μέλους της και νομιμοποιείται ενεργητικά στην έγερση της υπό κρίση αγωγής μέσα στην αποκλειστική *π ρ ο θ ε σ μ ί α τ ω ν* β *υ η γ ώ ν* από την απόφαση, σύμφωνα

όμως με το άρθρο 101 ΑΚ και όχι το άρθρο 26 παρ. 2 ν. 1541) 85, που προβλέπει σχετική αίτηση του 1/5 των μελών ή των αντιπροσώπων μέσα σε προθεσμία 10 ημερών από τη λήψη της απόφασης, σχετική δε ένσταση του εναγόμενου συνεταιρισμού απορρίφθηκε ως τυπικά μεν νόμιμη, αλλά ουσιαστικά αδάσιμη.

δ) Επίσης, ως ουσιαστικά αδάσιμη απορρίφθηκε και δεύτερη ένσταση του εναγόμενου συνεταιρισμού περί καταχρηστικής ασκήσεως του δικαιώματος (άρθρ. 281 ΑΚ), διότι ασκήθηκε η αγωγή μετά την παρέλευση μακρού χρόνου, επιτράπηκε στον αντιπρόσωπο, του οποίου ζητείται η ακύρωση της εκλογής του να ψηφίσει και δεν προσδλήθηκε η εκλογή του από το 1/5 των αντιπροσώπων. Η κατάθεση της κρινόμενης αγωγής είναι μέσα στην αποκλειστική προθεσμία των έξι μηνών, που ορίζει το άρθρο 101 ΑΚ και επομένως, πριν από την παρέλευση και της τελευταίας ημέρας αυτής της προθεσμίας, δεν πρέπει να δημιουργείται η πεποίθηση, ότι δεν πρόκειται να ζητηθεί η ακύρωση της αποφάσεως της γενικής συνελεύσεως. Η συμμετοχή του εκλεγμένου αντιπροσώπου, του οποίου ζητείται η ακύρωση στη Γ.Σ., δεν μπορεί να αποκλεισθεί αυθαίρετα, αλλά βάσει δικαστικής αποφάσεως, δεδομένου ότι η απόφαση της Γ.Σ. μέχρι την ακύρωσή της από το δικαστήριο είναι έγκυρη και παράγει έννομα αποτελέσματα (Α. Ντάσιος ο.π. σ. 365 - Α. Κρητικός ο.π. σ. 279 - έλ. παρακάτω Ειρ. Μυτ. 96/87). Η προσβολή της ακύρου αποφάσεως της Γ.Σ. από τρίτο (την Έγωση) και όχι από το 1/5 των αντιπροσώπων γίνεται, κατά τα παραπάνω, μέσα στα πλαίσια και στην προθεσμία του νόμου (άρθρ. 101 ΑΚ) και δεν μπορεί να χαρακτηριστεί καταχρηστική η άσκηση του δικαιώματος.

ε) Τέλος, ο εναγόμενος συνεταιρισμός προέβαλε την αναβλητική δικονομική ένσταση της αναρμοδιότητας του παρόντος Δικαστηρίου, διότι όταν εισάγεται με την ΑΚ 101, ασκείται στο Πρωτοδικείο. Σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 14 ΚΠολΔ, οι διαφορές που αναφέρονται σε ακύρωση αποφάσεων της γενικής συνελεύσεως σωματείων ή συνεταιρισμών υπάγονται στην εξαιρετική αρμοδιότητα του Ειρηνοδίκειου (Α. Κρητικός ο.π. σ. 321 - Α. Ντάσιος ο.π. σ. 465, 495 - Α. Γεωργιάδης, Μ. Σταθόπουλος, Αστικός Κώδιξ άρθρ. 101 σ. 163). Πρέπει, επομένως, να απορριφθεί η προδληθείσα ένσταση ως αδάσιμη...

Σημείωση: Στο παραπάνω κείμενο διατηρήθηκε το νόημα και η ορολογία της απόφασης του Ειρηνοδικείου Βεροίας, αλλά έγινε σε πολλές περιπτώσεις ανακατάταξη του κειμένου της και επεξηγηματική συμπλήρωση, κατ' εξαίρεση, παρ' όλο που δε συνηθίζεται, ώστε να δοθεί στον αναγνώστη με εύληπτο τρόπο και συνολικά το κάθε θέμα που τέμνει η απόφαση.

Ως προς το θέμα της παρ. α', δηλ. της ακύρωσης της εκλογής του τελευταίου κατά σειρά επιτυχίας αντιπροσώπου του ενός συνδυασμού, παρατηρείται ότι, σύμφωνα με τα προλεχθέντα, η ακύρωση έπρεπε να αφορά την εκλογή όλων των αντιπροσώπων, εάν μεταξύ τους είχε παρατηρηθεί διαφορά μιάς-δύο ψήφων, αφού λόγω της μυστικότητας της ψηφοφορίας δεν είναι γνωστό ποίους ψήφισαν οι παράνομα ψηφίσαντες συνεταιρεί.

Ως προς το θέμα της παρ. δ', δίδεται από την απόφαση μία ενδιαφέρουσα και ορθή ερμηνεία των διατάξεων της παρ. 2 άρθρ. 48 του ν. 1541) 85, που εκφράζεται στο εδ. ε', αφού τα εδάφια β', γ', δ' της αυτής παραγράφου ερμηνεύονται ότι αναφέρονται όχι στον αριθμό των εγγεγραμμένων μελών του συνεταιρισμού, βάσει του οποίου θα καθορισθεί ο αριθμός των αντιπροσώπων

του στην Ένωση, αλλά στον αριθμό των μη διπλοψηφισθέντων μελών του, σε περίπτωση που είναι εγγεγραμμένα και ψηφίζουν και σε άλλο πρωτοβάθμιο συνεταιρισμό της ίδιας Ένωσης, σύμφωνα με τη συνεταιριστική αρχή της ισότητας, όπως αυτή εκφράζεται στο εδ. ε' της ίδιας παραγράφου, που αποτυπώνει και την **RATIO LEGIS** (σκοπό του νόμου) της όλης παραγράφου.

Ως προς το θέμα των παραγράφων γ' και δ', πρέπει να παρατηρηθεί, ότι η γενική διάταξη του άρθρου 101 ΑΚ εφαρμόζεται μόνο, όπου υπάρχουν θέματα αρρθέματα από τις ειδικές διατάξεις του άρθρ. 26 ν. 1541) 85. Επομένως, ισχύει η προθεσμία των 10 ημερών του άρθρ. 26 ν. 1541) 85 και όχι των 6 μηνών του άρθρ. 101 ΑΚ. Εξ άλλου, η διατύπωση του άρθρ. 26 παρ. 2 επιτρέπει την προσβολή της απόφασης και από το 1/5 των αντιπροσώπων της Ένωσης με αίτησή τους, λόγω του πράγματι υπάρχοντος έννομου συμφέροντος της Ένωσης στην προκειμένη περίπτωση.

Διαφορετικά θα οδηγούμεθα στο άστοχο συμπέρασμα, ότι οποιοσδήποτε τρίτος με έννομο συμφέρον ή μέλος που δεν συναίνεσε, θα έχει την μακρά προθεσμία των 6 μηνών για την ακύρωση της απόφασης (101 ΑΚ), ενώ τα 1/5 των συνεταιριών μόνο 10 ημέρες (26 παρ. 2 ν. 1541/85), με αποτέλεσμα την ανασφάλεια στις συναλλαγές και στη δραστηριότητα του συνεταιρισμού, όπως στην προκειμένη περίπτωση, που ο παράνομος μετέχων αντιπρόσωπος είχε ήδη λάβει μέρος σε ψηφοφορία αποφάσεων του Δ.Σ. της Ένωσης κλπ

Παρόμοια κενό, ως προς τη δυνατότητα προσβολής αποφάσεως ΓΣ εκτός των άλλων και από ένα μόνο μέλος με άμεσο έννομο συμφέρον ή από την Ένωση, δεν υπήρχε με το ν. 921) 79 (άρθρο 27 παρ. 2), ούτε με το ν. 602) 14 ως προς το μέλος για αποφάσεις που το αφορούν ειδικά (άρθρ. 50). Επομένως, εάν το κενό αυτό του ν. 1541) 85 πληρωθεί με το άρθρ. 101 ΑΚ, η συμπληρωματική εφαρμογή θα αφορά μόνο τους ενεργητικά νομιμοποιούμενους (τρίτους με έννομο συμφέρον, έστω δηλ. και χωρίς το 1/5 των αντιπροσώπων, και συνεταιρίες που δεν συναίνεσε), αλλά όχι και την προθεσμία, που πρέπει, για τους παραπάνω λόγους ασφάλειας των συναλλαγών, να είναι σύντομη. Προς τούτο συνηγορούν και οι αντίστοιχες σύντομες προθεσμίες των 15 ημερών των ν. 602) 14, 921) 79, αλλά και του π.δ. 93) 87 για τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς, και του ενός μηνός του ν. 1667) 86 για τους αστικούς συνεταιρισμούς (πρβλ. ΕΑ 1479) 87, Π. Πρ. Αθ. 6461-6463) 87, αθημιστεύτες, και παρακάτω Ειρ. Μυτ. 96) 87, Ειρ. Μουσ. 13) 86).

Ως προς το θέμα της παρ. ε', η αγωγή για ακύρωση αποφάσεως γενικής συνελεύσεως συνεταιρισμού υπάγεται ασφαλώς στην αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου και μόνον εάν αφορά δικαιομίαια καθαρώς ατομικά από συναλλαγή μέλους με το συνεταιρισμό εγείρεται αναγνωριστική αγωγή κατά τις γενικές διατάξεις (ΕΑ 4812) 86 ΕΕμπΔ 87 σ. 413, ΕΑ 1983) 69 Αρμ. ΚΔ σ. 31, ΑΠ 402) 64 ΝοΒ 12 999, ΑΠ 495) 61 ΝοΒ 10 206 κλπ.).

Β. ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟ — ΑΚΥΡΩΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΛΟΓΙΚΗΣ Γ. Σ.

Ειρηνοδικείο Μυτιλήνης 96) 1987 Ελ. Δικ. 29 201 επ.

α) Το άρθρο 101 ΑΚ ορίζει ότι «απόφαση της Γ.Σ. (συντακτικού) που αντίκειται στο νόμο ή στο καταστατικό είναι άκυρη». Καίτοι γίνεται λόγος για άκυρη

απόφαση, ο ορθότερος νομικός χαρακτηρισμός είναι ότι πρόκειται για ακύρωση, η οποία παράγει τα έννομα αποτελέσματά της μέχρις ότου ζητηθεί και επιτευχθεί η ακύρωσή της με τελεσίδικη δικαστική απόφαση (Α. Κρητικού, Δίκαιο Σωματείων και Συνδικαλιστικών Οργανώσεων τ. Α' σ. 279).

Όμοια είναι η ρύθμιση που εισάγει το άρθρο 26 παρ. 1 ν. 1541) 85. Εδώ όμως ο νομικός χαρακτήρας της αποφάσεως διαπιστώνεται ασφαλέστερα, αφού ο νομοθέτης χρησιμοποιεί τη φράση «υπόκειται σε ακύρωση», στη δὲ παρ. 3 εδ. α' του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι «η αίτηση για την ακύρωση απόφασης της Γ.Σ. δεν αναστέλλει την εκτέλεσή της». Βασική προϋπόθεση της ακυρώσεως της αποφάσεως είναι η αντίθεσή της στο νόμο ή το καταστατικό.

β) Τέτοια διάταξη είναι η του άρθρου 28 παρ. 6 εδ. β' του πιο πάνω νόμου, η οποία ορίζει ότι «ψηφοδέλτια, που δεν έχουν σταυρό προτίμησης ή έχουν σταυρούς περισσότερους από τον αριθμό των συμβούλων που θα εκλεγούν, είναι έγκυρα και υπολογίζονται υπέρ του συνδυασμού, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι σταυροί προτίμησης». Η εισαγωγή της πιο πάνω ρύθμισης, αναφορικά με τα ψηφοδέλτια, επιδιώκει να περιορίσει, κατά το δυνατόν, τις περιπτώσεις άκυρων ψηφοδελτίων. Έτσι ψηφοδέλτιο, το οποίο φέρει ορισμένους σταυρούς αριστερά των ονομάτων των υποψηφίων και ορισμένους δεξιά, δεν θα πρέπει να θεωρείται άκυρο. Η άποψη αυτή συνεπικουρείται και από τη διάταξη του εδ. α' της ίδιας παραγράφου, που ορίζει τον τρόπο επιλογής της προτίμησης του ψηφοφόρου με σταυροδοσία δίπλα στο όνομα κάθε υποψηφίου (χωρίς ειδικότερο προσδιορισμό, δηλαδή στην αρχή ή στο τέλος του ονόματος κάθε υποψηφίου).

γ) Βέβαια, μεταξύ της παραβάσεως του νόμου ή του καταστατικού και της αποφάσεως θα πρέπει να υφίσταται αιτιώδης συνάφεια. Ως αιτιώδης συνάφεια θα πρέπει να οριοθετηθεί ο σύνδεσμος της παραβάσεως και της αποφάσεως. Θα πρέπει δηλαδή ο ενάγων να επικαλεστεί και να αποδείξει, ότι η παράβαση επηρέασε το αποτέλεσμα της αποφάσεως (βλ. παραπάνω Επ. Βεροίας 20) 88 παρ. α') . . .

Πράγματι, ως δικαιολογητικός λόγος της ακυρώσεως αναφέρεται η κατά παράβαση του άρθρ. 28 ν. 1541) 85 ακύρωση του με αρ. 43 ψηφοδελτίου του συνδυασμού «Ν.Π.». Το ψηφοδέλτιο αυτό ήταν καθοριστικό για τον πιο πάνω συνδυασμό, καθόσον του αποστέρησε τη δυνατότητα εκλογής ενός αντιπροσώπου στην Ένωση (με την εξαίτιας του ελάττωσής του εκλογικού μέτρου).

δ) Εξ άλλου, η Εφορευτική Επιτροπή, όργανο επιφορτισμένο με τη διεξαγωγή των εκλογών και κατά συνέπεια περιστασιακού χαρακτήρα (άρθρ. 28 παρ. 4 ν. 1541) 85), αποτελεί μία συμφορητική Γ.Σ. Συνεπώς, οι αποφάσεις της αντιμετωπίζονται ως αποφάσεις της Γ.Σ. (Α. Κρητικού, ο.π. σ. 273). Τέλος, η κρίση της (είτε αυτόβουλα, είτε κατόπιν υποβολής ενστάσεως από ενδιαφερόμενο πρόσωπο σχετικά με την εγκυρότητα ή ακυρότητα ψηφοδελτίων), είναι προσωρινή. Η οριστική κρίση θα γίνει, αν προσβληθεί η απόφασή της, [δια μέσου της προσβολής της απόφασης της Γ.Σ.] από το Ειρηνοδικείο (άρθρ. 26 παρ. 2 ν. 1541/85).

ε) Με την κρινόμενη αίτηση, οι αιτούντες, που είναι περισσότεροι από τὸ 1/5 των μελών του καθ' ου συνεταρισμού, ζητούν ν' ακυρωθεί η με αρ. απόφαση της Γ.Σ. του καθ' ου.

στ) Η κρινόμενη αίτηση ασκήθηκε ε μ π ρ ό θ ε σ μ α (άρθρ. 26 παρ. 2 εδ. 6' ν. 1541/85).

ζ) Παραδικτά και αρμόδια φέρεται προς εκδίκαση στο δικαστήριο α υ τ ό κατά την προκειμένη διαδικασία των α σ φ α λ ι σ τ ι κ ώ ν μ έ τ ρ ω ν (άρθρ. 26 παρ. 2 εδ. 8' ν. 1541/85).

Γ. ΑΠΑΡΤΙΑ, ΑΠΟΛΥΤΗ ΠΛΕΙΟΥΣΗΦΙΑ, ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΛΕΙΟΥΣΗΦΙΑ, ΦΑΝΕΡΗ ΚΑΙ ΜΥΣΤΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ Γ.Σ. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

Ειρηνοδικείο Μουδανιών 13)1986 Αρμ. 1968 230 επ.

α) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρ. 26 ν. 1541)85, η ακυρότητα της απόφασης Γ.Σ. συνεταιρισμού, η οποία πάρθηκε κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου ή του καταστατικού του, κηρύσσεται από το Ε ι ρ η ν ο δ ι κ ε ί ο, μετά από αίτησή του υ 1/5 τ ω ν μ ε λ ώ ν του συνεταιρισμού ή των αντιπροσώπων, οι οποίοι ζητούν την ακύρωση, και μέσα σε αποκλειστική π ρ ο θ ε σ μ ί α 3 0 η μ ε ρ ώ ν από τη λήψη της απόφασης.

β) Αρμόδια εισάγεται σύμφωνα με το άρθρ. 26 παρ. 2 ν. 1541)85, σύμφωνα με τη διαδικασία των α σ φ α λ ι σ τ ι κ ώ ν μ έ τ ρ ω ν (άρθρ. 686 επ. ΚΠολΔ).

γ) Σ α ν α π α ρ τ ι α νοείται η παρουσία στη συνέλευση επαρκούς αριθμού μελών. Ο νόμος είτε καθορίζει απαιτούμενο ελάχιστο αριθμό ή ποσοστό μελών, είτε δεν κάνει καμιά ρύθμιση σχετικά. Αλλά και το καταστατικό δεν εμποδίζεται, όπως συνήθως γίνεται στις περισσότερες φορές, να κάνει ειδική ρύθμιση στο θέμα της απαρτίας. Σε πολλές περιπτώσεις, είτε αυτός ο νόμος, είτε το καταστατικό, για να μη ματαιωθεί η λήψη απόφασης στα θέματα της ημερήσιας διάταξης, προβλέπουν διαδοχική σύγκληση Γ.Σ. με μειωμένα κάθε φορά ποσοστά απαρτίας. Εξ άλλου, υπό την έννοια της απαρτίας ο νόμος δεν εννοεί την ύπαρξη αριθμού μελών της διοικήσεως ή άλλου οργάνου που συγκροτούν απαρτία, αλλά και να είναι εφικτή αυτή για τη λήψη απόφασης (Βάλληγδας, Ερμ.ΑΚ, υπ' αριθ. 97).

Στις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις και σύμφωνα με το άρθρο 24 τ ο υ ν. 1 5 4 1) 8 5, η γενική συνέλευση συνεδριάζει έγκυρα εφόσον στην αρχή της συνεδριάσεως είναι παρόντα τα μισά τουλάχιστον τακτικά μέλη.

Εάν όμως στην πρώτη σύγκληση της Γ.Σ. δεν υπάρξει απαρτία, η Γ.Σ. συνεχίζεται χωρίς νέα πρόσκληση στον ίδιο τόπο, την ίδια μέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα ημερήσιας διάταξης. Τη φορά αυτή, για να υπάρξει απαρτία, αρκεί η παρουσία τουλάχιστον του 1/4 του συνόλου των τακτικών μελών.

Όπου δε απαιτείται η αυξημένη πλειοψηφία του άρθρ. 25 παρ. 2, όπως απαιτείται για την απόφαση περί τροποποίησης καταστατικού, η επαναληπτική Γ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία αν είναι παρόντα τα μισά τουλάχιστον μέλη.

δ) Ο ν. 1541)85 και στη διάταξη του ά ρ θ ρ . 2 5 π α ρ . 3 αναφέρει ότι, για τη λήψη απόφασης σχετικά με την τροποποίηση του καταστατικού του, απαιτείται παρουσία των 2/3 του συνόλου των μελών και πλειοψηφία των 2/3 των παρόντων, χωρίς να αναφέρει παραπέρα τίποτε περισσότερο. Έτσι, στο σημείο αυτό δημιουργείται ν ο μ ι κ ό κ ε ν ό, για τη συμπλήρωση του οποίου το δικαστήριο έχει τη δυνατότητα να ανατρέξει στις διατάξεις άλλων νόμων που

ρυθμίζουν όμοια θέματα, εφόσον υφίσταται ταυτότητα δικαίου (RATIO LEGIS).

Το δικαστήριο θεωρεί σαν επιβεβλημένη τη γ α ν ά λ ο γ η ε φ α ρ μ ο γ ή και στην προκειμένη περίπτωση των διατάξεων του ν. 1361)83 «περί αγροτικών συνδικαλιστικών οργανώσεων» (προγενέστερου θέματα - δεν υπάρχει νεώτερος του ν. 1541)85, ο οποίος και να απηχεί προφανώς ορθότερες αντιλήψεις), του ν. 1264)82 «για τον εκδημοκρατισμό του συνδικαλιστικού κινήματος και την κατοχύρωση των συνδικαλιστικών ελευθεριών των εργαζομένων» και φυσικά του άρθρου 98 Α.Κ.

ε) Από το συγκεκριισμό όλων αυτών προκύπτει ότι: Η Γ. Σ. πρέπει να έχει την απαιτούμενη από το νόμο ή το καταστατικό για κάθε περίπτωση απαρτία σ' όλη τη διάρκεια της συνεδριάσεως. Η μετά την έγκριση της συνελεύσεως αποχώρηση τόσο αριθμού μελών, ώστε να μη διατηρείται πλέον η απαρτία, επηρεάζει την τελευταία και δεν επιτρέπεται τη νόμιμη λήψη απόφασης. Η παρ' όλα αυτά τυχόν λαμβανόμενη απόφαση είναι άκυρη κατά τον ΑΚ 101, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρ. 8 παρ. 4 ν. 1264)82. Η ακυρότητα αυτή αναφέρεται μόνο σ' εκείνη τη χωριστή απόφαση της γενικής συνέλευσης κατά τη λήψη της οποίας δεν υπήρχε η απαιτούμενη απαρτία λόγω της εν τω μεταξύ αποχώρησης αριθμού μελών που επηρεάζουν αρνητικά το σχηματισμό απαρτίας (ΜΠρΑθ. 488/84 αδημ.).

στ) Περισσότερο εξ άλλου σύμφωνη με τη διατύπωση τόσο του ΑΚ 97 (των παρόντων μελών), του άρθρ. 8 παρ. 3 γ' του ν. 1264)82 (σχετική πλειοψηφία των παρόντων), όσο και του άρθρ. 25 παρ. 2 ν. 1541)85 (πλειοψηφία των 2/3 των παρόντων) είναι η άποψη του συνυπολογισμού των αποχών και ακύρων ψήφων για την εξαγωγή του μέτρου της απόλυτης πλειοψηφίας (Α. Κρητικού, σ.π. σ. 249 επ. - Καρακατσάνη, ΕρμΑΚ άρθρ. 97 αρ. 6 - Α. Ντάσιου, Συνδικαλιστικές Οργανώσεις 1983, σ. 447 - ΜΠρΑθ. 605)83 ΔΕΝ 40 175 - Εαρ. Πειρ. 293)82 αδημ.). Το ίδιο ισχύει και στο χώρο του Γαλλικού Δικαίου, όπου λείπει η σχετική διάταξη στον περί σωματείων νόμο, και γίνεται δεκτή η άποψη του συνυπολογισμού των αποχών κατά την ερμηνεία άρθρου καταστατικού, που έχει τέτοια διατύπωση (πλειοψηφία παρόντων, αλλά όχι ψήφων που δόθηκαν, Α. Κρητικού σ.π.).

Λέγοντας ο ν. 1541)85 στο άρθρο 25 αυτού, ότι για την εκλογή κλπ. απαιτείται πλειοψηφία των 2/3 των παρόντων, συνάγεται σαφώς ότι παρόντα είναι τα μέλη τα οποία και παραβρέθηκαν στη συνεδρίαση. Επί τη βάση άρα του αριθμού αυτών πρέπει να κριθεί, σύμφωνα με τα παραπάνω, η πλειοψηφία και όχι διάσει του αριθμού των ψήφων που δόθηκαν (Δ. Γιαννοπούλου, Γεν. Αρχές υπ' αριθ. 97 σ. 244).

Σύμφωνα μ' αυτά, ανεξάρτητα του ότι, όταν ο αριθμός των εγκύρων ψήφων εκείνων των μελών που ψήφισαν είναι περιττός, α π ό λ υ τ η π λ ε ι ο ψ η φ ί α υ φ ί σ τ α τ α ι όταν ο υποψήφιος πάρει τα μισά του αμέσως ανωτέρου του άρθρου αριθμού πλέον μιάς, όταν δε ο αριθμός αυτών που έγκυρα ψήφισαν είναι άρτιος, το μισό πλέον μιάς (Εφ. Αιγ. 20/1961 ΝοΒ 9 468 - Τούση, Νομ. Πρόσωπα σελ. 124 - Πρ. Χαλκ. 1074/64 (Π. Θεοδωρόπουλος) Αρχ. Ν. ΙΣΤ' 166).

ζ) Παραπέρα, από το άρθρο 40 του καταστατικού του καθ' ου η αίτηση συνεταιρισμού, ο ι φ α ν ε ρ έ ς ψ η φ ο φ ο ρ ί ε ς, όπως είναι και η ψηφοφορία για την τροποποίηση διατάξεων του καταστατικού του συνεταιρισμού — και αυτό προκύπτει κατ' αντιδιαστολή του άρθρ. 23 παρ. 6 του ν. 1541)85, στο οποίο

αναφέρεται ότι οι ψηφοφορίες γίνονται όπως ορίζει το καταστατικό και συνεχίζεται παρακάτω, η ψηφοφορία είναι μ υ σ τ ι κ ή ειδικά όταν πρόκειται για αρχαιρεσίες, παροχή εμπιστοσύνης, απαλλαγή από ευθύνη, έγκριση απολογισμού και ισολογισμού και για προσωπικά θέματα — ενεργούνται με ανάταση ή ανύψωση των χεριών ή με αναμαστική κλήση. Από το ίδιο άρθρο προκύπτει ότι ο πρόεδρος της Γ.Σ. ορίζει από τους συνεταίρους δύο ψηφοδέκτες, που εγκρίνονται απ' αυτήν... (Σημ.: Με βάση τα παραπάνω απορρίφθηκε λόγος ακύρωσης της κρινόμενης αίτησης, ότι ο πρόεδρος της Γ.Σ. δεν γνωστοποίησε στα μέλη του συνεταιρισμού το συγκεκριμένο τρόπο φανεράς ψηφοφορίας).

Σ η μ ε ί ω σ η: Παρ' όλο που η παρατιθέμενη απόφαση διαπιστώνει κενό μόνο στον υπολογισμό της απαρτίας στις περιπτώσεις λήψης απόφασης για εξαιρετικά θέματα (άρθρ. 25 παρ. 3 ν. 1541/85), αβίασμα επιχειρεί μία γενικότερη ερμηνεία για τον υπολογισμό της απαρτίας σε κάθε θέμα απόφασης από τη Γ.Σ., καταλήγοντας ότι η απαρτία αυτή απαιτείται να διατηρείται εξ αρχής μέχρι και την ψηφοφορία για κάθε θέμα, επικαλούμενη απ' ενός τη γενική διάταξη του άρθρ. 97 ΑΚ, η οποία όμως δεν αναφέρει τίποτα επί του συγκεκριμένου κενού, απ' ετέρου δε τις διατάξεις των ν. 1264) 82 και 1361) 83, που όμως έχουν θεσπισθεί για συνδικαλιστικές οργανώσεις και όχι για οικονομικές, όπως είναι οι συνεταιρισμοί, όπου η αδρανοποίηση ορισμένων μελών δεν πρέπει να οδηγεί και σε αδρανοποίηση του όλου συνεταιρισμού, οι αποφάσεις δε πρέπει να λαμβάνονται ταχύτερα. Παραδόξως, η απόφαση δεν αναφέρεται στις σχετικές διατάξεις τ ο υ ν. 6 0 2) 14, που δεν είχε ακόμη τότε καταργηθεί και ίσχυε σαν γενικός νόμος περί συνεταιρισμών, διεξοδικά δε αναφερόταν στο θέμα με τις διατάξεις του άρθρου 44, κατά τις οποίες «... η απαρτία βεβαιούται εν αρχή της συνεδριάσεως δι' αναγνώσεως του καταλόγου. Μη υπάρχουσας απαρτίας η ανάγνωσις επαναλαμβάνεται μετά ημίσειαν ώραν. Βεβαιωθείσης άπαξ της απαρτίας η συνέλευσις θεωρείται ευρισκαμένη εν απαρτία μέχρι πέρατος της συζητήσεως, των αποχωρούντων θεωρουμένων ότι σιγαίνουν γνώμην ή ψήφον, εκτός αν δι' αποφάσεως της πλειοψηφίας αναβληθή αυτή. Ως απόλυτος πλειοψηφία θεωρείται το ήμισυ πλέον ενός των κατά την έναρξιν της συνεδριάσεως βεβαιωθείσων ψήφων».

Υπάρχει, όμως, πράγματι κενό με την παρούσα διατύπωση των άρθρων 24 παρ. 1 και 25 παρ. 2 του ν. 1541) 85;

Το πρώτο άρθρο (24 παρ. 1) ρητά αναφέρει ότι γ ι α τ α σ υ ν ή θ η θ έ μ α τ α (επιχ. εξ αντιδιαστολής από τις διατάξεις του άρθρ. 25 παρ. 2 που αναφέρονται στα εξαιρετικά θέματα), απαρτία θεωρείται ότι υπάρχει μέχρι τέλους της συνεδριάσεως («η Γ.Σ. συνεδριάζει έγκυρα»), «φ ό σ ο ν σ τ η ν α ρ χ ή τ η ς σ υ ν ε δ ρ ί α σ η ς είναι παρόντα τα μισά τουλάχιστον τακτικά μέλη». Η ρητή και σαφής αυτή διατύπωση δεν αφήνει κενό και άρα περιθώρια για αναλογική εφαρμογή και ερμηνεία και μάλιστα με βάση διατάξεις περί συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Αλλά και ως προς τα ε ξ α ι ρ ε τ ι κ á θ έ μ α τ α, το άρθρο 25 παρ. 2 αναφέρει ότι, «γ ι α τ η λ ή ψ η α π ό φ α σ η ς» σχετικά με αυτά, «α π α ι τ ε ί τ α ι π α ρ ο υ σ ί α τ ω ν 2/3 του συνόλου των μελών και πλειοψηφία των 2/3 των παρόντων». Επομένως, εφόσον αμιλεί ότι «για λήψη απόφασης» απαιτείται «η παρουσία» των 2/3 του συνόλου των μελών, αβίαστα συνάγεται ότι τα 2/3 πρέπει να είναι παρόντα για τη λήψη απόφασης, δηλ. κατά την

ψηφοφορία για τη λήψη της απόφασης αυτής. Η ερμηνεία αυτή εμσαχύεται και από τη συμπλήρωση στο τέλος του εδαφίου αυτού με το άρθρο 32 παρ. 6 γ. 1644/1986, της φράσης: (και πλειοψηφία των 2/3 των παρόντων) «κατά την ψηφοφορία συνεταίρων», επιλυομένης και της πράγματι υπάρχουσας ασάφειας ως προς τον υπολογισμό της απόλυτης πλειοψηφίας πλέον (και όχι απαρτίας) των μελών.

Δ. ΠΟΙΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ι. ΑΠ 32/86 (Συμβουλίου) Ποιν. Χρ. ΛΣΤ' 453

α) Επειδή, ως προκύπτει εκ του άρθρου 476 παρ. 1 και 1 ΚΠΔ, το ένδικον μέσον, ασκηθέν υπό προσώπου μη δικαιουμένου εις τούτο, κηρύσσεται υπό του αρμοδίου συμβουλίου ή δικαστηρίου απαράδεκτον. Εξ άλλου, κατά το άρθρο 480 παρ. 1 και 2 του ιδίου Κώδικος, εις τον πολιτικώς ενάγοντα δίδεται έφεσις κατά βουλεύματος, το οποίον αποφαίνεται, ότι δεν πρέπει να γίνη κατηγορία, το δικαίωμα όμως τούτο έχει προδήλως ο νομίμως δηλώσας παράστασιν πολιτικής αγωγής εις την ποινικήν διαδικασίαν, κατά τα άρθρα 82 και 63 του αυτού κώδικος αν έχη, κατά τας διατάξεις του αστικού κώδικος, την αγωγήν είτε περί της εκ του εγκλήματος αποζημιώσεως είτε περί χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω της προσγενομένης εις αυτόν ηθικής βλάβης. Ως προκύπτει όμως εκ του άρθρου 932 ΑΚ, δικαίωχος χρηματικής ικανοποιήσεως είναι μόνον εκείνος ο οποίος αμέσως ζημιούται.

β) Εκ τούτων παρέπεται ότι, επί αξιολοιού πράξεως στρεφομένης κατά νομικού προσώπου, όπως και ο σ υ ν ε τ α ι ρ ι σ μ ό ς, η εκ ταύτης προσβολή εις τα δικαιώματα και τα συμφέροντα μέλους τινός τούτου είναι έμμεσος και ουχί άμεσος, εξ ου λόγου δεν νομιμοποιούνται τα μέλη του συνεταρισμού εις δήλωσιν παραστάσεως πολ. αγωγής δια χρηματικήν ικανοποίησιν δι' έγκλημα διαπραχθέν εις βάρος του συνεταρισμού. (Πρόλ. παρακάτω ΑΠ 757/87).

ΙΙ. ΑΠ 757/87 Ποιν. Χρ. ΛΖ' 635 επ.

α) Επειδή κατά το άρθρο 171 παρ. 2 ΚΠΔ απόλυτη ακυρότητα, που δημιουργεί λόγω αναίρεσεως της αποφάσεως (άρθρ. 510 παρ. 1 εδ. α' ΚΠΔ), επιφέρει η παρά το νόμο παράστασις του πολιτικώς ενάγοντος κατά τη διαδικασία στο ακροατήριον, η οποία υπάρχει όταν δεν συντρέχουν στο πρόσωπο αυτού οι όροι της ενεργητικής η παθητικής νομιμοποιήσεως για την άσκηση της πολιτικής αγωγής, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 63—64 ΚΠΔ, και όταν παραβιάστηκε η διαδικασία που έπρεπε να τηρηθεί σχετικά με τον τρόπο και το χρόνο της άσκησης και της υποβολής αυτής κατά το άρθρο 68 ΚΠΔ.

Ειδικότερα, κατά το άρθρο 63 ΚΠΔ, η πολιτική αγωγή για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του ποινικού δικαστηρίου μόνο από τα πρόσωπα που έχουν το δικαίωμα αυτό κατά τις διατάξεις των άρθρων 914, 932 ΑΚ. Η νομιμοποίηση του πολιτικώς ενάγοντος εξαρτάται από το περιεχόμενο της δηλώσεώς του, η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 84 ΚΠΔ, πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να περιέχει, εκτός από άλλα απαιτούμενα στοιχεία, και τους λόγους στους οποίους στηρίζει το δικαίωμά του.

Εξ άλλου, το ΝΠΙΔ νομιμοποιείται στην άσκηση πολιτικής αγωγής κατά του υπαιτίου αδίκηματος, όταν με αυτό μειώθηκε η πίστη και το κύρος

(Συνέχεια στη σελ. 207)

ΘΕΣΕΙΣ — ΑΠΟΨΕΙΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Χωριστή Γενική Γραμματεία Συνεταιρισμών και Εποπτευομένων Οργανισμών συστήθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας. Το γεγονός αυτό αποτελεί σημαντική εξέλιξη για τους συνεταιρισμούς καθόσον επισημαίνει τη σημασία που αποδίδεται από την Κυβέρνηση στη συνεταιριστική δραστηριότητα των γεωργών. Αναθερμαίνονται έτσι οι ελπίδες ότι τα θέματα των συνεταιρισμών θ' αποτελούν αντικείμενο χωριστής και ειδικής εξέτασης και όχι ένα από τα πολλά θέματα που απασχο-

λούν το Υπουργείο Γεωργίας.

Το πρόσθετο γεγονός ότι επικεφαλής της νέας Γενικής Γραμματείας τοποθετήθηκε καταξιωμένο συνεταιριστικό στέλεχος (ο κ. Γ. Σελλιανάκης, Οικονομολόγος, τέως Γενικός Διευθυντής της Ελαιουργικής), αυξάνει τις ελπίδες ότι ενασχόληση με την αντιμετώπιση των συνεταιριστικών προβλημάτων δεν θα σημαίνει αυξημένη εξωτερική παρέμβαση, αλλά συμπάρασταση σε μια δύσκολη αναπτυξιακή πορεία.

ΘΕΣΜΙΚΗ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑ

Ο Διοικητής της ΑΤΕ διορίζεται από την Κυβέρνηση και η θητεία του είναι πενταετής. Το γεγονός ότι διορίζεται από την Κυβέρνηση σημαίνει ότι το επιλεγόμενο πρόσωπο απολαμβάνει της εμπιστοσύνης της και ότι τοποθετείται στη συγκεκριμένη θέση για να εφαρμόσει την πολιτική της. Αντίθετα το γεγονός ότι προσδιορίζεται ορισμένης διάρκειας θητεία, σημαίνει ότι ο ρόλος του Διοικητή της ΑΤΕ είναι ανεξάρτητος από τις κυβερνητικές επιλογές και δεν πρέπει να θίγεται από την ενδεχόμενη κυβερνητική μεταβολή. Οι δυο αυτές ρυθμίσεις (δηλ. διορισμός από την Κυβέρνηση και θητεία) είναι ασυμβίβαστες μεταξύ τους, αφού η πρώτη ταιριάζει για κυβερνητικά πόστα, ενώ η δεύτερη για μή κυβερνητικά πόστα.

Αυτή η θεσμική ανεπάρκεια αποτέλεσε την αιτία αδρανοποίησης της διοίκη-

σης της ΑΤΕ επί σημαντικό χρονικό διάστημα, αφού ο προηγούμενος Διοικητής κ. Θ. Δημόπουλος δεν δέχεται να παραιτηθεί και η νέα Κυβέρνηση δεν μπορεί να διορίσει Διοικητή της επιλογής της.

Από τα πολλά διδάγματα που μπορούν να αντληθούν από την «υπόθεση ΑΤΕ», δύο τουλάχιστον αξίζει να επισημανθούν. Πρώτον ότι κατά το χειρισμό των θεσμών οι ρυθμίσεις οφείλουν να είναι ξεκάθαρες, ώστε να μην χρειάζεται να γίνεται επίκληση της ευαισθησίας του ενός ή της νομιμότητας του άλλου. Δεύτερον ότι η ΑΤΕ αποτελεί ένα εργαλείο άσκησης της κυβερνητικής πολιτικής στη γεωργία και όχι ίδρυμα με ίδια οντότητα και ευθύνη. Αυτό το τελευταίο δείχνει ότι και η παρουσία στο Δ.Σ. της ΑΤΕ εκπροσώπων των παραγωγών και των συνεταιρισμών δεν αποτελεί παρά επίφαση συναίνεσης.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΙΚΩΝ ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΩΝ

Σε συνέντευξη που δημοσιεύθηκε στον «Οικονομικό» της 24.8.89 έγινε ο εξής διάλογος μεταξύ του κ. Κ. Μητσotάκη, αρχηγού της Ν. Δημοκρατίας και του κ. Γ. Μαρίνου, διευθυντή του Οικονομικού: Μ η τ σ ο τ ά κ η ς : ... υποστηρίζω τους Συνεταιρισμούς με πάθος; αλλά σε ανταγωνιστική βάση. Επί ίσους όρους με

την ιδιωτική επιχείρηση. Και πρέπει να σου πω — και θα σε εκπλήξει ίσως — ότι περιοδεύοντας την Ελλάδα κι έχοντας επαφή όσο κανένας άλλος πολιτικός με τη βάση, έχω θρει σε πάρα πολλές περιπτώσεις συνεταιριστές, οι οποίοι αποδέχονται πέρα για πέρα αυτή τη βάση. Και έχουμε και Συνεταιρισμούς, οι

οποίοι είναι σε θέση με ίσους όρους να ανταγωνιστούν την ιδιωτική επιχείρηση.

Μ α ρ ί ν ο ς : Ελπίζω ανάμεσα στα νομοθετήματα που θα προωθήσετε το ταχύτερο να είναι και ένα περί Συνεταιρισμών, που να αποκλείει τον κομματισμό στη λειτουργία τους.

Μ η τ σ ο τ ά κ η ς : Ε, αυτό δεν γίνεται.

Μ α ρ ί ν ο ς : Γίνεται κ. Πρόεδρε.

Μ η τ σ ο τ ά κ η ς : Πώς θα γίνει δηλαδή;

Μ α ρ ί ν ο ς : Μα πρόκειται για ιδιωτικές συλλογικές επιχειρήσεις. Μπορείτε να φανταστείτε κόμματα εκπροσωπούμενα σε Ανώνυμες Εταιρείες; Και γιατί να εκπροσωπούνται...

Μ η τ σ ο τ ά κ η ς : Και ποιός εμποδίζει μια οποιαδήποτε ιδιωτική προσπάθεια, συλλογική προσπάθεια να έχει κομματικό χρώμα; Πώς θα το εμποδίσεις; Και δεν μας θλάπτει αυτό.

Μ α ρ ί ν ο ς : Να σας πω. Εάν υπάρχει ένα ενιαίο ψηφοδέλτιο στα Δ.Σ. των Συνεταιρισμών κι όχι χωριστά παραταξιακά, θα ήταν διαφορετικά τα πράγματα.

Μ η τ σ ο τ ά κ η ς : Βοηθά πάντοτε ο εκλογικός νόμος στις εξελίξεις. Ασφαλώς βοηθά. Αλλά δεν αποτελεί πανάκεια, δεν αποτελεί λύση.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με βάση την πορεία των τιμών των δημοπρατικών, η ΚΥΔΕΠ υπολογίζει ότι η εκ μέρους της εμπορία δημοπρατικών θα αφήσει πλεονάσματα στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου. Σύμφωνα με απόφαση της διοίκησης της ΚΥΔΕΠ, ένα μέρος από τα πλεονάσματα αυτά, που προέρχονται από τη διαχείριση του σκληρού αιταριού θα επιστραφούν στους παραγωγούς που παρέδωσαν ή πρόκειται να παραδώσουν τα οστάρια τους, οποιασδήποτε ποιότητας, στην ΚΥΔΕΠ. Όπως ανακοινώθηκε η επιστροφή αυτή είναι σύμφωνη με τις αρχές και τους κα-

Μ α ρ ί ν ο ς : Κι ένα δεύτερο, να υπάρξουν ισολογισμοί και έλεγχοι στη διαχείριση των οικονομικών των συνεταιρισμών.

Μ η τ σ ο τ ά κ η ς : Καλά, αυτό είναι το Α. Αυτό είναι το Α για το οποίο πολλές φορές έχω μιλήσει. Είναι ντροπή ότι δεν γίνεται.

Από τη συζήτηση αυτή φαίνεται ότι οι επιπτώσεις του κομματισμού στις συνεταιριστικές οργανώσεις δεν έχουν γίνει αρκετά κατανοητές από τον αρχηγό του μεγαλύτερου σήμερα πολιτικού κόμματος. Ιδιαίτερα, μιιάζει ανιφαντικό να ζητείται αφενός ανταγωνιστικότητα επί ίσους όρους με την ιδιωτική επιχείρηση και αφετέρου να μη διακρίνεται η φθοροποιός δύναμη της εσωτερικής διαμάχης στις διαδικασίες των συνεταιρισμών. Ασφαλώς η κατάργηση του συστήματος των συνδυασμών και η καθιέρωση του ενιαίου ψηφοδέλτιου δεν αποτελεί τη λύση όλων των προβλημάτων. Αποτελεί όμως μια πολύτιμη αφετηρία και τουλάχιστον μια «δήλωση προθέσεων» των κομμάτων να αφήσουν τους συνεταιρισμούς απεριόριστους στο έργο τους. Διότι χωρίς εσωτερική ενότητα, οι συνεταιρισμοί όχι μόνο επί ίσους όρους, αλλά ούτε και με προνομιακή μεταχείριση δεν θα μπορούσαν να είναι ανταγωνιστικοί.

γόνες του συνεργατισμού.

Είναι επίκαιρο και χρήσιμο να διατυπωθούν ορισμένες παρατηρήσεις σχετικά με το θέμα της επιστροφής των πλεονασμάτων γενικότερα και με τη σχετική απόφαση της ΚΥΔΕΠ ειδικότερα.

Σύμφωνα με τις αρχές του συνεργατισμού, τα πλεονάσματα χρησιμοποιούνται (α) Για την επέκταση των δραστηριοτήτων (β) Για την προσφορά κοινών υπηρεσιών, ή (γ) Προς διανομή στα μέλη ανάλογα με τη συμβολή των μελών στη δημιουργία τους (στην προκειμένη περίπτωση, ανάλογα με την αξία των παρα-

δοθέντων προϊόντων).

Είναι τόσο αυτονόητο, που δεν χρειάζεται ν' αναφερθεί, ότι δεν υπάρχουν πλεονάσματα στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου όταν προϋπάρχουν συσσωρευμένες ζημιές προηγούμενων χρήσεων. Αν η πολιτική μιας οργάνωσης είναι να επιβάλλονται εισφορές στα μέλη όταν υπάρχουν ζημιές, τότε είναι εύλογο να γίνεται διανομή όταν υπάρχουν πλεονάσματα. Όμως τέτοια πολιτική δεν ακολουθείται από τις ελληνικές συνεταιριστικές οργανώσεις και την ΚΥΔΕΠ, οπότε στην πραγματικότητα γίνεται επιστροφή ανύπαρκτων πλεονασμάτων και καταχρηστική ερμηνεία των συνεταιριστικών αρχών. Για να είναι αρεστές οι διοικήσεις, διανέμουν δήθεν πλεονάσματα ενώ οι υποχρεώσεις συσσωρεύονται και επιζητούνται παρεμβάσεις της Πολιτείας για τη ρύθμισή τους. Οι παρεμβάσεις αυτές δημιουργούν εξάρτηση...

Ο τρόπος επιστροφής των πλεονασμάτων, τόσο από την ΚΥΔΕΠ, όσο και από ορισμένες ακόμη συνεταιριστικές οργα-

νώσεις, υπερακοντίζει τον συνεταιριστικό κανόνα που αναφέρεται σε επιστροφές στα μέλη. Η ΚΥΔΕΠ θα επιστρέφει πλεονάσματα και σε μή μέλη. Για ποιό λόγο, αφού ούτε συνεταιριστικός κανόνας το επιβάλλει και αφού με τον τρόπο αυτόν ενθαρρύνει τα μή μέλη να μείνουν εκτός των συνεταιρισμών; Μήπως τα μή μέλη θα είχαν υποχρέωση εισφοράς — όπως έχουν τα μέλη — στην περίπτωση ζημιών; Ασφαλώς όχι. Έστω και αν τα μή μέλη αποτελούν μειοψηφία, τα κέρδη (γιατί εδώ περί κερδών της ΚΥΔΕΠ πρόκειται) έπρεπε να κρατηθούν από την ΚΥΔΕΠ και να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη ζημιών, για την προσφορά κοινών υπηρεσιών ή για την επέκταση των δραστηριοτήτων. Μια τέτοια μεταχείριση θα έδειχνε και τη διαφορά μεταξύ μελών και μή μελών τόσο στις απολαβές, όσο και στην ευθύνη. Ενιαία μεταχείριση όλων μόνο όταν τα αποτελέσματα είναι ή προβάλλονται ως ικανοποιητικά, δεν αποτελεί εφαρμογή των συνεταιριστικών αρχών.

ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ ΔΕΣΠΟΖΟΥΣΑΣ ΘΕΣΗΣ

Ο Υπουργός Εμπορίου κ. Α. Ανδριανόπουλος, παρέπεμφε την ΚΥΔΕΠ στην Επιτροπή Τιμών και Εισοδημάτων με το ερώτημα της κατάχρησης της δεσπόζουσας θέσης που κατέχει στην αγορά δημητριακών, επειδή πρόσφερε στους παραγωγούς τιμές αδικαιολόγητα υψηλές κατά την κρίση του κ. Υπουργού.

Η ενέργεια του κ. Υπουργού πρέπει να θεωρηθεί ως τουλάχιστον άστοχη. Σκοπός ύπαρξης των συνεταιριστικών οργανώσεων είναι να παρεμβαίνουν στην αγορά και ως συλλογικά όργανα να αυξάνουν τη διαπραγματευτική δύναμη των επιμέρους μελών τους. Από τη στιγμή που η ΚΥΔΕΠ μπορεί να προσφέρει καλύτερες τιμές, χωρίς να έχει ζημιές ή ίδια, κινείται απόλυτα στα πλαίσια του συνεταιριστικού της χαρακτήρα.

Η προειδοποίηση την οποία θα μπο-

ρούσε να απευθύνει ο κ. Υπουργός θα μπορούσε να αναφέρεται στο ενδεχόμενο πραγματοποίησης ζημιών, οπότε θα έπρεπε να καλυφθούν από την ίδια την ΚΥΔΕΠ που ήδη αντιμετωπίζει ένα σοβαρό «άνοιγμα». Γιατί, πράγματι, εκτός από τις περιπτώσεις που η παρέμβαση στην αγορά γίνεται σε συμφωνία με το δημόσιο, οι ζημιές από τις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες των συνεταιριστικών οργανώσεων οφείλουν να καλύπτονται από τις ίδιες και από τα μέλη τους.

Πάντως, σχετικά με την κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της ΚΥΔΕΠ, ως υπομνησθεί ότι στα πλαίσια της ΕΟΚ οι συνεταιρισμοί έχουν ρητά εξαιρεθεί από τους αντιμονοπωλιακούς κανόνες με τον Κανονισμό 62) 1964 εφόσον ενεργούν προς το συμφέρον των μελών τους προς

τα οποία μεταφέρονται και τα οφέλη.

Αν ο κομματισμός αποτέλεσε το κίνητρο εσπευσμένου καθορισμού υψηλών τι-

μών πριν από τις εκλογές εκ μέρους της ΚΥΔΕΠ, αυτό δεν πρέπει να οδηγήσει σε ενέργειες αντιπερισπασμού σε κάθε πεδίο.

ΤΟ ΕΠΙΔΟΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Με τη νέα Συλλογική Σύμβαση Εργασίας Προσωπικού Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, άλλαξε ο τρόπος υπολογισμού των επιδομάτων σπουδών. Κατά κατηγορία, γίνονται οι ακόλουθες μεταβολές:

α) Για τους αποφοίτους Ανωτέρων Σχολών υπήρχε επίδομα 10% αν είχαν πραγματοποιήσει σπουδές 2 ετών και 15% αν οι σπουδές ήταν τριετείς. Με τη νέα ΣΣΕ το επίδομα καθορίζεται σε 15% για όλους.

β) Στους αποφοίτους Ανωτάτων Σχολών το προηγούμενο ενιαίο επίδομα 20% (επί του βασικού μισθού) γίνεται τώρα 5% για κάθε έτος σπουδών, με ελάχιστο το 20%.

γ) Για τους κατόχους MASTER υπήρχε επίδομα 25% επί του βασικού μισθού. Με τη νέα ΣΣΕ χορηγείται επίδομα 5% για κάθε χρόνο μεταπτυχιακών σπουδών με ανώτερο όριο τα 2 χρόνια.

δ) Για τους κατόχους διδακτορικού διπλώματος υπήρχε επίδομα 30% επί του

βασικού μισθού. Με τη νέα ΣΣΕ χορηγείται επίδομα 5% για κάθε χρόνο διδακτορικών σπουδών με ανώτερο όριο τα 3 χρόνια.

Οι ρυθμίσεις αυτές δείχνουν ανάγλυφα την προσπάθεια ισοπέδωσης της σημασίας του επιπέδου σπουδών με την καθιέρωση ενός ποσοστού 5% για κάθε χρόνο σπουδών μετά το Λύκειο, οπότε ένας χρόνος σπουδών επιπέδου διδακτορικού αποκτά την ίδια σημασία με ένα χρόνο σπουδών σε ανώτερη σχολή.

Η νέα ΣΣΕ σαφώς χειροτερεύει τη θέση όσων έχουν πραγματοποιήσει μεταπτυχιακές σπουδές, ενώ βελτιώνει τη θέση των αποφοίτων ΚΑΤΕΕ (διετών σπουδών). Στην ουσία οι συνεταιριστικές οργανώσεις δηλώνουν ότι δεν αναγνωρίζουν ιδιαίτερη σημασία στις μεταπτυχιακές σπουδές. Το γεγονός προκαλεί απορίες, όταν από όλες τις πλευρές τονίζεται η ανάγκη αναβάθμισης του επιπέδου του προσωπικού, ώστε, ενόψει του 1992, οι συνεταιριστικές οργανώσεις να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 1992

Μια σοβαρή προσπάθεια ανάλυσης και εκτίμησης των αναμενομένων επιπτώσεων από την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση έχει αναληφθεί από το ΙΟΒΕ (Ινστιτούτο Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών).

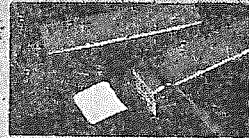
Η μελέτη της γεωργίας θα καλύψει κάθεται θέματα (φυτική παραγωγή, ζωική παραγωγή, δάση και αλιεία), αλλά και οριζόντια θέματα, όπως αγροτική πίστη, συλλογικές δραστηριότητες (συνεταιρισμοί), στήριξη τιμών, διαρθρωτική πολιτική, τυποποίηση, γεωργικές διαμηχανίες, αγρονομισματική πολιτική κλπ.

Η πρωτοβουλία του ΙΟΒΕ είναι αξιέ-

παινη. Διερωτάται όμως κανείς: Τέτοιες μελέτες δεν θα έπρεπε να έχουν γίνει ή έστω να γίνουν τώρα από φορείς που έχουν άμεση σύνδεση και ενδιαφέρον για το γεωργικό τομέα; Η ενασχόληση των συνεταιρισμών με τα θέματα της γεωργίας από τη διεκδικητική σκοπιά είναι χρήσιμη αλλά η εμπάθυνση στα θέματα με σοβαρές μελέτες αποτελούν τη στέρεη βάση ακόμη και για τις διεκδικήσεις. Η ΠΑΣΕΓΕΣ και η ΑΤΕ, αφού λείπουν ειδικοί μελετητικοί φορείς, ας εγκύψουν στο πολύ σοβαρό αυτό θέμα πριν είναι πολύ αργά.

ράβδοι υγείας

μετράς, κόβεις
απολαμβάνεις



Με επανέλαση στην κούβλα.
Χρόνια ράβδοι υγείας πάντα με ποσοποιημένη.
Τώρα μετράς, κόβεις, απολαμβάνεις.
Θάλασσα, σε πάλασε, 30 γραμμάρια prima.
Κόβεις ακριβώς 50 γραμμάρια prima.
Μεγάλη οικονομία.

Οι χρόνια ράβδοι υγείας prima είναι πάντα
στα περιβάλλοντα χρόνια οι υγιεινότερες.
Μαγειρεύει από ελαιόλαδο φιλικά είναι οι καλύτερα
οικονομικά συσκευασίες για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα
και παρατεταμένη υγιεινή.

Σήμερα, με prima φτιάχνεις φαγητά και τα γλυκά
που σάς αρέσουν.

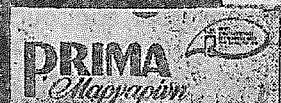
Σήμερα θα σας αρέσουν περισσότερο.

PRIMA γέυση στη ζωή

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ
400 γρ.



ΕΛΑΙΟΓΥΡΓΙΚΗ





ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.

Ιδρύθηκε το 1949 - ΕΔΡΑ: Αθήνα, Μαικεδονίας 46

ΥΠΟΚ/ΤΑ: ΒΟΡ. ΕΛΛΑΔΑΣ Θεσσαλονίκη - Πολυτεχνείου 17

ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Λάρισα - Ηλιοδώρου 27

ΚΡΗΤΗΣ Ηράκλειο - Παπαναστασίου 133

ΣΥΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ Μυτιλήνη - Κομνηνάκη 31

Αποκλειστικοί Μέτοχοι της ΣΠΕ: 15 Τριτοβάθμιες Συνεταιριστικές Οργανώσεις, 634 Τριτοβάθμιες Εταιρείες, 85 Δευτεροβάθμιες Συνεταιριστικές Οργανώσεις, 17 Πρωτοβάθμιες Συνεταιριστικές Οργανώσεις.

Η ΣΠΕ είναι το Κεντρικό όργανο εφοδιασμού των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων για την κάλυψη των αναγκών τους και του αγροτικού κόσμου γενικότερα, με τα απαραίτητα είδη γεωργικής χρησιμότητας και βιοτικής ανάγκης. Το βασικό πρόγραμμα δραστηριοτήτων της ΣΠΕ περιλαμβάνει τους παρακάτω 6 κλάδους:

1. ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΦΟΔΙΑ. Υλικά συσκευασίας: Σάκκοι, σύρματα, σπάγγοι, λινάτσες, καπνοτσούλια, λαμαρίνες, Ξηραντήρια αραβοσίτου, σιλό μεταλλικά κλπ.
2. ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ. Ψεκαστικά, σκαπτικά, άντλητικά, αμεικτικά, καπνοφυτευτικά, σπартικά, κινητήρες, αλυσοπρίονα, εξαρτήματα, ανταλλακτικά κλπ.
3. ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ. Εντομοκτόνα, μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, απολυμαντικά εδάφους και σπόρων κλπ.
4. ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ - ΑΡΔΕΥΣΕΙΣ. Μεταλλικά θερμοκήπια, εξαρτήματα, υλικά, συγκροτήματα τεχνητής βροχής, σωλήνες μεταλλικοί και πλαστικοί κλπ.
5. ΕΙΔΗ ΒΙΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ. Καταναλωτικά αγαθά, τρόφιμα, ποτά, είδη καθαριότητας, καλλυντικά, σκεύη, υαλικά, ηλεκτρικές συσκευές κλπ.
6. ΜΕΛΕΤΗ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ
Η ΣΠΕ έχει πραγματοποιήσει για Ενώσεις Συνεταιρισμών και Αγροτικούς Συνεταιρισμούς μελέτη, οργάνωση και εξοπλισμό 400 Σούπερ Μάρκετς τα οποία και εφοδιάζει με διάφορα είδη. Επίσης, η ΣΠΕ εφοδιάζει κρατικά και κοινωφελή ιδρύματα και υπηρεσίες, με προϊόντα των Γεωργικών Οργανώσεων κλπ.

Πρόεδρος του Δ.Σ.: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΝΤΟΥΣΙΑΣ

Απασχολούμενο προσωπικό 175.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διατηρεί αμείωτο το ενδιαφέρον του για τους συνεταιρισμούς και για την πολλαπλή συμβολή τους στην ανάπτυξη. Οι επιμέρους επιτροπές, η μια μετά την άλλη, βλέπουν τους συνεταιρισμούς ως τους φορείς μιας ορθολογικής ανάπτυξης τόσο για τις αναπτυσσόμενες όσο και για τις αναπτυσσόμενες χώρες.

Το 1982 ετοιμάστηκε από την Επιτροπή Οικονομικών και Νομισματικών θεμάτων η έκθεση για τη συνεταιριστική κίνηση στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, που έγινε γνωστή ως Έκθεση Μιρ (MIHR), συνοδευόμενη από σχετικό ψήφισμα.

Το 1986 ετοιμάστηκε από την Επιτροπή Περιφερειακής Πολιτικής και Χωροταξίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έκθεση και σχετικό ψήφισμα (βλ. Σ.Π. τεύχος 4/1986) σχετικά με τη συμβολή των συνεταιρισμών στην περιφερειακή ανάπτυξη (έκθεση Αυγερινού).

Πιο πρόσφατη είναι η έκθεση της Επιτροπής Ανάπτυξης και Συνεργασίας (έκθεση TRIVELLI) για τους συνεταιρισμούς και το συνεταιριστικό κίνημα στο πλαίσιο της αναπτυξιακής πολιτικής, που υποβλήθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Οκτώβριο 1988.

Η σχετική πρόταση ψηφίσματος ακολουθεί(1):

Η Επιτροπή Ανάπτυξης και Συνεργασίας υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προς ψήφιση, με βάση τη συνημμένη αιτιολογική έκθεση, την ακόλουθη πρόταση ψηφίσματος:

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ για τους συνεταιρισμούς και το συνεταιριστικό κίνημα στο πλαίσιο της αναπτυξιακής πολιτικής.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

- A. Λαμβάνοντας υπόψη την τεράστια ανάπτυξη που έχουν σημειώσει διεθνώς οι συνεταιρισμοί στις διαμηχανικές χώρες και ιδίως οι γεωργικοί, πιστωτικοί, καταναλωτικοί και ασφαλιστικοί συνεταιρισμοί,
- B. Λαμβάνοντας υπόψη ότι, μολονότι το συνεταιριστικό κίνημα δεν είναι ακόμη αρκετά ανεπτυγμένο σε πολλές χώρες ΑΚΕ, ολοένα και περισσότερα κράτη ακολουθούν επιμονώς μια πολιτική συστηματικής προώθησης αυτών των οργανώσεων,
- Γ. Λαμβάνοντας υπόψη το σχετικά σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει το συνεταιριστικό κίνημα τόσο στη Λατινική Αμερική όσο και στην Ασία,
- Δ. Πεισισμένο ότι η συνεταιριστική δράση πρέπει να θεωρηθεί ως ένα διαρθρωτικό φαινόμενο στην αναπτυξιακή πολιτική της Κοινότητας και ότι, συνεπώς, οι εν λόγω επιχειρήσεις καλούνται να διαδραματίσουν πρωταρχικό ρόλο στην κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη των κρατών του Τρίτου Κόσμου,
- Ε. Εκτιμώντας ότι, αν και δεν υπάρχει ενιαίο πρότυπο γενικής εφαρμογής για τους συνεταιρισμούς, η ανάπτυξη των γεωργικών πιστωτικών και καταναλωτικών συνεταιρισμών σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες καθώς και η ανάπτυξη

(1) Οι συντομογραφίες σημαίνουν: ΑΚΕ = Χώρες Αφρικής - Καραϊβικής - Ειρηνικού. ΜΚΟ = Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

των πολυδιαστάτων ή πολυλειτουργικών συνεταιρισμών μπορούν να συμβάλουν στην υλοποίηση τοπικών ή περιφερειακών στόχων,

- ΣΤ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η συνεταιριστική επιχείρηση είναι κατάλληλο μέσο για την εξασφάλιση μιας ολοκληρωμένης ανάπτυξης ικανής να καλύψει το σύνολο των αμέσων αναγκών των πληθυσμών,
- Ζ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα προγράμματα συνεταιριστικής ανάπτυξης δεν πρέπει να αποβλέπουν μόνο σε οικονομικούς στόχους αλλά να επιδιώκουν επίσης και στόχους κοινωνικούς,
- Η. Πεισισμένο ότι οι συνεταιριστικές επιχειρήσεις πρέπει να προέρχονται από τον ίδιο τον ενδιαφερόμενο πληθυσμό ώστε να συμβάλλουν στην ενδογενή ανάπτυξη του και στην από μέρους του ανάληψη ευθύνης· ότι για την ανάπτυξη του ίδιου του συνεταιριστικού κινήματος απαιτείται η δημιουργία και η ενδυνάμωση των αντιπροσωπευτικών και καλά διαρθρωμένων γεωργικών οργανώσεων,
- Θ. Επισημαίνοντας ότι η οικονομική βοήθεια εκ μέρους ορισμένων διεθνών οργανισμών και διεθνών τραπεζών ανάπτυξης έχει μειωθεί εξαιτίας, μεταξύ άλλων, του εξωτερικού χρέους και των απαραδέκτων, από κοινωνικής και οικονομικής απόψεως όρων και εγγυήσεων,
- Ι. Λαμβάνοντας υπόψη την έλλειψη συμμετοχής των γυναικών στις συνεταιριστικές εταιρείες στην πλειονότητα των αναπτυσσόμενων χωρών, τις ελάχιστες μελέτες σχετικά με την κατάστασή τους στον τομέα αυτό, και την έλλειψη μιάς ειδικής νομοθετικής μέριμνας,
- ΙΑ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνεταιρισμοί των χωρών ΑΚΕ/ΕΟΚ μετέχουν στη Σύμβαση Λομέ ως οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι.
- ΙΒ. Έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Ανάπτυξης και Συνεργασίας (έγγρ. Α2 - 205/88).

1. Επιμένει στο δικαίωμα που έχει κάθε χώρα να επιλέγει η ίδια τους αναπτυξιακούς της στόχους και προτεραιότητες αλλά υπενθυμίζει ότι είναι ήδη πολλές αναπτυσσόμενες χώρες που έχουν συμπεριλάβει στους στόχους της οικονομικής τους ανάκαμψης την ανάπτυξη ενός πραγματικού συνεταιριστικού συστήματος.

2. Εκφράζει ωστόσο τη λύπη του για το γεγονός ότι στο πλαίσιο της συνεργασίας ΑΚΕ - ΕΟΚ και στα πλαίσια της Σύμβασης Λομέ δεν έχει δοθεί επαρκής προσοχή στην ανάπτυξη των συνεταιρισμών και επικρίνει εξάλλου το γεγονός ότι τα κράτη ΑΚΕ δεν είναι επαρκώς ενημερωμένα όσον αφορά τις δυνατότητες αναπτυξιακής βοήθειας που μπορεί να προσφέρει το συνεταιριστικό κίνημα της ΕΟΚ.

3. Καλεί προς τούτο τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας και τα κράτη μέλη να μελετήσουν το ενδεχόμενο της ενσωμάτωσης αυτού του τομέα στη μελλοντική Σύμβαση Λομέ. Τούτο πρέπει να ισχύει και σε ότι αφορά την οικονομική και τεχνική συνεργασία με τις αναπτυσσόμενες χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Ασίας.

4. Συνιστά στα ενδιαφερόμενα κράτη την κατάρτιση εθνικών πολιτικών που να οροθετούν σαφώς τους ρόλους της κυβέρνησης και του συνεταιριστικού κινήματος και υπογραμμίζει την ανάγκη να επιτευχθεί εναρμόνιση των μακρό-πολιτικών στόχων της κυβέρνησης με τους πιο συγκεκριμένους στόχους των συνεταιρισμών, η αυτονομία των οποίων πρέπει να αναγνωρισθεί πλήρως και να γίνεται σεβαστή· προτρέπει επίσης τις αναπτυσσόμενες χώρες και τις διεθνείς οργανώσεις χορηγήσης δημόσιας αναπτυξιακής βοήθειας να μεριμνήσουν ώστε η διοικητική και χρη-

ματοπιστωτική βοήθεια να επιτρέπει στους συνεταιρισμούς να αντιμετωπίζουν ολόένα και πιο αυτόνομα τις ανάγκες τους.

5. Φρονεί ότι η αγροτική ανάπτυξη και η επισιτιστική αυτάρκεια πρέπει να εξακολουθήσουν να αποτελούν πρωταρχικούς στόχους της κοινοτικής αναπτυξιακής πολιτικής και υποστηρίζει ότι οι γεωργικοί συνεταιρισμοί πρέπει να διαδραματίσουν βασικό ρόλο στην επίτευξη αυτών των στόχων καθώς και ότι η επισιτιστική βοήθεια πρέπει να εξυπηρετεί τον ίδιο στόχο.

6. Είναι, προς τούτο, της απόψεως ότι το συνεταιριστικό κίνημα μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά στην αυτάρκεια, στη δημιουργία επισιτιστικών αποθεμάτων καθώς και στην ενθάρρυνση της ανάπτυξης της αγοράς.

7. Τονίζει ότι πρέπει να κινητοποιηθούν πρώτα οι υφιστάμενοι τοπικοί πόροι προτού γίνει προσφυγή στην εξωτερική οικονομική βοήθεια, η οποία θα πρέπει να συμπληρώνει και ουδέποτε να υποκαθιστά τις συνεισφορές των μελών των συνεταιρισμών.

8. Φρονεί ως εκ τούτου ότι είναι απολύτως απαραίτητο τα ενδιαφερόμενα κράτη να επιδείξουν αποφασιστική πολιτική βούληση για τη δημιουργία συστημάτων προώθησης της αποταμίευσης στην ύπαιθρο και στα αστικά κέντρα μέσω αποταμιευτικών και πιστωτικών συνεταιρισμών, και τη θέσπιση νομοθεσίας που θα κλύπτει τη δημιουργία και την ανάπτυξή τους.

9. Καλεί τις ευρωπαϊκές συνεταιριστικές οργανώσεις να εντείνουν τις προσπάθειές τους στο πλαίσιο μιας πολιτικής ενισχύσεων «από κίνημα σε κίνημα» διαθέτοντας μεγαλύτερους οικονομικούς πόρους για την ενίσχυση της ανάπτυξης των συνεταιρισμών στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Ζητήματα που αφορούν τη συνεργασία με τις χώρες ΑΚΕ

10. Καλεί την Επιτροπή να μελετήσει τα μέτρα που θα διευκολύνουν την πρόσβαση του συνεταιριστικού κινήματος των κρατών ΑΚΕ στα κοινοτικά μέσα και ταμεία της κοινοτικής αναπτυξιακής πολιτικής καθώς και να δημιουργήσει τα αναγκαία μέσα ώστε το συνεταιριστικό κίνημα να καταλαμβάνει ολοένα σημαντικότερη θέση στην πολιτική συνεργασία για την ανάπτυξη.

11. Καλεί την Επιτροπή να εξετάσει, σε συνεργασία με το ευρωπαϊκό συνεταιριστικό κίνημα και τις εξειδικευμένες διεθνείς οργανώσεις, το ενδεχόμενο της χρηματοδότησης σε ορισμένα κράτη ΑΚΕ δοκιμαστικών σχεδίων και συνεταιριστικών πρωτοβουλιών μικράς κλίμακας με στόχο την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων τους στο μέλλον.

12. Καλεί τις ΜΚΟ να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των τοπικών συνεταιρισμών στα σχέδια και τα προγράμματα που χρηματοδοτεί η Κοινότητα.

13. Εκφράζει λύπη για την απουσία ή την αναποτελεσματικότητα των προγραμμάτων κατάρτισης και πληροφόρησης του κοινού στις χώρες ΑΚΕ ως προς τις συνεταιριστικές δυνατότητες.

14. Καλεί την Επιτροπή μέσω των αντιπροσωπειών της, να θέσει στη διάθεση των δημοσίων οργανισμών, των ΜΚΟ και των συνεταιρισμών των αναπτυσσόμενων χωρών όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, χρησιμοποιώντας προς τούτο τα κατάλληλα μέσα επικοινωνίας, ώστε να επεκταθεί η ενημέρωση περί των δυνατοτήτων του συνεργατισμού όχι μόνο προς τα μέλη των συνεταιρισμών και τις οικογένειές τους αλλά και προς ολόκληρο τον τοπικό πληθυσμό και ιδιαίτερα τις γυναίκες.

15. Φρονεί ότι το έργο της κατάρτισης πρέπει να υλοποιηθεί πριν από τη δημιουργία συνεταιρισμών και να αποτελεί μια συνεχή διαδικασία της οποίας θα επιλαμβάνονται εξειδικευμένοι φορείς (κέντρα συνεταιριστικής κατάρτισης, Υπουργεία Γεωργίας ή Παιδείας)· καλεί το ευρωπαϊκό συνεταιριστικό κίνημα να διαθέσει ένα ποσοστό των πόρων του για τη δημιουργία ενός ταμείου για την κατάρτιση.

16. Εκφράζει λύπη για το γεγονός ότι σε ορισμένους συνεταιριστικούς τομείς της ΕΟΚ, κυρίως στο γεωργικό, το γυναικείο συνεταιριστικό κίνημα δεν είναι επαρκώς ανεπτυγμένο ούτε διαθέτει επαρκή αυτονομία για να προσφέρει συνεταιριστική υποστήριξη στα κινήματα των γυναικών στις αναπτυσσόμενες χώρες· καλεί εξάλλου τις ευρωπαϊκές συνεταιριστικές οργανώσεις να δημιουργήσουν μια τράπεζα δεδομένων σχετικά με τη συμμετοχή των γυναικών στον τομέα αυτό.

17. Καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει και να προωθήσει όλα τα προγράμματα για τις γυναίκες που θα μπορούσαν να έχουν συνεταιριστική μορφή, υπογραμμίζοντας ότι για το σκοπό αυτό προσφέρονται ιδιαίτερα οι συνεταιρισμοί του τομέα των υπηρεσιών: πιστωτικοί και αποταμιευτικοί, καταναλωτικοί και οικογενειακής αρωγής (περίθαλψη, υγιεινή, διατροφή)· τούτο με την επιφύλαξη ότι σε ένα μεταγενέστερο στάδιο θα υπάρξει πλήρης ενσωμάτωση σε μικτές συνεταιριστικές εταιρείες.

18. Προτείνει στην Επιτροπή να χαράξει και να εφαρμόσει μια πολιτική στήριξης της συνεταιριστικής ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες χώρες σύμφωνα με το πνεύμα της παραγράφου 1.

19. Καλεί την Επιτροπή να κάνει τακτική χρήση της εμπειρίας και των γνώσεων που διαθέτουν οι συνεταιριστικές ενώσεις της ΕΟΚ, και των εξειδικευμένων διεθνών οργανώσεων, παρέχοντάς τους πληροφορίες για τα σχέδια συνεταιριστικής βάσεως, με στόχο να συνεργασθούν για την υλοποίησή τους.

20. Καλεί επίσης τις ευρωπαϊκές συνεταιριστικές οργανώσεις να ενισχύσουν τις δαμές τους και να προχωρήσουν στη δημιουργία ενός κεντρικού αντιπροσωπευτικού οργάνου που θα αναγνωριστεί από τα κοινοτικά όργανα ως μόνιμος εταίρος, διαφορετικός από τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και τους ιδιωτικούς συμβούλους.

21. Καλεί το ευρωπαϊκό συνεταιριστικό κίνημα να αξιοποιήσει περισσότερο τις τεχνικές και οικονομικές δυνατότητες αναπτυξιακής βοήθειας, και παροτρύνει όλους τους συνεταιριστικούς τομείς να μελετήσουν το ενδεχόμενο μιας δικής τους συμμετοχής.

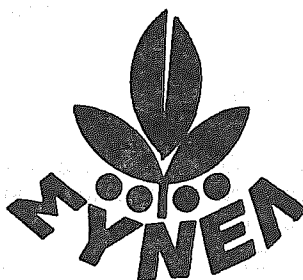
22. Προτείνει στην Επιτροπή να διερευνήσει το ενδεχόμενο της προώθησης μεταξύ Κοινότητας και αναπτυσσόμενων διηπειρωτικής διασκέψεως με θέμα τα προβλήματα του συνεταιριστικού κινήματος, με στόχο τη συστηματική συνεργασία των συνεταιριστικών οργανώσεων της ΕΟΚ με τις συνεταιριστικές οργανώσεις των άλλων ηπειρών (Ασία, Αφρική, Λατινική Αμερική). Ιδιαίτερως δε, πρέπει να προωθηθεί η συνεργασία με τις χώρες της Αφρικής με στόχο την υλοποίηση και την περαιτέρω διεύρυνση της πρωτοβουλίας της διάσκεψης του GABARONE, κατά την οποία η περίοδος 1985 - 1995 κηρύχθηκε «δεκαετία της συνεταιριστικής ανάπτυξης».

23. Αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στα κράτη μέλη, στο Συμβούλιο και την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στην προεδρία της Συνέλευσης Έσης Εκπροσώπησης ΑΚΕ - ΕΟΚ, στην προεδρία της ΟΑΕ και στις ευρωπαϊκές αφρικανικές, λατινοαμερικανικές και ασιατικές οργανώσεις του συνεταιριστικού κινήματος.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ Α. Ε.

**Σωστή λίπανση
σημαίνει:**

- ΚΑΛΗ ΣΟΔΕΙΑ
- ΠΟΙΟΤΗΤΑ και
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ



ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΑΘΗΝΑ: Κεφαλληνίας 46 & Πατησίων - Τ.Κ. 112 51

Τηλ. 8648225 - 8648715 - 8648793 - TLX: 224116 - 224653 SYEL GR

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΠΕΙΡΑΙΑΣ: Κλαπανάρα 4 - Τ.Κ. 186 48

Τηλ. 4631481-4 — TLX 241430 SYEL GR

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Τσιμισκή 33 ή Τ.Κ. 546 24

Τηλ. (031) 220691 - 220859 — TLX 410386 SYEL GR

ΚΑΒΑΛΑ: Ομονοίας 54 - Τ.Κ. 653 02

Τηλ. (051) 836948-9 — TLX 452325 SYEL GR

ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ: Φιλίππου 1 - Τ.Κ. 502 00

Τηλ. (0463) 22377 - 23377 — TLX 432331 SYEL GR

ΣΥΝΕΔΙΜ Α.Ε.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΔΙΕΘΝΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1980

ΕΔΡΑ - ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ: Αθήνα, Πανεπιστημίου 56

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: Θεσσαλονίκη, Φράγκων 6-8
Αλεξανδρούπολη, Λεονταρίδου 2
Πάτρα, Ρήγα Φεραίου 75

ΜΕΤΟΧΟΙ: 32 Κεντρικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις - Εταιρείες και
Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών.

ΚΥΡΙΟΣ ΣΚΟΠΟΣ της Εταιρείας η διενέργεια μεταφορών αγαθών
στο εσωτερικό από και προς το εξωτερικό με σιδηρόδρομο, αυτοκίνητα
και αεροπλάνα.

Η ΣΥΝΕΔΙΜ, με τη γόνιμη δραστηριότητά της επέτυχε να συγκεν-
τρώσει την εμπιστοσύνη των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων
και Εταιρειών, οι περισσότερες από τις οποίες συνεργάζονται μαζί της
στον τομέα μεταφορών.

Μέσα στο 1988 η ΣΥΝΕΔΙΜ παρουσιάζει αύξηση του κύκλου των ερ-
γασιών της κατά 32% και των καθαρών κερδών της κατά 23.431.119 δρχ.
Το αποτέλεσμα αυτό επέτρεψε τη διάθεση μερίσματος 28,31% επί του
καταβληθέντος μετοχικού κεφαλαίου.

Πρόεδρος του Δ.Σ.: ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΑΛΗΣ
Γενικός Διευθυντής: ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΕΣΗΣ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 31-12-1988

Ε Ν Ε Ρ Γ Η Τ Ι Κ Ο

Αξία παγίων στοιχείων - μεταφορικών	Δρχ.	7.813.660
Συμμετοχές - Τίτλοι ακινητοποιήσεων	"	3.437.990
Απαιτήσεις εν γένει	"	260.308.076
Ταμείο - Καταθέσεις σε Τράπεζες	"	103.205.979

Π Α Θ Η Τ Ι Κ Ο

Μετοχικό κεφάλαιο - Αποθεματικά	"	65.730.265
Υποχρεώσεις εν γένει	"	308.519.264
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ	"	117.388.861

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ

Σύνολο εσόδων	"	119.817.648
Σύνολο εξόδων διαχείρισεως - αποσβέσεων	"	85.764.571
Κ α θ α ρ ά κ έ ρ δ η	"	34.053.077

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της ΕΟΚ αποτελεί συμβουλευτικό όργανο της ΕΟΚ στο οποίο μετέχουν εκπρόσωποι των «κοινωνικών εταίρων», δηλ. των παραγωγικών τάξεων όλων των χωρών - μελών. Παρότι δεν έχουν αποφασιστικό χαρακτήρα, οι γνωμοδοτήσεις της Ο.Κ.Ε. δεν παύουν να έχουν βαρύτητα.

Η ολομέλεια της ΟΚΕ ασχολήθηκε τον Ιούνιο 1989 με το ρόλο των συνεταιρισμών. Η γνωμοδότησή της έχει ενδιαφέρον και προστίθεται στα ανάλογα ψηφίσματα του Ευρωκοινοβουλίου.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Η επίτευξη των στόχων της «Λευκής Βίβλου», που παρουσιάστηκε στη διάσκεψη κορυφής του Μιλάνου το 1985 και η εφαρμογή των ρυθμίσεων για τη λήψη των αποφάσεων βάσει της Ενιαίας Πράξης, η οποία άρχισε να εφαρμόζεται το 1987, στοχεύουν στη δημιουργία της Ενιαίας Αγοράς.

1.2. Οι αρχές της ελεύθερης κυκλοφορίας αγαθών, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων, που αποτελούν τη βάση ενός χώρου χωρίς σύνορα, συνεπάγονται τη δραστηριότητα ενός συνόλου κοινωνικο-οικονομικών φορέων, μεταξύ των οποίων και ο συνεταιριστικός τομέας.

1.3. Γενικά το άρθρο 100 της Συνθήκης ΕΟΚ παρέχει τη βάση για τον συνεταιριστικό τομέα και το άρθρο 58, παρ. 2, αναφέρεται ρητά στους συνεταιρισμούς στο βαθμό που επηρεάζουν άμεσα τη δημιουργία και τη λειτουργία της Κοινής Αγοράς.

1.4. Στα πλαίσια αυτά, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή χαιρεί για την αναγνώριση της σπουδαιότητας του συνεταιριστικού τομέα εκ μέρους της Επιτροπής, η οποία αποτελεί μια πρωτοβουλία που έγινε πιο συγκεκριμένη στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη για τις Συνεταιριστικές και Συνεργατικές Ενώσεις, που πραγματοποιήθηκε στις 20 και 21 Νοεμβρίου 1986, οργανωθείσα από κοινού από την Επιτροπή Συντονισμού των Συνεταιριστικών Ενώσεων της ΕΟΚ και από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή με τη συμβολή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και με εισηγήσεις των κυρίων ΜΙΗΡ, ΑΥΤΕΡΙΝΟΥ και TRIVELLI.

2. ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

2.1. Η οικοδόμηση της Ευρώπης των πολιτών και η υλοποίηση της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης αποτελούν στόχους που προκαλούν τους υπευθύνους των κοινοτικών οργάνων για μια ενεργό δέσμευση στη δημιουργία των όρων εκείνων με τους οποίους οι κοινωνικοί και οικονομικοί φορείς, μέσα από τις διάφορες μορφές οργάνωσής τους, μεταξύ των οποίων οι συνεταιρισμοί κατέχουν εξέχουσα θέση, θα προωθήσουν τους στόχους εκείνους των οποίων οι κυριότερες δράσεις καταγράφονται στη «Λευκή Βίβλο».

2.2. Με τη διεύρυνση της Κοινότητας αυξήθηκαν οι λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές και τροποποιήθηκε η γεωγραφική της σημασία, κυρίως σε ό,τι αφορά ορισμένες εσωτερικές ηπειρωτικές και νησιωτικές περιοχές.

2.3. Η ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής εσωτερικής αγοράς θα μπορούσε να συμβάλει στην αύξηση των περιφερειακών διαφορών της, εκτός βέβαια αν ληφθούν μέτρα κατάλληλα για να μειώσουν τον αντίκτυπο στις ασθενέστερες οικονομίες, με την ανάπτυξη ενός καθοριστικού ρόλου από τους οικονομικούς και κοινωνικούς φορείς.

2.4. Οι περιφερειακές πολιτικές και οι πολιτικές περιφερειακής ανάπτυξης που ακολούθησαν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη, μέσω της μεταρρύθμισης των διαρθρωτικών ταμείων και που θα ενισχυθούν προς την κατεύθυνση της μείωσης των διαφορών οικονομικής ανάπτυξης και ευημερίας, είχαν θετικά αποτελέσματα, τα οποία όμως είναι πολύ περιορισμένα από γεωγραφική άποψη και ανεπαρκή σε σχέση με τη συνολική δυναμική των εθνικών οικονομιών, ενώ ελάχιστα συνέβαλαν στη συμμετοχή των κυριότερων φορέων των διαφόρων περιοχών.

3. Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΙ Ο ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟΣ ΤΟΥΣ ΡΟΛΟΣ ΣΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

3.1. Οι συνεταιρισμοί υπάρχουν σε όλους τους τομείς της Οικονομίας και η σημασία τους είναι διαφορετική από χώρα σε χώρα και στο εσωτερικό κάθε κράτους, ανάλογα με τους εξεταζόμενους τομείς, εκτός από τα κράτη - μέλη στα οποία υφίστανται νομικά εμπόδια.

Οι συνεταιρισμοί απέδειξαν ότι μπορούν να καταστήσουν εφαρμόσιμες τις πρωτοβουλίες που ατομικά θα είχαν δυσχέρειες ως προς την επιτυχία. Συνέβαλαν ώστε οι πιο αδύναμες οικονομικά επιχειρήσεις να μπορέσουν να ανταγωνισθούν με επιτυχία. Αποτελούν βασικό παράγοντα διατήρησης και αύξησης των θέσεων εργασίας. Επιδίδονται ειδικότερα στην κατάρτιση των εργαζομένων και των συνεταιριστών και προωθούν κατά κάποιο τρόπο το επιχειρηματικό πνεύμα.

3.2. Στην Κοινότητα υπάρχουν συνεταιρισμοί με 63 εκατομ. μέλη και διαθέτουν 3 εκατομ. θέσεις απασχόλησης.

Ο όγκος του συνεταιριστικού τομέα στα πλαίσια ενός χώρου δώδεκα κρατών - μελών μαρτυρεί τη ζωντικότητα του τομέα και την παρουσία του στον οικονομικό, τοπικό και περιφερειακό ιστό. Ο τομέας αυτός αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την οικονομική και κοινωνική ολοκλήρωση και συνοχή.

3.3. Στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές της Κοινότητας οι συνεταιρισμοί αποτελούν πολλές φορές μια από τις επιχειρηματικές μορφές που είναι ικανή να επιτυγχάνει συγκεκριμένα αποτελέσματα, δεδομένου ότι είναι σε θέση να επιλύουν όχι μόνο οικονομικά, αλλά και άλλα βασικά προβλήματα. Οπωσδήποτε οι συνεταιρισμοί είναι οργανισμοί ικανοί να κινητοποιούν χρηματοδοτικούς και επιχειρηματικούς πόρους, μικρούς και διασκορπισμένους, και να προβλέπουν μελλοντικές χρήσεις για την ενίσχυση της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης, πρωθύνοντας με τον τρόπο αυτό την απασχόληση και διευκολύνοντας την παραμονή των αντίστοιχων πληθυσμών, κυρίως δε, δημιουργώντας προοπτικές για τις νεότερες γενιές.

3.4. Το παραπάνω ισχύει και για τις πιο αναπτυγμένες περιοχές που αντιμετωπίζουν βιομηχανική παρακμή. Στις περιοχές αυτές και στην περίπτωση ανάληψης μιας επιχείρησης που βρίσκεται σε πτώχευση, η λύση των συνεταιρισμών, αν και βέβαια δεν είναι η μόνη, επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή των εργαζομένων της επιχείρησης, που αποτελεί αντικείμενο αναδιάρθρωσης και αυξάνει τις συνθήκες επιτυχίας, δεδομένου ότι εξασφαλίζονται: η πρόσβαση σε ειδικά μέσα χρηματοδότησης και στήριξης, ένα φερέγγυο πρόγραμμα, εξασφαλίζεται και ρυθμίζεται η συμμετοχή των εργαζομένων στη λήψη των αποφάσεων και επιτυγχάνεται η συμμετοχή ικανών διαχειριστών και εξειδικευμένων υπηρεσιών παροχής συμβουλών και κατάρτισης.

3.5. Οι δυνατότητες λειτουργίας των επιχειρήσεων, ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή, είναι απευθείας ανάλογες με το επίπεδο γνώσεων και εμπειρίας των επι-

χειρηματιών και συμμετοχής των εργαζομένων. Οι συνεταιρισμοί επίσης επιτρέπουν στις κοινωνικές κατηγορίες που δεν έχουν επιχειρηματική παιδεία να αποκτήσουν γνώσεις και να αυξήσουν τις δυνατότητες δημιουργίας νέων επιχειρήσεων.

3.6. Επιβεβαιώνεται λοιπόν η διατύπωση της «Έκθεσης MIHR» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ότι οι συνεταιρισμοί δεν συμβάλλουν μόνο στην εξασφάλιση του οικονομικού πλουραλισμού και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, αλλά κατά κάποιο τρόπο στην υπεράσπιση της οικονομικής ελευθερίας και δημοκρατίας.

4. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

4.1. Οι συνεταιρισμοί μπορούν να χαρακτηρισθούν σαν ενώσεις που αποδέχονται στην ικανοποίηση των οικονομικών και κοινωνικών αναγκών των μελών τους, με τη διαχείριση μιας κοινής περιουσίας που δημιουργήσαν αυτές οι ίδιες και ταυτόχρονα συμβάλλει στη διατήρηση της ατομικής αυτονομίας.

Η επιταγή για τη βελτίωση της κατάστασης των μελών έχει προτεραιότητα έναντι της μεγιστοποίησης των κερδών που προωθούν ορισμένες άλλες εταιρικές μορφές.

4.2. Για το σκοπό αυτό ο συνεταιρισμός διαχειρίζεται μια επιχείρηση που λαμβάνει υπόψη την οικονομική ισορροπία της διαχείρισης και τον εμπορικό ανταγωνισμό. Τα κριτήρια διαχείρισης βασίζονται σε μια ηθική ευθύνη που καταμερίζεται σε δημοκρατική βάση και σε μια ηθική αλληλεγγύη που σημαίνει ότι δίνεται προτεραιότητα στις υπηρεσίες που παρέχονται στα μέλη και στη συνεργασία μεταξύ των συνεταιρισμών.

4.3. Η δημοκρατία ασκείται στα εσωτερικά του συνεταιρισμού μέσω της ελεύθερης εισόδου και αποχώρησης, με τα ίσα δικαιώματα διαχείρισης, με την αμοιβαιότητα στις σχέσεις μεταξύ των μελών και του συνεταιρισμού, με την αναλογική διανομή των αποτελεσμάτων από τη συμμετοχή των μελών στις δραστηριότητες του συνεταιρισμού.

4.4. Τέλος, σε μια συνεταιριστική επιχείρηση η πραγματική δύναμη βασίζεται περισσότερο στο άτομο, παρά στο κεφάλαιο που διαθέτουν τα μέλη.

5. Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

5.1. Σε μελέτη της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στα πλαίσια του προγράμματος έρευνας και δράσεων για την εξέλιξη της αγοράς εργασίας (1981) τονίσθηκε ο θετικός ρόλος του Συνεταιριστικού Κινήματος σε ό,τι αφορά τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και κυρίως για τους νέους.

5.2. Οι εισηγήσεις της ΟΚΕ για τις ορεινές, τις νησιώτικες και τις μειονεκτικές περιοχές της Κοινότητας και η γνωμοδότηση της ΟΚΕ για τις τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης, γενικά, εκτιμούν ότι οι συνεταιρισμοί αποτελούν μια από τις συγκεκριμένες λύσεις για να ξεπεράσουν την υποανάπτυξη οι πλέον φτωχές και καθυστερημένες περιοχές.

5.3. Στη γνωμοδότησή της του 1984 για την ανεργία η ΟΚΕ εκτιμά ότι η Επιτροπή πρέπει να καθορίσει τα μέσα για την εξάλειψη των εμποδίων που αποθαρρύνουν τη δημιουργία νέων μορφών μικρών επιχειρήσεων συνεταιριστικού χαρακτήρα.

5.4. Ο εισηγητής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ζητά ειδικότερα να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη των πλέον μειονεκτικών περιοχών με τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, με την καθιέρωση νέων οικονομικών και κοινωνικών δομών που δημιουργούνται με την προώθηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και, κυρίως, συνεταιρισμών.

5.5. Στις εσωτερικές και μειονεκτικές περιοχές της Κοινότητας οι σημαντικότερες οικονομικές πρωτοβουλίες έχουν σαν βάση τοπικές επιχειρήσεις, είτε πρόκειται για μεμονωμένους επιχειρηματίες είτε για συνεταιρισμένους.

5.6. Οι συνεταιρισμοί και οι άλλοι συνεταιριστικοί οργανισμοί, έχουν τις βαθύτερες ρίζες στον τόπο λειτουργίας τους και βασίζόμενοι στις αρχές και την πρακτική τους, μπορούν να κινητοποιήσουν και να συντονίσουν αποτελεσματικά τους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους.

5.7. Η εξασθένιση της οικονομικής δυναμικής μπορεί πολλές φορές να διαρρήξει τους δεσμούς αλληλεγγύης και αλληλεβοήθειας που αποτελούν τα χαρακτηριστικά του αγροτικού κόσμου. Οι συνεταιρισμοί μπορούν να αποκαταστήσουν αυτούς τους δεσμούς, όχι μόνον μεταξύ των μελών τους, αλλά και μεταξύ των συνεταιρισμών.

5.8. Ένα πρόγραμμα ανάπτυξης του συνεταιριστικού τομέα μπορεί επίσης να αποκαταστήσει, προς το κοινό συμφέρον, αυτούς τους δεσμούς μεταξύ του πληθυσμού και της περιοχής, μεταξύ των ιδίων των κατοίκων, μεταξύ των κατοίκων και της ανάπτυξης νέων οικονομικών δραστηριοτήτων και, επίσης, μεταξύ των δραστηριοτήτων της περιοχής και της υπόλοιπης χώρας.

5.9. Οι γεωργικοί συνεταιρισμοί, είτε πρόκειται για συνεταιρισμούς παραγωγής είτε για συνεταιρισμούς αγοράς και πώλησης, οι συνεταιρισμοί πίστης και υπηρεσιών, μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση των συνθηκών ζωής και εισοδημάτων των κατοίκων των αγροτικών ζωνών με τη δημιουργία κεντρικών ή περιφερειακών οργανισμών ή με τη συμμετοχή σ' αυτούς, οι οποίοι αναπτύσσουν δραστηριότητες σε όλα τα στάδια της παραγωγής.

5.10. Οι συνεταιρισμοί, δεδομένης της πολυμορφίας τους και οι άλλες συνεργατικές ενώσεις που συγκροτούνται άμεσα από τους ενδιαφερόμενους, μπορούν να δημιουργήσουν εκείνες τις κοινωνικο - οικονομικές δομές που διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην περιφερειακή ανάπτυξη, η αποδοτικότητα όμως δεν προκαλεί ορισμένες φορές το ενδιαφέρον των οικονομικών φορέων που έχουν κερδοσκοπικούς στόχους. Έργο τους μπορεί να είναι η εκπόνηση και διάδοση ευρωπαϊκών προγραμμάτων για την περιφερειακή ανάπτυξη, κυρίως σε ό,τι αφορά τους νέους τρόπους συντονισμένης χρησιμοποίησης των διαθρωπτικών ταμείων.

5.11. Οι εσωτερικές και οι πιο μειονεκτικές περιοχές της Κοινότητας χαρακτηρίζονται πολλές φορές από την απουσία οργανισμών ικανών να μελετούν και να προτείνουν λύσεις καινοτομιών που θα διευκόλυναν την προγραμματισμένη ανάπτυξή τους. Είναι επιθυμητή η σύνδεσή τους με οργανισμούς εξειδικευμένους στην προώθηση της ανάπτυξης, εθνικούς ή διεθνείς, που θα καθίστούν δυνατές τις κατάλληλες λύσεις για την προώθηση αυτής της ανάπτυξης.

5.12. Στις περιπτώσεις αυτές παρουσιάζεται ως κατάλληλη λύση η συνεταιριστική, που μπορεί να αποτελέσει ένα εξειδικευμένο δίκτυο που θα καλύπτει όλη την περιοχή, και θα επιτρέπει τη σύνδεση της ανάπτυξης του ενδογενούς δυναμικού με την τοποθέτηση κάθε επιχείρησης στον εθνικό και διεθνή χώρο.

5.13. Η παρέμβαση του συνεταιριστικού κινήματος μπορεί να διευκολύνει την έναρξη νέων οικονομικών πρωτοβουλιών που ενδέχεται να μην παρουσιάζουν μια συνεχή και ισόρροπη δραστηριότητα, λόγω έλλειψης βραχυπρόθεσμης αποδοτικότητας, πράγμα που οδηγεί σε αποτυχία των πρωτοβουλιών. Οι πρωτοβουλίες αυτές με τη συμμετοχή του συνεταιριστικού κινήματος, βελτιώνουν τους μεσοπρόθεσμους όρους επιτυχίας και συνεπώς επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να καθίστανται αυτόνομες.

5.14. Η διατομεακή διάρθρωση του συνεταιριστικού κινήματος και η πολυμορφία του επιτρέπουν το πέρασμα από την υλοποίηση μεμονωμένων προγραμμάτων στα ολοκληρωμένα προγράμματα, στα οποία περιλαμβάνεται η κατάρτιση σε όλα τα επίπεδα και η κάλυψη όλης της περιοχής.

5.15. Ο συνεταιριστικός τομέας αποτελεί λόγω των βάσεων που διαθέτει, ένα στοιχείο εξάλειψης των οικονομικών συγκρούσεων που προκαλούν οι μεταβολές που γίνονται και απασκατάστασης των περιφερειακών ανισορροπιών που προκαλούνται αφενός από τις διαδοχικές διευρύνσεις της Κοινότητας, και αφετέρου από τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης, τόσο στον πρωτογενή όσο και στο δευτερογενή τομέα.

5.16. Ορισμένα από τα μέτρα που αναφέρονται στο έγγρ. COM (88) 501 τελικό, σχετικά με τον αγροτικό κόσμο, είναι τα παρακάτω:

- Δασική δράση
- Προστασία του περιβάλλοντος
- Ενέργεια και αγροτικός κόσμος
- Δράσεις υπέρ των ΜΜΕ συμπεριλαμβανομένων και των συνεταιρισμών
- Επένδυση και ανάπτυξη
- Νέες τεχνολογίες πληροφόρησης και τηλεπικοινωνιών
- Εκπαίδευση - κατάρτιση - κοινωνική πολιτική
- Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης
- Αγροτικός τουρισμός και αξιοποίηση του αγροτικού χώρου

τα οποία συναντώνται σε συνεταιρισμούς που είναι εξοπλισμένοι και ενδιαφέρονται για την επιτυχή υλοποίησή τους. Εφιστάται η προσοχή, εκτός των άλλων, σε ορισμένα ειδικά χαρακτηριστικά, δηλαδή:

- Δημιουργούνται από τους ενδιαφερομένους (κατοίκους των σχετικών περιοχών)
- Οι ηθικές αρχές που συγκροτούν τη φιλοσοφία τους βρίσκουν την ευγενέστερη έκφρασή τους στη συμμετοχική και δημοκρατική διαχείριση, στη βελτίωση των οικονομικών των μελών τους και, λαμβάνοντας υπόψη τα νόμιμα συμφέροντα των εργαζομένων, στην ανάπτυξη του κοινωνικού περιβάλλοντος και στην ανωτερότητα των δράσεών τους, που μπορούν να συμπεριλάβουν το σύνολο σχεδόν των δράσεων που είναι αναγκαίες για την ικανοποίηση των αναγκών του πληθυσμού.

5.17. Οι συνεταιρισμοί συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, με δράσεις που αποδίδουν στην αποτροπή της διάβρωσης του εδάφους και ευνοούν την αναδάσωση και αξιοποίηση των ενδογενών πόρων.

5.18. Η ανάπτυξη του τουρισμού, κυρίως στις αγροτικές περιοχές, αποτελεί ένα σημαντικό και καινοτομικό στοιχείο για την περιφερειακή ανάπτυξη, για τη συμβολή της στην παραμονή του πληθυσμού, την προστασία του περιβάλλοντος και την εμφάνιση νέων δραστηριοτήτων στις περιοχές εκείνες που οι συνεταιρισμοί αποτελούν αξιόλογους παράγοντες.

5.19. Εξάλλου οι συνεταιρισμοί αποτελούν αναγκαίους και σημαντικούς φορείς για την επιτυχία των στόχων του «ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ», όπως αναφέρει η ΟΚΕ στη σχετική γνωμοδότησή της που υιοθετήθηκε κατά τη σύνοδο της ολομέλειας του Φεβρουαρίου 1989.

5.20. Η ανάπτυξη της ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, της οποίας η κύρια συμβολή συνίσταται στη στήριξη του συνεταιριστικού κινήματος, συνιστά τη συνεργασία μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων οικονομικών και κοινωνικών φορέων, κυρίως των συνδικάτων και των επαγγελματικών ενώσεων.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο συνεταιριστικός τομέας είναι σήμερα υποχρεωμένος να καταβάλει πρόσθετη προσπάθεια και να συνδυάσει τις ρυθμίσεις που τόν διέπουν, τις ειδικές διαρθρώσεις των συνεταιρισμών, όπως επίσης και την έλλειψη κεφαλαίων υψηλού κινδύνου και την πρόσβαση στην κατάρτιση με την ανάγκη αφενός προσαρμογής στην κοινοτική νομοθεσία και αφετέρου με την ανάγκη να είναι περισσότερο ανταγωνιστικός και κυρίως καινοτόμος.

Στα πλαίσια αυτά, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή συνιστά στις ευρωπαϊκές οργανώσεις του συνεταιριστικού κινήματος και στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων:

6.1. Να μελετήσουν από κοινού τα εμπόδια που παρεμβάλλονται στην διαμεθοριακή συνεργασία μεταξύ των συνεταιρισμών και μεταξύ των τελευταίων αυτών και άλλων τύπων επιχειρήσεων.

6.2. Να εξετάσουν από κοινού αν υπάρχει ενδεχομένως ανάγκη δημιουργίας ενός συμπληρωματικού και προαιρετικού νομικού πλαισίου για τις συνεταιριστικές επιχειρήσεις.

6.3. Να εξετάσουν τα χρηματοδοτικά και φορολογικά μέσα που βρίσκονται στη διάθεση των συνεταιρισμών ή που θα πρέπει να δημιουργηθούν ή να προσαρμοσθούν για την ενίσχυση των ίδιων πόρων τους.

6.4. Να εκπύνησουν ένα κατάλογο ενδεχόμενων μέτρων για την ενίσχυση της δημιουργίας και της ανάπτυξης των συνεταιριστικών επιχειρήσεων, σε όλους τους τομείς της δραστηριότητάς τους, με την ευθύνη και συμμετοχή των συνεταιρισμών.

6.5. Να συμβάλουν, στα πλαίσια της περιφερειακής ανάπτυξης, στην εφαρμογή μέσων και προγραμμάτων που ευνοούν την κατάρτιση διαφόρων συνεταιριστικών στελεχών, ώστε να προσαρμόζεται καλύτερα ο συνεταιρισμός στο περιβάλλον και να εντάσσεται στους στόχους της μεγάλης ευρωπαϊκής αγοράς.

6.6. Να καθιερώσουν δράσεις ενημέρωσης και διάδοσης σχετικά με τη συνεταιριστική δράση και τους συνεταιρισμούς και την ανάπτυξή τους στις οποίες θα ήταν επιθυμητό να συνεργάζονται τα συνδικάτα και οι επαγγελματικές οργανώσεις.

6.7. Να υποστηρίξουν την εφαρμογή ενός ευρωπαϊκού συστήματος τεκμηρίωσης και ενημέρωσης, σε ό,τι αφορά την έρευνα, τα στατιστικά στοιχεία και την ανταλλαγή εμπειριών σε κοινοτικό επίπεδο και μεταξύ των κρατών.

6.8. Να συσταθεί μια μόνιμη συμβουλευτική επιτροπή στα πλαίσια της XXIII Γ.Δ., η οποία θα συγκροτείται από μέλη των ευρωπαϊκών συνεταιριστικών οργανώσεων, ώστε να λαμβάνεται υπόψη η ιδιομορφία των συνεταιρισμών στις κοινοτικές πολιτικές και να μελετηθεί ένα σχέδιο ανάπτυξης για το ευρωπαϊκό συνεταιριστικό κίνημα.

Βρυξέλλες, 29 Ιουνίου 1989

Η ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ*

Επιμέλεια Β. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ - ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ

α. Εισαγωγή

Σοβαρά έχει απασχολήσει και απασχολεί τα αρμόδια όργανα της ΕΟΚ η διαρκώς αυξανόμενη φτώχεια ενός σημαντικού μέρους του πληθυσμού των χωρών - μελών της. Με βάση τον ορισμό της φτώχειας σε σχέση με ένα κατά κεφαλήν εισόδημα χαμηλότερο από το ήμισυ του μέσου όρου σε κάθε κράτος - μέλος, έχει υπολογιστεί ότι περιλάμβανε το 1985, 31,5 εκατομμύρια δηλαδή το 14% περίπου του συνολικού πληθυσμού της Κοινότητας. Τώρα υπολογίζεται, μετά την είσοδο της Ισπανίας και Πορτογαλίας, σε 40 εκατομμύρια περίπου.

Μέχρι τώρα έχουν εφαρμοσθεί δύο προγράμματα της Κοινότητας για την καταπολέμηση της φτώχειας, ενώ ήδη εκπονείται και το τρίτο. Το πρώτο κάλυψε την περίοδο 1975 - 1980. Το δεύτερο, από το 1985 έως το 1988, είχε προϋπολογισμό 29 εκατομμυρίων ECU και αντικείμενο δράσης σε 8 τομείς:

- α. μονογονικές οικογένειες
- β. επί μακρόν άνεργοι
- γ. νέοι άνεργοι
- δ. διακινούμενοι (μετανάστες)
- ε. περιθωριακά άτομα
- στ. ηλικιωμένα άτομα
- ζ. ολοκληρωμένη δράση σε αστικές περιοχές
- η. ολοκληρωμένη δράση σε αγροτικές περιοχές.

Η τελευταία κατηγορία περιλαμβάνει δέκα σχέδια, τα οποία κατανομούνται σε πέντε χώρες: τρία στην Ιρλανδία, από δύο στην Ελλάδα, Ιταλία και Μ. Βρετανία και ένα στο Βέλγιο.

Όλα αφορούν περιθωριακές περιοχές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με πενιχρούς ή μειωμένους οικονομικούς πόρους, έλλειψη σημαντικής οικονομικής δραστηριότητας και έλλειψη επενδύσεων, που παρατείνει την οικονομική κρίση και προκαλεί ανεργία και εισοδηματική ανεπάρκεια σε ένα μεγάλο τμήμα του πληθυσμού.

Ακόμη χαρακτηρίζονται από δημογραφική ανισορροπία με την έξοδο των πλέον δυναμικών μελών, την παρουσία μεγάλου ποσοστού ηλικιωμένων, αλλά και λίγων νέων, που επειδή είναι πιο δύσκολο να βρουν δουλειά σε κάποια πόλη, παραμένουν στην αγροτική περιοχή αλλά χωρίς απασχόληση.

Η παρακμή του κοινωνικού δυναμισμού και του πολιτιστικού επιπέδου οδηγεί σε μειωμένη αυτοπεποίθηση, απάθεια, έλλειψη πρωτοβουλίας, ακόμη και αλκοολισμό αλλά και άλλα προβλήματα, όπως απομόνωση ηλικιωμένων, διάσπαση των γενεών κλπ. Η έλλειψη υποδομών και η κοινωνική και πολιτιστική υπανάπτυξη, που απορρέει από την ανεπάρκεια συγκοινωνιών, κοινωνικών υπηρεσιών, ιατρικής περίθαλ-

(*) Τα στοιχεία που παρατίθενται έχουν ληφθεί από τη σχετική έκθεση της Επιτροπής των Ε.Κ. για την καταπολέμηση της φτώχειας, που υπογράφεται από τον κ. Μ. MARIN στις 15.12.1988 και από την ομιλία της κ. C. KELLEHER στο Διεθνές Σεμινάριο για τους Συνεταιρισμούς στα Ανόγεια Κρήτης, στις 12-16) 8-87 (EXCHANGE τ. 7, Ιαν. 1988).

φης και στέγασης, επιδεινώνουν την αδυναμία συμμετοχής στα Κέντρα λήψης αποφάσεων και περιθωριοποιούν ακόμη περισσότερο τις περιοχές αυτές.

Στην προσπάθεια καταπολέμησης αυτών των καταστάσεων γενικής φτώχειας ολόκληρων Κοινοτήτων, προκρίθηκε ως καλύτερος τρόπος δράσης η δημιουργία συνεταιρισμών, κυρίως, ή άλλων συλλογικών επιχειρήσεων, επειδή η κοινοτική ανάπτυξη απαιτεί τη δημιουργία αναπτυξιακών δημοκρατικών δομών, όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων και τη διαχείριση, σε συνδυασμό με την ενδυνάμωση της κοινής, συλλογικής εργασίας, που μόνο οι συνεταιρισμοί μπορούν να προσφέρουν.

β. Αγροτικοί Συνεταιρισμοί στα Ελληνικά Αγροτικά Σχέδια (*)

Ο αλιευτικός συνεταιρισμός του νησιού της Ικαρίας, στο ανατολικό Αιγαίο (Σχέδιο Αριθ. 17) και οι υφαντουργικοί και γαλακτοκομικοί συνεταιρισμοί της ορεινής κοινότητας των Ανωγείων στην Κρήτη, στις πλαγιές της Ίδης (Σχέδιο Αριθ. 21), αποτελούν εξαιρετικά παραδείγματα αγροτικών συνεταιρισμών που προωθήθηκαν από το Δεύτερο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Καταπολέμηση της Φτώχειας. Η απομάκρυνση από το κέντρο και η ανεπάρκεια φυσικών πόρων, καθώς επίσης οι λιγοστές κοινωνικές παροχές και η έλλειψη έργων υποδομής, οδήγησαν σε επίπεδο το οποίο ξεπερνά μόλις το κατώτατο όριο διαβίωσης. Οι εργάτες των τοπικών κοινοτήτων συμφωνούν με την άποψη ότι και οι δύο περιοχές έχουν προ πολλού εξαντλήσει όλες τις πιθανότητες οικονομικής ανάπτυξης με παραδοσιακές μεθόδους. Όμως, ένα κράμα ειδικής τεχνικής πείρας και γνώσης, καθώς και καινότροπης προσέγγισης από μέρους των κοινοτικών κέντρων ανάπτυξης, όπως, για παράδειγμα, η βαθμιαία συνεταιριστική οργάνωση και η έρευνα της αγοράς, προσφέρουν νέες δυνατότητες οικονομικής αναβίωσης αυτών των παραδοσιακών κοινοτήτων.

Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί είναι συνήθεις στην Ελλάδα. Πολλοί όμως από τους συνεταιρισμούς δυσκολεύονται να ακολουθήσουν μιαν επικερδή πολιτική. Επιπλέον, σε μερικές από τις πιο απομακρυσμένες και αραιοκατοικημένες περιοχές, οι βοσκοί, οι αγρότες και οι ψαράδες δεν κατάφεραν να φτιάξουν συνεταιρισμούς, είτε από έλλειψη πληροφόρησης για τα παραπάνω κίνητρα και για τα πιθανά κέρδη, είτε από έλλειψη γνώσης και οργανωτικών ικανοτήτων για το σχηματισμό κατάλληλων δομών. Τα δυο Σχέδια αποσκοπούν στην κάλυψη αυτής της έλλειψης οργανωτικών ικανοτήτων των παραγωγών με την παροχή εμπειρίας και γνώσης για την ίδρυση και ανάπτυξη πολύμορφων συνεταιριστικών δομών.

Το Κέντρο για την Προώθηση Αναπτυξιακών Σχεδίων στην Ικαρία εξυπηρετεί έναν πληθυσμό περίπου 2.500 κατοίκων, οι οποίοι ζουν σε σκάρπινους οικισμούς. Η γη είναι δύσβατη, σε μερικά σημεία απροσπέλαστη και τεμαχισμένη σε μικρά κομμάτια. Έτσι η αγροτική οικονομία, τόσο η γεωργία όσο και η κτηνοτροφία, είναι μη προσοδοφόρες, διότι καιμιά από τις δύο δεν καλύπτει τις τοπικές ανάγκες. Σε κάποιο περιορισμένο βαθμό αναπτύσσεται η αλιεία, αλλά σε ολόκληρη την περιοχή υπάρχει μόνο ένα σίγουρο λιμάνι, κι αυτό μόνο για τους καλοκαιρινούς μήνες. Επίσης, ο καιρός είναι συνήθως τόσο άσχημος που οι περισσότεροι ψαράδες εγαίονουν για ψάρεμα με τα μικρά καΐκια τους (7-9μ.), μόλις και μετά βίας 50 με 70 μέρες το χρόνο. Η έλλειψη εξυπηρέτησης και οργανωμένης έρευνας του δι-

(*) Το παρακάτω κείμενο έχει ληφθεί από το σχετικό πληροφοριακό δελτίο EXCHANGE Ιανουαρίου 1988 αριθ. 7 σελ. 9 επ.

κτύου αγοράς είναι παντελής και μοναδική λύση αποτελεί η μικρή και ασταθής τοπική αγορά. Δεδομένων των παραπάνω οικονομικών συνθηκών, ο πληθυσμός της Ικαρίας εξαρτάται για την επιβίωσή του από δύο αδέσφατες πηγές: τα έσοδα των ντόπιων που δουλεύουν στο εμπορικό ναυτικό και τα επιδόματα από τους μετανάστες συγγενείς.

Στην Ικαρία οι συνεργάτες του Σχεδίου έχουν την πεποίθηση, ότι 15 με 20 ντόπιοι ψαράδες μπορούν να καλυτερεύσουν ουσιαστικά την κατάστασή τους φτιάχνοντας έναν αλιευτικό συνεταιρισμό. Οι αλιευτικοί συνεταιρισμοί δεν είναι τόσο συνήθεις όσο οι αγροτικοί και οι ψαράδες δεν αντιμετώπισαν στο παρελθόν σοβαρά την πιθανότητα συνεταιριστικής οργάνωσης, μόλις τις συζητήσεις που είχαν προηγηθεί. Οι συνεργάτες του Σχεδίου, αφού πρώτα ήρθαν συχνά σε ανεπίσημες επαφές με πολλούς ντόπιους θεώρησαν μη αποτελεσματική την άμεση προσπάθεια δημιουργίας ενός συνεταιρισμού. Προσπάθησαν, σ' έναν πρώτο βαθμό, να καταδείξουν τα πιθανά οικονομικά οφέλη και να πείσουν με την ίδια τους την πρακτική, ότι μπορούν να είναι χρήσιμοι σύμβουλοι στους ψαράδες.

Γι αυτόν το σκοπό, το Σχέδιο εστιάζεται στη συμπαράσταση σε ιερανομημένους ψαράδες για την απόκτηση πόρων, που θα τους επιτρέψουν να κατασκευάσουν μεγαλύτερα καΐκια. Προτάθηκαν νέες ιδέες, όπως π.χ. η κατασκευή καϊκιών από υαλο - ενισχυμένο πλαστικό και βασικό μέλημα είναι οι πιθανοί τρόποι χρηματοδότησης, που θα επιτρέψουν την κατασκευή τους. Όταν αυτό επιτευχθεί, για ορισμένες έστω περιπτώσεις, τα οφέλη από τη δημιουργία συνεταιρισμού θα είναι πλέον απτά, για δυο κυρίως λόγους:

Π ρ ώ τ ο ν: Σε περίπτωση που οι ποσότητες αλιευμάτων αυξηθούν, θα υπάρχει ένας σοβαρός λόγος για την εγκατάσταση φυγείων αποθήκευσης και για την προσπάθεια διεύρυνσης της αγοράς. Είναι προφανές, ότι αυτό θα επιτευχθεί καλύτερα μέσα από τους συνεταιρισμούς.

Δ ε ύ τ ε ρ ο ν: Αφού τα πλεονεκτήματα από τα μεγαλύτερα αλιευτικά θα έχουν γίνει καταφανή, είναι πιθανό ορισμένοι ψαράδες να κάνουν το μεγάλο βήμα. Στην προκειμένη περίπτωση, να επιχειρήσουν την απόκτηση συνεταιριστικών καϊκιών.

Στα Ανώγεια, η κύρια οικονομική απασχόληση των 2.500 κατοίκων είναι η εκτροφή αιγοπροβάτων, η τυροκομία στο συνεταιριστικό εργοστάσιο και η υφαντουργία σε χειροκίνητους αργαλειούς για τις ντόπιες γυναίκες. Το έδαφος είναι απόκρημνο και άγονο, και όπως στην Ικαρία, οι οικογενειακοί κλήροι είναι μικροί. Μόλο που η καλλιέργεια της ελιάς και του αμπελιού είναι διαδεδομένη, η σοδεία είναι χαμηλή. Για τους ίδιους λόγους, η αποθήκευση γεωργικών προϊόντων είναι ανεπιμελημένη μιας και είναι αναγκαία η αγορά επιπρόσθετων ζωοτροφών. Επιπλέον, η ποσότητα και η ποιότητα της κουράς είναι χαμηλή και μέχρι πρόσφατα το εμπόριο γεωργικών προϊόντων, μαλλιού καθώς και διαφόρων άλλων ειδών δεν είχε οργανωθεί.

Σχεδόν όλες οι γυναίκες στα Ανώγεια υφαίνουν μάλλινα υφάσματα σε χειροκίνητους αργαλειούς. Για τις περισσότερες νοικοκυρές ο αργαλειός είναι μια βασική πηγή εσόδων και για ορισμένες είναι η μοναδική: οι γυναίκες είναι αυτές που κρατάνε τα περισσότερα νοικοκυριά, γιατί το μεγαλύτερο μέρος από τον αντρικό πληθυσμό του χωριού εκτελέστηκε κατά τη διάρκεια της Γερμανικής Κατοχής. Η μακρά παράδοση που είχε το χωριό στα υφαντά δεν στάθηκε ικανή να αποτρέψει την πτώση των κερδών και της ποιότητας των υφαντών κατά τα τελευταία χρόνια. 'Ο-

ταν στα Ανώγεια άρχισε η παραγωγή υφαντών για την τουριστική αγορά, η ποιότητά τους χάλασε. Τα σχέδια απλοποιήθηκαν, έγιναν αυθαίρετα, τα υλικά άλλαξαν (νήματα εμπορίου, ακόμη και συνθετικά) και η υφαντουργία κατέληξε μή προσοδοφόρα επιχείρηση. Η παραδοσιακή υφαντουργία παράμιασε μιάς και οι αστικές βιοτεχνίες κατασκευάζουν πιο ανταγωνίσιμα προϊόντα.

Πριν από 10 χρόνια ιδρύθηκε στα Ανώγεια ο γυναικείος υφαντουργικός συνεταιρισμός που αριθμεί σήμερα 180 μέλη (το 60% των υφαντριών). Στόχος του είναι η παραγωγή φθηνότερου και ποιοτικά ανώτερου νήματος και η προστασία της ντόπιας αγοράς με τη διαφύλαξη των παραδοσιακών σχεδίων και την ανεύρεση νέων εμπορικών διεξόδων. Μέχρι τώρα ο συνεταιρισμός κατάφερε να καλύψει την πρώτη του επιδίωξη: από τα ντόπια μαλλιά παράγει τα δικά του νήματα, που στη συνέχεια δάφει στο μικρό τοπικό εργοστάσιο. Η λειτουργία του παραπάνω εργοστασίου χρηματοδοτήθηκε με δάνεια, η απόκτηση των οποίων πλούτισε την εμπειρία διαχείρισης του συνεταιρισμού.

Ο συνεταιρισμός υφαντριών βοηθείται σε θέματα οργάνωσης και λογιστικής από το Κέντρο για την Προώθηση Αναπτυξιακών Έργων Ανωγείων, το οποίο αποτελεί τμήμα του Προγράμματος. Το παραπάνω Κέντρο ιδρύθηκε από τις τοπικές αρχές Ανωγείων, οι οποίες κατά τη διάρκεια των τελευταίων 15 χρόνων κατόρθωσαν να ανεβάσουν το επίπεδο των υπηρεσιών και των δραστηριοτήτων σε εξαιρετικό βαθμό για τις ελληνικές αγροτικές προδιαγραφές. Για παράδειγμα, ίδρυσε παιδικούς σταθμούς, κέντρα για νέους και υπερήλικες καθώς και ένα ιατρικό κέντρο και καθιέρωσε ένα ετήσιο θερινό φεστιβάλ τέχνης και μουσικής που είναι σήμερα γνωστό σε όλη την Ελλάδα.

Το Κέντρο προσέλαβε μιαν ειδικό στο σχέδιο και την υφαντική, την DIETLI-NDE FIORETOU, απόφοιτο της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών της Βιέννης, για να κατευθύνει και να βοηθήσει τον συνεταιρισμό γυναικών στην προσπάθεια αναβάθμισης των προϊόντων του και την ανεύρεση νέων αγορών. Με την εισαγωγή ενός νέου τύπου αργαλειού, η κ. FIORETOU, επιχειρεί τη βελτίωση της υφαντικής τεχνικής με σκοπό την επαναχρησιμοποίηση ενός συνόλου δύσκολων παραδοσιακών σχεδίων. Για τη διέξοδο σε μια νέα αγορά, εισάγεται μια καινούργια σειρά από πολυτελή προϊόντα για σύγχρονα νοικοκυριά. Μια πρώτη φάση των συζητήσεων και των συνεντεύξεων με τα μέλη του συνεταιρισμού, στόχευε στην εμπιστοσύνη που θα έπρεπε να δείξουν οι υφάντριες στους νέους τύπους παραγωγής. Μια μικρή ομάδα από επιλεγμένες υφάντριες παράγει, σήμερα, σε πειραματικό στάδιο, τόσο παραδοσιακά όσο και νέα προϊόντα. Για να υπολογιστεί η ζήτηση των προϊόντων αυτών, οργανώθηκαν δυο όμορφα τοπικά εκθετήρια. Μέσα στα επόμενα τρία χρόνια, αναμένεται η καθιέρωση των πειραματικών εργαστηρίων. Απώτερος σκοπός είναι η σταδιακή αλλαγή όλων των προϊόντων του συνεταιρισμού, καθώς αυτός θα αναπτύσσει επαφές με παρόμοια Σχέδια και ειδικούς. Το Σχέδιο δυνατόν να δημιουργήσει μια νέα μονάδα παραγωγής σύγχρονων σχεδίων, η οποία να εξελιχθεί σε κέντρο απασχόλησης για νεαρές γυναίκες που μή βρίσκοντας εργασία θα αναγκάζονταν διαφορετικά να εγκαταλείψουν τα Ανώγεια.

Ο συνεταιρισμός γαλακτοπαραγωγών αντιμετωπίζει προβλήματα διοικητικής και πρακτικής υφής. Έχει ανάγκη από κατάλληλα εκπαιδευμένους μάνατζερ, οι οποίοι θα επιβλέπουν την αγορά και τα οικονομικά της επιχείρησης. Χρειάζονται επίσης βελτιώσεις όσον αφορά τους βασικούς, τη βατότητα των δρόμων και την επιλογή των ζώων. Για να αυξηθεί η παραγωγικότητα πρέπει να εισαχθούν νέες

ράτσες αιγοπροβάτων. Ο συνεταιρισμός ζήτησε από τον EOMMEX να οργανώσει τα οικονομικά του και έρχεται σε διαρκή επαφή με τράπεζες και άλλες πηγές πιθανής χρηματοδότησης. Προσέλαβε έναν γεωπόνο για τη μελέτη και τον πειραματισμό νέων προϊόντων, κυρίως διαφορετικών τύπων τυριών. Τα μέλη του Κέντρου έχουν συνειδητοποιήσει, ότι μόνο με τη διαρκή βελτίωση των προϊόντων και την αύξηση της παραγωγικότητας θα εξασφαλιστούν σταθερά και αυξανόμενα έσοδα για τους κτηνοτρόφους, που θα αποτελέσουν κίνητρα για τους νεώτερους να παραμείνουν στην περιοχή.

Ο συνεταιρισμός γαλακτοπαραγωγών Ανωγείων έχει 175 μέλη, δηλ. το 95% των ντόπιων βοσκών. Είναι οικονομικά κερδοφόρος και παρέχει στους εταίρους του εισόδημα κατά 20% υψηλότερο απ' αυτό που θα κέρδιζαν ως ανεξάρητοι κτηνοτρόφοι. Διευθύνει ένα γαλακτοκομικό εργοστάσιο που παράγει κρητικά τυριά άριστης ποιότητας και διαθέτει τα προϊόντα του σε περισσότερα από 50 σούπερ μάρκετ στην περιοχή και σε διάφορα άλλα μέρη της Κρήτης.

Τα παραπάνω χαρακτηριστικά έχουν τις ρίζες τους στην καθημερινή σκληρή μάχη των κατοίκων για επιβίωση και την επαγγελματική τους υπερηφάνεια. Χάρη σ' αυτά τα δυναμικά στοιχεία κρατήθηκαν ζωντανές παρόμοιες κοινωνίες και πρέπει γι αυτό να αντιμετωπίζονται με ευαισθησία και φροντίδα.

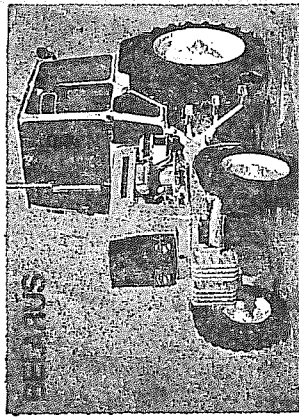
Απώτερος σκοπός των δύο ελληνικών Σχεδίων είναι η αντιστροφή του φαινομένου της «μετακίνησης των πληθυσμών»: η μετανάστευση των κατάλληλων προς εργασία εργατών σε πλουσιότερες παράλιες και αστικές περιοχές ή σε ξένες χώρες, που είναι χαρακτηριστική των υπανάπτυκτων περιοχών της Ελλάδας.

Και οι δυο κοινότητες έχουν μια παράδοση τοπικής υπερηφάνειας και αυτοδυναμίας, που δοκιμάστηκε σε περιόδους ξένης κατοχής. Οι συνεργάτες των Σχεδίων πιστεύουν πως η επιλεκτική δημιουργία μικρών και ποικίλων νέων παραγωγικών μονάδων θα παρακινήσει ένα μεγάλο ποσοστό να επιστρέψει.

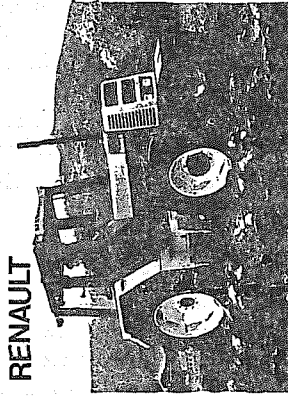
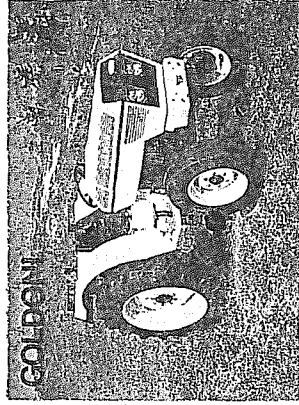
Τα Σχέδια δράσης και έρευνας της Ικαρίας και των Ανωγείων παρεμβαίνουν στα ήθη και τα έθιμα και την οικονομία σχεδόν κάθε νοικοκυριού ξεχωριστά, μιας και το νοικοκυριό αποτελεί το εργαστήριο και την «ομάδα - στόχο». Οι παράγοντες αυτοί επιβάλλουν στους συνεργάτες των Σχεδίων να ενεργούν προσεκτικά και να σκεφτούν τις μακροπρόθεσμες κοινωνικές εξελίξεις. Δεν υπερβάλλουμε λέγοντας, ότι μια γεωτεριστική αλλαγή στις συνθήκες εργασίας σημαίνει επίσης, αλλαγή στη νοοτροπία των εργαζομένων. Επιπλέον, η πείρα έχει διδάξει ότι είναι δύσκολη και μακρόχρονη η διαδικασία αλλαγής μιας ήδη δοσμένης τάξης πραγμάτων. Σε τελική ανάλυση, η επιτυχία των συνεταιρισμών στις δύο αυτές κοινότητες εξαρτάται από τα συγκεκριμένα οικονομικά οφέλη που έχουν οι εταίροι τους. Έτσι λοιπόν, οι συνεργάτες των Σχεδίων συντονίζουν τις προσπάθειές τους, ώστε να καταστήσουν αποδοτικούς τους εν λόγω συνεταιρισμούς.

Ελπίζουμε, ότι η ολοκληρωμένη προσέγγιση της κοινοτικής ανάπτυξης θα ενδυναμώσει και θα αναεώσει οικονομικά τις παραδοσιακές αυτές κοινότητες και θα γίνει ως ένα σημείο, αιτία μιας έστω ελάχιστης αλλά αναγκαίας κοινωνικής αλλαγής.

20.000 Τρακτέρ



έχουν πουληθεί από τη
ΣΠΕΚΑ
και οργώνουν σήμερα
την Ελληνική γη



120

εξουσιοδοτημένοι
αντιπρόσωποι της ΣΠΕΚΑ
είναι στη διάθεσή σας
για κάθε εξυπηρέτηση.

Επισκεφθείτε την Έκθεσή μας.
Εκεί, θα μπορείτε να διαλέξετε από τις
4 μάρκες τρακτέρ που αντιπροσωπεύουμε,
το τρακτέρ που θα καλύπτει τις δικές σας
ανάγκες.

Με την εγγύηση της ΣΠΕΚΑ
της μεγαλύτερης Ελληνικής
Εμπορικής και Τεχνικής
Συνεταιριστικής Επιχείρησης.



ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΕΙΣΑΓΩΓΕΙΣ

ΣΠΕΚΑ Α.Ε.

ΑΘΗΝΑ - Σολωμού 55-57, Τηλ. 51 45 913
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Γιαννιτσών 113 Τηλ. 515.880
ΛΑΡΙΣΑ - Τέρμα οδού Σακράτους, Τηλ. 237.268

σέβεται τον αγρότη

ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ

Από την έκδοση των Ε.Κ. «INNOVATIONS» παραθέτουμε ένα ενδιαφέρον άρθρο για τη συμβολή των σχολικών συνεταιρισμών στον επαγγελματικό προσανατολισμό, αλλά και την καλύτερη συμμετοχή των νέων στην Κοινωνία, από σχετική εμπειρία σε σχολεία της Ιταλίας.

Η δημιουργία σχολικών συνεταιρισμών από νέους συνήθίζεται όλο και περισσότερο στα Ιταλικά SCUOLA MEDIA (σχολεία μέσης εκπαίδευσης, δηλ. μαθητές 11 - 14 ετών). Θεωρείται ότι συμβάλλουν στον επαγγελματικό προσανατολισμό (ειδικά στις μη βιομηχανικές περιοχές), τόνωνοντας τους δεσμούς του σχολείου με την τοπική κοινότητα και στην ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών να συνεργάζονται και σαν ένα είδος πρακτικής «εκπαίδευσης για την ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος».

• Το Πλαίσιο

Αν και το SCUOLA MEDIA στην Ιταλία είναι η τελευταία βαθμίδα της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, ένα μεγάλο ποσοστό μαθητών (70 - 90% αναλόγως περιοχής) συνεχίζουν σπουδές ειδικότητας σε γενικές και τεχνικές σχολές και ιδρύματα διαφόρων ειδών.

Κύριος στόχος των SCUOLA MEDIA είναι η καθοδήγηση των μαθητών στο να επιλέξουν με ρεαλισμό το κατάλληλο γι' αυτούς λύκειο. Ο επαγγελματικός προσανατολισμός δεν αποτελεί μάθημα, ούτε παρέχονται γενικές πληροφορίες για τις δυνατότητες παραπέρα εκπαίδευσης και τεχνικής κατάρτισης, για τα διάφορα επαγγέλματα, τα απαιτούμενα προσόντα κλπ.

Με αυτά τα δεδομένα και παρά τις δυσκολίες έχουν σημειωθεί πολλές εξελίξεις στο αναλυτικό πρόγραμμα των Ιταλικών Πειραματικών Προγραμμάτων του δεύτερου Ευρωπαϊκού Προγράμματος για τη Μετάδοση των νέων από το σχολείο στον κόσμο της εργασίας, και ειδικά στο θέμα της τόνωσης των δεσμών του σχολείου με το τοπικό περιβάλλον. Μερικά σχολεία έδωσαν έμφαση στην ανάπτυξη πρωτοβουλιών, την ευρηματικότητα, τις ικανότητες οργάνωσης και λύσης προβλημάτων, στο να αξιολογηθεί η συμβολή των μικρών επιχειρήσεων και της αυτοαπασχόλησης στην τοπική οικονομία, ειδικά στις λιγότερο ανεπτυγμένες, μη εκβιομηχανισμένες ή αγροτικές περιοχές.

Σ' αυτό το πλαίσιο, αναπτύχθηκε πολύ η εφαρμογή των συνεταιρισμών νέων σαν είδος προγράμματος επιχειρηματικής δραστηριότητας και σαν μια μορφή επαγγελματικού προσανατολισμού.

• Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Οι σχολικοί συνεταιρισμοί θεωρείται ότι συμβάλλουν όχι μόνο στον επαγγελματικό προσανατολισμό και την προετοιμασία, αλλά και στην ανάπτυξη «αλληλεγγύης» μεταξύ των νέων, δηλ. στο να ενδιαφέρονται ο ένας για τον άλλο και στη θελίωση της ικανότητάς τους να ζουν και να εργάζονται συλλογικά, θέμα που αποτελεί στόχο των SCUOLA MEDIA, όπως αναφέρεται στο νόμο του 1979 για το αναλυτικό πρόγραμμα.

• Στόχοι των Συνεταιρισμών

- Η θελίωση των κοινωνικών σχέσεων μεταξύ των μαθητών
- να γίνει αντιληπτό ότι ένα άτομο είναι αδύναμο, ενώ η ομάδα είναι δυνατή
- να γίνει αντιληπτό τι μπορεί να προσφέρει μια ομάδα και τι ένα άτομο σε μια κοινή εργασία
- να μάθουν οι νέοι να δέχονται τις προτάσεις των άλλων, να είναι ανεγκικοί, αλλά και να έχουν τις δικές τους απόψεις και να τις υποστηρίζουν.

Οι Συνεταιρισμοί συμβάλλουν:

- στην αντίληψη για τον οικονομικό και πολιτιστικό χαρακτήρα και τις δυνατότητες της τοπικής περιοχής
- στη γνωριμία με τα διάφορα επαγγέλματα, περιλαμβανομένων και των αγροτικών και των συνθηκών εργασίας που σχετίζονται μ' αυτά
- στη δημιουργία ευκαιριών για πρακτική εφαρμογή της θεωρητικής γνώσης και το αντίστροφο.

• Οι στόχοι των Συνεταιρισμών σαν επιχειρήσεων

Το πειραματικό πρόγραμμα του AVELLINO, στα πλαίσια του Προγράμματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για τη Μετάβαση, έφτιαξε το δικό του ειδικό καταστατικό για τους σχολικούς συνεταιρισμούς, υπογραμμίζοντας τους εκπαιδευτικούς στόχους των συνεταιρισμών. Οι στόχοι που καθορίστηκαν στο καταστατικό άρθρο 3 ήταν:

- η ανάπτυξη της γνώσης των αρχών, της ιστορίας, της οργάνωσης και λειτουργίας των συνεταιρισμών
- η ανάπτυξη πνεύματος συνεργασίας και αλληλεγγύης μεταξύ των μελών των συνεταιρισμών και η ηθική, κοινωνική και οικονομική τους ευαισθητοποίηση
- η προώθηση πνεύματος ανεξαρτησίας και δημοκρατικής συνεργασίας μεταξύ των νέων
- η συμβολή στην εκτίμηση και ανάπτυξη του πολιτιστικού επιπέδου, των παραδόσεων και του τοπικού χρώματος.

Μέλη των συνεταιρισμών νέων μπορούν να είναι:

- μαθητές
- καθηγητές σαν επίτιμα μέλη
- «φίλοι», δηλ. άτομα εκτός σχολείου, που μπορούν να προσφέρουν βοήθεια, συμβουλές και πόρους στους συνεταιρισμούς.

Το 1985 ψηφίστηκε ένας νόμος για την προώθηση της ίδρυσης συνεταιρισμών από νέους, στις οικονομικά υποανάπτυκτες περιοχές της Ιταλίας, σαν μια μορφή οικονομικής βοήθειας.

• Το πειραματικό πρόγραμμα της MODENA

Η Εμπορική Τεχνική Σχολή BAROZZI στη MODENA ίδρυσε έναν συνεταιρισμό. Μέλη του είναι:

- μαθητές πάνω από 18

- καθηγητές που συμβάλλουν με £ 25/άτομο
- μαθητές με ειδικές ικανότητες σαν επίτιμα μέλη
- το ίδιο το σχολείο
- το Εμπορικό Επιμελητήριο

Σ τ ό χ ο ι: να συνηθίσουν οι μαθητές στις μεθόδους του επιχειρηματικού κόσμου και ν' αναπτύξουν επιχειρηματικό πνεύμα και ικανότητες που θα τους επιτρέψουν να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση.

Ανάληψη έργων: από τότε που ιδρύθηκε, το 1982, έχει αναλάβει 5 έργα:

- μία έρευνα για τις τοπικές πλεκτοβιομηχανίες για λογαριασμό ενός οργανισμού κοινωνικών ερευνών.
- ανάπτυξη μιας τράπεζας πληροφοριών με τις διευθύνσεις Δ.Σ. για το Εμπορικό Επιμελητήριο.
- έρευνα για μηχανογραφικό κέντρο της BOLOGNA
- δημιουργία ενός προγράμματος διδασκαλίας σε θέματα προϋπολογισμού σε συνεργασία με επιχείρηση SOFTWARE (προγραμμαμάτων Η/Υ) στη MODENA.
- έρευνα για τα επαγγέλματα που ασκούν οι μαθητές που απαφοίτησαν.

Ο συνεταιρισμός είχε έσοδα £ 12.500 τον πρώτο χρόνο. Μέρος των κερδών παρέμεινε στον συνεταιρισμό και τα υπόλοιπα μοιράστηκαν ανάλογα με την εργασία και το χρόνο απασχόλησης του κάθε εργαζόμενου μέλους.

• Οι συνεταιρισμοί νέων στην περιοχή του AVELLINO

Το γυμνάσιο VILLANOVA BATTISTA ασχολήθηκε με την καλλιέργεια κάκτων και την παραγωγή παραδοσιακών κεραμικών. Στην περιοχή υπάρχει παράδοση στα κεραμικά MAJOLICA και με τη βοήθεια των καθηγητών, τα κεραμικά ετοιμάζονται στο σχολείο και πωλούνται από τους μαθητές στην τοπική αγορά.

Το γυμνάσιο GESUALDO ίδρυσε ένα συνεταιρισμό για την έκδοση μιας εφημερίδας, της «SPARGIVOCE», που περιλάμβανε:

- συζητήσεις με δημοσιογράφους και μια διαφημιστική εταιρεία.
- αρθρογραφία από μαθητές
- τη λήψη και εμφάνιση φωτογραφιών
- τη σύναψη συμβολαίου από τον συνεταιρισμό με ένα τυπογράφο.
- την πώληση της εφημερίδας σε άλλα σχολεία.

Ο συνεταιρισμός του γυμνασίου FONTANAROSA ασχολήθηκε με τρόφιμα, ειδικά με την παρασκευή ζυμαρικών, τυριών και κρασιού. Ασχολείται επίσης με ιατρικά θεραπευτικά φυτά, με παραδοσιακό θέατρο και λαϊκούς χορούς (μια ξεχωριστή τάξη ασχολήθηκε με καθένα).

Ο συνεταιρισμός του γυμνασίου TAURASI ασχολείται με:

- οινοποιία
- γεωργία, ειδικά μελισσοκαμία

Η μελισσοκαμία θεωρείται πρόσθετη πηγή χρήματος για τους μαθητές, όταν ξεκινούν να γίνουν αγρότες.

ΕΛΣΥ ΔΙΑΝΟΜΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΔΙΑΝΟΜΩΝ - ΕΞΑΓΩΓΩΝ - ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ Α.Ε.

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1978

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑ - Γενναδίου 8 - Τηλ. 3642311-13

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Τ.Θ. 47 - Τηλ. 722741

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΜΕΤΟΧΟΙ: Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές
Οργανώσεις και Εταιρείες.

Το κύριο έργο της ΕΛΣΥ είναι να διοχετευθεί στα μεγάλα αστικά κέντρα τα προϊόντα που παράγουν οι πιο σημαντικές Συνεταιριστικές Βιομηχανίες, όπως είναι οι ΣΕΒΑΘ, ΣΕΚΟΒΕ, ΣΕΠΕΚ, ΑΒΕΑ, ΒΙΟΧΥΜ, ΡΟΔΟΠΗ και οι Ενώσεις Συνεταιρισμών ΛΕΣΒΟΥ, ΚΕΡΚΥΡΑΣ, ΣΕΡΡΩΝ, ΗΛΕΙΑΣ, ΛΑΚΩΝΙΑΣ, ΝΑΞΟΥ, ΤΗΝΟΥ κλπ.

Συνεργάζεται με Ολλανδικούς και Ιταλικούς Συνεταιρισμούς από τους οποίους εισάγει προϊόντα τους για την ελληνική αγορά.

Οι δραστηριότητες της ΕΛΣΥ άρχισαν το 1982 με κύκλο εργασιών 180εκατομ. δρχ. και έφθασαν το 1988 στο ποσό των 1,8 δισ. δρχ.

Η ΕΛΣΥ είναι καθαρά Συνεταιριστική Οργάνωση, που δεν επιδιώξε ποτέ ειδική μεταχείριση ή κάποια προσαξία, αλλά λειτουργώντας με αυστηρά ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, διακινεί τα αγνά και ανόθευτα προϊόντα των Συνεταιριστικών Οργανώσεων επί ανταγωνιστικής βάσεως.

Η ΕΛΣΥ είναι η μοναδική στο είδος της Εταιρεία Διανομών και Εμπορίας, που στηρίζεται στα πρότυπα των Σουηδικών Συνεταιρισμών. Διαθέτει πλήρη εξοπλισμό, οργάνωση και μηχανισμό που χρησιμοποιεί τις πιο σύγχρονες μεθόδους για τη διακίνηση και εμπορία των τροφίμων και ποτών.

Πρόεδρος του Δ.Σ.: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΙΝΤΖΟΝΙΔΗΣ

Γενικός Διευθυντής: ΛΑΣΚΑΡΗΣ ΚΟΚΚΩΝΙΑΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31-12-1988

Ε Ν Ε Ρ Γ Η Τ Ι Κ Ο

Αξία εγκαταστάσεων - Εξοπλισμού - Μεταφορικών	Δρχ.	53.702.146
Συμμετοχή σε συνεταιριστικές επιχειρήσεις	»	57.499.000
Εμπορεύματα	»	6.004.679
Απαιτήσεις εν γένει	»	419.646.659
Διαθέσιμα: Ταμεία - Καταθέσεις σε Τράπεζες	»	43.433.451
Μεταβατικοί Λογαριασμοί - Έξοδα εγκαταστάσεως	»	12.716.982

Π Α Θ Η Τ Ι Κ Ο

Μετοχικό Κεφάλαιο - Αποθεματικά	»	166.378.070
Προβλέψεις εν γένει	»	13.783.703
Υποχρεώσεις εν γένει	»	498.862.936

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ

Σύνολο εσόδων χρήσεως	»	185.474.806
Σύνολο εξόδων και απισβέσεων	»	226.611.612
Αποτελέσματα χρήσεως - Ζημίες	»	41.136.806

Απασχολούμενο προσωπικό 86.

Σελίδες από την ιστορία των συνεταιρισμών μας

25 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΙΝ....

Η ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΓΑΛΑΚΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΥΡΟΥ

Του ΙΩΑΝΝΟΥ Α. ΣΟΛΑΡΗ
Επιτ. Δ)ντού της Ε.Γ.Σ. Σύρου

Η ίδρυση από την Ένωση Γ. Συνεταιρισμών Σύρου της Βιομηχανίας Γάλακτος (ΒΙΟΣΥΡ) αποτελεί μία σημαντική συνεταιριστική κατάκτηση αυτής και των παραγωγών, μία μεταπολεμική κατάκτηση της Σύρου και ένα θήμα προόδου και πολιτισμού. Έχει δυναμικότητα επεξεργασίας 10 τόννων γάλακτος ανά θωρα.

Από τον πρώτο χρόνο της λειτουργίας είχε εντυπωσιακά αποτελέσματα, που κατέπληξαν τους πλέον απαισιόδοξους, αφού η εισκόμιση του γάλακτος έφτασε τους 7 τόννους ημερησίως. Αφότου ιδρύθηκε, συνεχίζει να εφοδιάζει το Συριανό λαό με υγιεινό παστεριωμένο αγελαδινό γάλα και εκλεκτά γαλακτοκομικά προϊόντα.

Είμαι ευτυχής, σαν συνεταιριστής, διότι συνετέλεσα και εγώ αποφασιστικά στην ίδρυση της βιομηχανίας αυτής. Για την προβολή δε των προϊόντων της κατέβαλα τεράστιες προσπάθειες, με δημοσιεύσεις και παντός είδους διαφημιστικό υλικό, ώστε η φήμη των προϊόντων της νεοσύστατης τότε βιομηχανίας δεν άργησε να ξεπεράσει ακόμα και τα ελληνικά σύνορα.

Για την ιστορία πρέπει να ειπωθούν και τα παρακάτω. Το 1950, η Ένωση Συνεταιρισμών, έχοντας υπόψη της την έντονη επιθυμία των γεωργοκτηνοτρόφων για την απόκτηση σύγχρονου τυροκομείου για την αξιοποίηση της πλεονάζουσας ποσότητας γάλακτος, αλλά και την τραγική οικονομική κατάσταση των παραγωγών λόγω της εξευτελιστικής τιμής του γάλακτος (1,35—1,40 δρχ. το χιλιόγρ.), αποφάσισε, με την από 15-4-1950 πράξη της Γενικής Συνελεύσεως των μελών της, την ίδρυση ενός τυροκομείου.

Για την υλοποίηση της αποφάσεως αυτής, αν και επακολούθησε σωρεία άλλων αποφάσεων κατά την πορεία του έργου, τα όργανα της Ενώσεως άρχισαν πολύπλευρες ενέργειες για το σκοπό αυτό (σύνταξης μελετών, δανειοδοτήσεις, εξεύρεση καταλλήλου οικοπέδου, αποχέτευσης, ύδρευσης, γενικός εξοπλισμός, έκδοση αδειάς σκοπιμότητας, καθιέρωση σήματος εργοστασίου κλπ.).

Στην πορεία αυτή, η Ένωση αντιμετώπισε δυσκολίες, «στενοκεφαλίες», αδικαιολόγητες αντιδράσεις από ορισμένους υπηρεσιακούς παράγοντες, διότι αγνοούσαν ή ήθελαν να αγνοούν το υπαρκτό πρόβλημα του γάλακτος και την τραγική οικονομική κατάσταση των παραγωγών. Μάλιστα ένας εξ αυτών, που κατείχε και υπεύθυνη θέση, έδωσε στον τότε πρόεδρο της Ενώσεως μια μακάβρια απάντηση για τους κτηνοτρόφους! Αλλά μην απαρήσετε! Στους παραπάνω αντιδραστικούς προστέθηκαν και μερικοί Συριανοί που διέδιδαν ότι το τυροκομείο θα ιδρυθεί μόνο για να διορθοθούν και να τρώνε οι υπάλληλοι...

Εν πάση περιπτώσει, τα όργανα της Ενώσεως «δεν αρρώδησαν προ των εμπόδων», κατά την έκφραση και του αείμνηστου νομοκτηνιάτρου Έυστ. Πακιάνα, φί-

λου και συμπαραστάτη του έργου αυτού. Έχοντας και τη συμπαράσταση του γαλακτολόγου της ΑΤΕ Αλεξ. Παπά και άλλων επώνυμων παραγόντων, προχώρησαν στην πραγμάτωση του σωτηρίου για τους κτηνοτρόφους έργου και στις 7-12-1960 τέθηκε ο θεμέλιος λίθος. Κατά τη διενέργεια των οικοδομικών εργασιών εισηγγήθηκα στον τότε Τεχνικό Επιθεωρητή Δημ. Κανάση κάτι που δεν υπήρχε στη μελέτη την προσθήκη τμήματος καστεριώσεως γάλακτος. Ο τεχνικός της ΑΤΕ υιοθέτησε ως ορθή την πρότασή μου και εισηγγήθηκε αμέσως στα αρμόδια όργανα, αφού προηγουμένως πάρθηκαν οι τυπικές αποφάσεις από την Ένωση, για τη σύνταξη συμπληρωματικής μελέτης. Βέβαια, το θέμα αυτό προκάλυψε — ήταν επόμενο — και μια καθυστέρηση στην αποπεράτωση του εργασιώσιου, αλλά ήταν κάτι το απαραίτητο για να έχουμε μια ολοκληρωμένη βιομηχανία, που θα μας εξασφάλιζε την απρόσκοπτη λειτουργία της.

Τελικά, το 1964 ολοκληρώθηκαν όλες οι εργασίες, ύστερα από ένα αγώνα σκληρό και επίπονο, που κράτησε 14 χρόνια! Το ογκώδες αρχείο της Ενώσεως καταγράφει τον αγώνα αυτό.

Θεωρώ σκόπημο να σημειώσω, ότι όλες τις δανειοδοτήσεις για την ολοκλήρωση του έργου διαχειριζόταν η Διαχειριστική Επιτροπή, που συνεδρίαζε στο Ίποκατάστημα της ΑΤΕ και την αποτελούσαν ο εκάστοτε Διευθυντής της ΑΤΕ, ο εκάστοτε Πρόεδρος της Ενώσεως Συνεταιρισμών Σύρου και ο Τεχνικός της ΑΤΕ, γι' αυτό δεν μπορούσε να κατηγορηθεί κανείς για «κομπίνες», σαν τα σημερινά φαινόμενα των καιρών μας, αν και οι συνεταιριστικές οργανώσεις τελούσαν υπό τον ασφυκτικό (καλώς ή κακώς) έλεγχο των εποπτικών οργάνων της ΑΤΕ, καιτοι οι συνεταιριστικές οργανώσεις εκινούντο τότε μέσα στα πλαίσια ενός υγιούς και ακοιμμάτιστου συνεταιριστικού κινήματος.

Η ΒΙΟΣΥΡ, σε διάβευση των απαισιοδόξων, συνεχίζει μέχρι σήμερα τη λειτουργία της και την 25η Ιουλίου 1989 συμπλήρωσε την πρώτη εικοσιπενταετία της. Εύχομαι να τα «πενηγαριάζει» αιώνας, υπό την προϋπόθεση ότι το Κράτος θα χορηγεί στους κτηνοτρόφους τα απαιτούμενα κίνητρα, παράλληλα με την κατάρτιση τυχόν αντικινήτρων, για την ομαλή λειτουργία των γαλακτοβιομηχανιών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Παράκληση οι εργασίες να είναι όσο το δυνατό συνοπτικές και συνεκτικές κι η έκτασή τους να μην ξεπερνά το ισοδύναμο 6 τυπωμένων σελίδων. Η Συντακτική Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα δημοσίευσης ή μη εργασιών που της παραδίδονται, καθώς και καθορισμού του χρόνου δημοσίευσης, ανάλογα με τις δυνατότητες. Κείμενα που δημοσιεύονται ή όχι δεν επιστρέφονται. Τα κείμενα πρέπει να είναι πολύ καθαρά.

Τα κείμενα που υπογράφονται ή για τα οποία αναφέρεται η πρεέλευσή τους, δεν απηχούν, κατ' ανάγκη και σ' όλα τα σημεία τους, και τις θέσεις της Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού.

ΒΙΟΛΜΕΤ Α.Ε.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΟΡΓΑΝΟΧΗΜΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ - ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΩΝ & ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΚΡΑΤΙΝΟΥ 11 105 52 ΑΘΗΝΑ • ΤΗΛ. 522 3486 - 522 3668 - 522 3704 - 522 3341 • Τ.Χ. 219457 ΒΙΜΕ GR - 224477 ΡΑΡΑ GR - 226079 ΣΤΕΥ GR

TELEFAX: 5231 280 • ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ: ΙΣΘΜΙΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ • ΤΗΛ. 0741-98 395



ΦΥΤΟΧΩΜΑΤΑ - ΚΟΜΠΟΣΤΕΣ

**HY-POT
COPROHUM
HY-POT VIKAL**

ΜΕΤΑΠΛΑΣΤΕΣ ΕΔΑΦΟΥΣ

**ΑΝΘΟΡΜΟΝ
ΟΡΓΑΝΙΚΑ**

ΟΡΓΑΝΟΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

**ΦΥΤΟΡΜΟΝ SUPER
ΦΥΤΟΡΜΟΝ SPECIAL**

ΠΥΚΝΑ ΚΡΥΣΤΑΛΙΚΑ ΥΔΑΤΟΔΙΑΛΥΤΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

**NEW VACHS 60
ΑΜΜΟΡΗΟΣΚΑ 60**

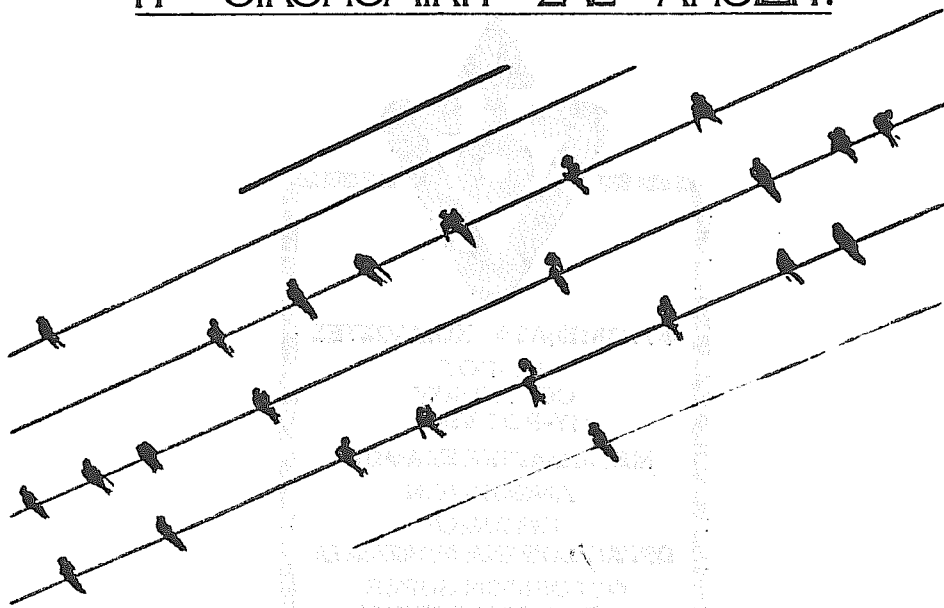
**GREEN TOP
EVEHEL
TOM MG4**

ΥΓΡΑ ΔΙΑΦΥΛΛΙΚΑ

**HUMOTREL
FILOZAL**

ΧΡΕΟΣ ΜΑΣ

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΑΣ ΑΝΟΙΞΗ!



ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ
με ανθρώπινο πρόσωπο

ΕΙΔΗΣΕΙΣ: Συνεταιριστικές - Αγροτικές

- Δεύτερος Γενικός Γραμματέας στο Υπουργείο Γεωργίας. Ορισθηκε και ανέλαβε τα καθήκοντά του ο Οικονομολόγος - Συνεταιριστής Γ. Σελλιανάκης

Ορκίστηκε και ανέλαβε και επίσημα τα καθήκοντά του ο δεύτερος Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Γεωργίας. Η Κυβέρνηση είχε επιλέξει από της 8ης Αυγούστου για τη θέση αυτή τον οικονομολόγο συνεταιριστή κ. Γ. Σελλιανάκη, του οποίου όμως η ορκωμοσία καθυστέρησε μέχρι της εκδόσεως του Προεδρικού Διατάγματος με το οποίο τροποποιήθηκε ο οργανισμός του Υπουργείου και συστήθηκε η νέα Γενική Γραμματεία. Ο κ. Γ. Σελλιανάκης προέρχεται από το Αγροτοσυνεταιριστικό κίνημα της χώρας, υπήρξε Διευθυντής της «Μελισσοκομικής», Γενικός Διευθυντής της «Ελαιουργικής» και έχει αναπτύξει μία έντονη παρουσία και δράση στον Αγροτοσυνεταιριστικό χώρο. Στην αρμοδιότητα της νέας Γενικής Γραμματείας υπάγονται σύμφωνα με το άρθρο 31 του Οργανισμού του Υπουργείου οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, 110 οργανισμοί και οι ομαδικές δραστηριότητες (σήμερα 805 ομάδες παραγωγών) που εποπτεύει το Υπουργείο Γεωργίας.

Μιλώντας κατά την ορκωμοσία ο Υπουργός Γεωργίας κ. Σταύρος Δήμας είπε ότι η Κυβέρνηση αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς, γιατί τους θεωρεί ως κατ'εξοχήν φορείς ανάπτυξης της υπαίθρου και ότι με τη νέα Γενική Γραμματεία αναθαμνίζονται από την άποψη της Κρατικής μέριμνας ενώ με την τοποθέτηση σ' αυτήν καταξιωμένου πρώην στελέχους των, υπολογίζει ότι θα αποκατασταθεί η συνοχή τους που είχε διαταραχθεί τα τελευταία χρόνια. Η νέα Γενική Γραμματεία πρόσθεσε ο κ. Υπουργός, θα καταγράψει τη σημερινή οικονομική κατάσταση των Αγροτικών Συνεταιρισμών, που όπως όλοι γνωρίζουν δεν είναι κα-

θόλου ευχάριστη, θα μελετήσει τα προβλήματά τους και θα προτείνει σειρά μέτρων για την οικονομική εξυγίανσή τους. Ως προς τους επιπτευόμενους 110 οργανισμούς από το Υπουργείο Γεωργίας και τις 805 ομάδες παραγωγών που περιέρχονται στην αρμοδιότητα της νέας Γενικής Γραμματείας, ο κ. Δήμας είπε ότι, και οι φορείς αυτοί είναι επίσης αναπτυξιακοί με μία σημαντική ο καθένας αποστολή, γι' αυτό και η Κυβέρνηση επαυξάνει την Κρατική φροντίδα στα ιδιαίτερα προβλήματά τους με την υπογωγή τους στη νέα Γενική Γραμματεία του Υπουργείου.

- Εμπλοκή στη Διοίκηση της Α.Τ.Ε.

Ο Διοικητής της ΑΤΕ κ. Θ. Δημόπουλος δεν δέχθηκε να υποβάλει την παραίτησή του στον νέο Υπουργό Γεωργίας κ. Στ. Δήμα επικαλούμενος τη σύμβαση πενταετούς διάρκειας που έχει υπογράψει με την ΑΤΕ. Εν τω μεταξύ η Κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι στη θέση του Διοικητή της ΑΤΕ θα τοποθετηθεί ο Καθηγητής του Γεωργικού Πανεπιστημίου (Ανωτάτης Γεωπονικής Σχολής) κ. Παν. Καρακατσούλης.

Ο προηγούμενος Υποδιοικητής της Α.Τ.Ε. κ. Φ. Παναγιωτόπουλος, υπέβαλε την παραίτησή του. Νέος Υποδιοικητής ανέλαβε ο οικονομολόγος κ. Δ. Μηλιάκος στέλεχος της ΑΤΕ.

Ο κ. Δ. Μηλιάκος γεννήθηκε το 1947 στην Πλατάνα Σπάρτης. Τελείωσε την ΑΣΟΕΕ (Οικονομικό Τμήμα) και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές (MASTER OF SCIENCE) στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου στον τομέα της Αγροτικής Οικονομικής. Ειδικεύθηκε σε θέματα αγροτικής πολιτικής και ΕΟΚ και το 1981 μεταεκπαιδευτήκε στη Δ)νση Περιφερειακής Πολιτικής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις Βρυξέλλες.

Από το 1977 μέχρι 19.7.89 εργαζόταν ως οικονομολόγος στη Δ)νση Μελετών και Προγραμματισμού της ΑΤΕ (υπεύθυνος του τμήματος Τραπεζικού Συστή-

ματος). Έχει δημοσιεύσει σειρά μελετών για το τραπεζικό σύστημα, την Αγροτική Πολιτική και την ΕΟΚ, καθώς επίσης και επιστημονικά άρθρα σε εξειδικευμένα οικονομικά περιοδικά.

Είναι μέλος της Ελληνικής Οικονομικής Εταιρείας και του Συνδέσμου Ευρωπαϊκών Σπουδών. Υπήρξε υποψήφιος ευρωβουλευτής της Ν. Δ. στις εκλογές του 1984.

Κατά την ανάληψη των καθηκόντων του, παρουσία του Υπουργού Γεωργίας κ. Στ. Δήμα, ο κ. Μηλιάκος, μεταξύ άλλων τόνισε:

«Στο διάστημα που θα ακολουθήσει θα επιδιωχθεί η απογραφή για την πραγματική οικονομική κατάσταση της ΑΤΕ και θα γίνει προσπάθεια για την αντιμετώπιση και τη δρομολόγηση λύσεων στα καίρια προβλήματά της που είναι:

- η χρηματοδοτική οικονομία
- ο ορθολογισμός στη διάθεση των χρηματοοικονομικών πόρων
- η λειτουργία της ΑΤΕ μέσα στα πλαίσια της ΕΟΚ
- οι νέες τραπεζικές εργασίες
- η θελτώση του οργανωτικού σχήματος και των λειτουργικών διαδικασιών

● **Πανελλήνια Συνομοσπονδία Αστικών Συνεταιρισμών**

Η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Αστικών Συνεταιρισμών εγκαταστάθηκε και λειτουργεί στα νέα γραφεία της στη διεύθυνση: Πλατεία Ελευθερίας 2, με τηλ. 3242967.

Κατά τις αρχαιρεσίες που έγιναν στις 25.6.1989 εκλέχθηκαν:

α) Για το Δ.Σ., ως τακτικά μέλη οι: Πορής Μιχάλης, Τσιτσάνης Δημήτρης, Κορακιανίτου Αγνή, Γιάννης Χάρακας και Γιάννης Μαργαρίτης.

Αναπληρωματικά μέλη οι: Παπαδόπουλος Βασίλης, και Σαβελίδης Χαράλαμπος.

β) Για το Ε.Σ., ως τακτικά μέλη οι: Παπαδόπουλος Στανίτσας, Τρέκλας Ευ-

άγγελος, Ψωμαδάκης Κυριάκος.

Αναπληρωματικό μέλος ο: Γκρέκης Κώστας.

γ) Εκπρόσωποι για το Συμβούλιο Συνεταιρισμών στο ΥΠΕΘΟ οι: Τσιτσάνης Δημήτρης, Παπαδόπουλος Βασίλης, Πορής Μιχάλης, Χάρακας Γιάννης, Μαργαρίτης Γιάννης, Ψωμαδάκης Κυριάκος.

Αναπληρωματικά μέλη οι: Νταλιόπουλος Κώστας, Σαβελίδης Χαράλαμπος, Ζούτσος Γιώργος.

Το Δ.Σ. συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής: Πρόεδρος Πορής Μιχάλης, Αντ)δρος Τσιτσάνης Βασίλης, Γεν. Γραμματέας Κορακιανίτου Αγνή, Ταμίας Χάρακας Γιάννης, Σύμβουλος Μαργαρίτης Γιάννης.

● **Νέα Συλλογική Σύμβαση Εργασίας**

Με εγκύκλιό της (Αρ. 23/23.6.1989) η ΠΑΣΕΓΕΣ κοινοποίησε στις συνεταιριστικές οργανώσεις τη νέα συλλογική σύμβαση εργασίας του προσωπικού των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων που υπεγράφη μεταξύ ΠΑΣΕΓΕΣ και ΟΣΥΓΟ. Η νέα ΣΣΕ ισχύει από 1.1.1989, με εξαίρεση το Κεφ. ΙΙ, που ισχύει από 1.5.1989. Το Κεφ. ΙΙ αναφέρεται στην ενσωμάτωση στα κατώτατα όρια βασικών μηνιαίων μισθών, των ποσών της ΑΤΑ που έχουν χορηγηθεί από 1.1.1982 μέχρι 31.12.1985. Στους βασικούς μισθούς που προκύπτουν προστίθεται η ΑΤΑ από 1.1.1986.

● **Επανεξέταση «Αγροτικών νέων της ΕΟΚ»**

Από τους ενδιαφερόμενους για τα θέματα της ΕΟΚ που αφορούν στο γεωργικό τομέα είχε γίνει αισθητή η διακοπή έκδοσης των «Αγροτικών Νέων της Ε.Ο.Κ.» που επιμελείτο το Γραφείο Βρυξελλών της ΠΑΣΕΓΕΣ. Με ικανοποίηση επισημαίνουμε τη συνέχιση της έκδοσής του από το Μάρτιο, γιατί αποτελεί πηγή έγκυρης πληροφόρησης για τις εξελίξεις των γεωργικών θεμάτων της ΕΟΚ που επηρεάζουν άμεσα την ελληνική γεωργία και τους συνεταιρισμούς.

Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΟΥ Ο.Η.Ε.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ (II Δεκ. 1986)

Μετάφραση Κ.Α.Π.

(Συνέχεια από το προηγούμενο τεύχος και τέλος)

67. Η ενίσχυση μιάς συνεταιριστικής κίνησης από μιά άλλη φαίνεται ότι παρουσιάζει ορισμένα εγγενή πλεονεκτήματα. Αν ακολουθηθεί σωστά, επιτρέπει να συνδεθούν οι πόροι του δότη (συνεταιριστική κίνηση) κατευθείαν με τους πόρους του λήπτη (συνεταιριστική κίνηση). Αυτό παρέχει την ευκαιρία συνέχειας στην ενίσχυση, που συνεπάγεται την ανταλλαγή εμπειριών και προσωπικού και την ανάπτυξη μακροχρόνιων διασυνδέσεων. Έτσι μπορούν να προκύψουν αυξημένες εμπορικές σχέσεις μεταξύ συνεταιρισμών διαφόρων χωρών. Η απευθείας ενίσχυση μεταξύ συνεταιρισμών, όταν διοχετεύεται διαμέσου των κορυφαίων οργανώσεων, μπορεί να προσφέρει πολλά στην ενδυνάμωση των υπηρεσιών που προσφέρουν και να αυξήσει την αξιοπιστία τους στο εσωτερικό των τοπικών οργανώσεων.

68. Η ενίσχυση από μια συνεταιριστική κίνηση προς μια άλλη δεν μπορεί να προχωρήσει πολύ, παρά μόνον όταν οι συνεταιριστικές οργανώσεις προέλευσης και προορισμού της ενίσχυσης καθώς και οι κυβερνήσεις είναι διατεθειμένες να την υποστηρίξουν σε μακροχρόνια βάση. Αν δεν υπάρχει τέτοια δέσμευση, η ενίσχυση μπορεί να διακοπεί σε δύσκολους καιρούς και να θέσει σε κίνδυνο ό,τι έχει επιτευχθεί. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να αναφερθεί η προσπάθεια της ΔΣΕ να συσταθεί μια ομάδα εργασίας για να λειτουργήσει ως δέγμα, που θα ενθαρρύνει περισσότερες κυβερνήσεις και μη κυβερνητικούς οργανισμούς στη χορήγηση ενισχύσεων κατευθείαν προς συνεταιριστικές κινήσεις.

XI. Η πρόοδος που σημειώθηκε στη διεύρυνση της συμμετοχής μελών και στην ανάπτυξη των συνεταιρισμών.

69. Ακριβείς αριθμοί σχετικά με την παγκόσμια ανάπτυξη του αριθμού των συνεταιρισμών και του αριθμού μελών τους σήμερα δεν είναι διαθέσιμοι. Συνολικά, όμως, μπορεί να λεχθεί με σιγουριά ότι υπήρξε αναδίκη τάση κατά τα περασμένα χρόνια. Οι συνεταιρισμοί όχι μόνο έχουν αυξήσει τον αριθμό τους και τον αριθμό των μελών τους, αλλά και το εύρος των δραστηριοτήτων τους. Στο Πακιστάν παρατηρήθηκε αύξηση κατά 77% στον αριθμό των συνεταιρισμών μεταξύ 1978 και 1985 και το σύνολο από 32.777 έφθασε σε 57.950. Κατά την ίδια περίοδο, ο αριθμός μελών αυξήθηκε από 2,2 σε 3,9 εκατομ. Μια άλλη αναπτυσσόμενη χώρα, για την οποία υπάρχουν στοιχεία, είναι η Γουιάνα, όπου ο αριθμός συνεταιρισμών από 12 το 1948 έφθασε τους 1.523 το 1986, με αριθμό μελών 175.000. Μια εντυπωσιακή αύξηση στον αριθμό και στα είδη των συνεταιρισμών σημειώθηκε στην Αιθιοπία κατά τα τελευταία 10 χρόνια. Σε πιο γενική κλίμακα, μπορεί να αναφερθεί το αποτελεσματικό έργο που προσφέρει η Εθνική Ένωση Συνεταιρισμών Αγροτικού Βέηλεκτρισμού στην παροχή ηλεκτρικής ενέργειας για αρκετά εκατομμύρια άτομα (σε έναν αριθμό αναπτυσσόμενων χωρών).

70. Η ανάπτυξη των πιστωτικών συνεταιρισμών συνεχίστηκε με εντυπωσιακό

ρυθμό. Στα προηγούμενα 10 χρόνια οι πιστωτικοί συνεταιρισμοί-μέλη της WOCOU υπερδιπλασιάστηκαν. Ο αριθμός μελών από αναπτυσσόμενες χώρες αυξήθηκε από 2,7 εκατ. το 1975 σε σχεδόν 7 εκατ. στο τέλος του 1985. Οι συνεταιρισμοί βιομηχανικής παραγωγής αναζωογονήθηκαν επίσης κατά την περασμένη δεκαετία. Πολλοί συνεταιρισμοί αυτού του είδους ιδρύθηκαν στη Γαλλία, την Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Το στοιχείο που θα ενισχύσει την ανάπτυξη των συνεταιρισμών είναι η ευρεία διάδοση της γνώσης και της πληροφόρησης σχετικά με τις δραστηριότητες των συνεταιρισμών, όχι μόνο των επιτευγημάτων, αλλά και των αδυναμιών τους. Σε σημαντικό βαθμό αυτό μπορεί να επιτευχθεί με εκπαιδευτικά προγράμματα που προωθούν την κατανόηση των συνεταιριστικών αρχών και την εκτίμηση της χρησιμότητας των συνεταιρισμών στους διάφορους τομείς της οικονομίας. Αυτά τα εκπαιδευτικά προγράμματα πρέπει να συμπληρώνονται με ειδήσεις και πληροφορίες από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, που ασκούν σημαντική επιρροή στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης. Σε όσο βαθμό αυτό είναι δυνατό, οι δραστηριότητες προώθησης των συνεταιρισμών πρέπει να προέρχονται από τη συνεταιριστική κίνηση και να μη στηρίζονται στις κρατικές υπηρεσίες πληροφόρησης.

XII. Συμπεράσματα.

71. Με βάση αυτή την ανασκόπηση και ανάλυση, οι Χώρες-μέλη θα όφειλαν να:

(α) Ισχυροποιήσουν τη δέσμευσή τους για υποστήριξη των συνεταιρισμών με τρόπο συνεπή προς την ανάγκη διατήρησης της αυτονομίας και του δημοκρατικού χαρακτήρα αυτών των οργανώσεων. Αυτό θα αυξήσει τη δυνατότητά τους να συνεισφέρουν αποτελεσματικά στη γενικότερη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη.

(β) Διευρύνουν το ρόλο των συνεταιρισμών (γεωργικών, πιστωτικών, χειροτεχνικών και άλλων μορφών) στην παραγωγή, εμπορία και κατανάλωση τροφίμων. Μέτρα πολιτικής πρέπει να ληφθούν για την προώθηση των αποταμιεύσεων και των επενδύσεων στον αγροτικό/γεωργικό τομέα και για την ενθάρρυνση των γεωργών να αυξήσουν την παραγωγή τροφίμων και να θελιώσουν τα δίκτυα εμπορίας.

(γ) Ενδυναμώσουν το ρόλο των συνεταιρισμών και των οργανώσεων συνεταιριστικού τύπου στην προώθηση της ανάπτυξης στις αστικές περιοχές.

(δ) Ερευνήσουν τρόπους για την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών, των νέων, των αναπήρων και των ηλικιωμένων στους συνεταιρισμούς. Σχετική είναι η μέριμνα για ενθάρρυνση χρησιμοποίησης των συνεταιρισμών στη βιομηχανία μικρής και μεσαίας κλίμακας.

(ε) Ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των φτωχότερων μελών της κοινωνίας και κυρίως των χωρικών και των ακτημόνων στις συνεταιριστικές δραστηριότητες.

(στ) Επανεξετάσουν το ρόλο και τις μορφές κυβερνητικής υποστήριξης προς τους συνεταιρισμούς, ώστε οι συνεταιρισμοί να αποτελέσουν ένα πιο δυναμικό και αυτοδύναμο παράγοντα στην αναπτυξιακή διαδικασία.

(ζ) Προωθήσουν προγράμματα εκπαίδευσης και άσκησης, με σκοπό τη διεύρυνση των εργασιών των συνεταιρισμών, την περισσότερη ανταπόκριση προς τις

ανάγκες των μελών τους και τη διασφάλιση μεγαλύτερης συμμετοχής των μελών.

(η) Υποστηρίζουν προσπάθειες ενδυνάμωσης των ενισχύσεων μεταξύ συνεταιριστικών οργανώσεων ως ένα σημαντικό βήμα συνεταιριστικής ανάπτυξης. Η ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ συνεταιριστικών κινήσεων αποτελούν ένα σημαντικό μέσο προώθησης της συνεργασίας μεταξύ συνεταιρισμών, αύξηση της ροής πόρων και τεχνολογίας προς τους συνεταιρισμούς αναπτυσσόμενων χωρών και εγκαθίδρυσης ενός χρήσιμου τρόπου διαχείρισης αναπτυξιακών προγραμμάτων. Οι κυβερνήσεις, κατά την κατανομή των πόρων οικονομικής ανάπτυξης χωρών εξωτερικού προς εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς, ίσως θα έπρεπε να εξετάσουν τη διαχέτευση μεγαλύτερου ποσοστού προς την ενίσχυση μεταξύ συνεταιριστικών κινήσεων.

(θ) Ενθαρρύνουν προγράμματα εκπαίδευσης και πληροφόρησης με σκοπό τη διεύρυνση της ενημέρωσης του κοινού σχετικά με τους συνεταιρισμούς και με το ρόλο που μπορούν να παίξουν στη γεωργία, την κατοικία, την πιστοδότηση και τις τραπεζικές εργασίες, την αλιεία, τη βιομηχανία και σε άλλους οικονομικούς και κοινωνικούς τομείς.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

(Συνέχεια από τη σελ. 170)

αυτού τόσο έναντι των μελών του, όσο και έναντι των τρίτων.

Στην προκειμένη περίπτωση παραστάθηκε στη δίκη ως πολιτικώς ενάγων, δ:α του προέδρου του Δ.Σ. του, ο συνεταιρισμός... και ζήτησε την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης δρχ... λόγω ηθικής βλάβης που υπέστη ο συνεταιρισμός από τις αποδιδόμενες στους κατηγορούμενους αξιόποινες πράξεις και συγκεκριμένα:

(α) της ψευδούς ιατρικής πιστοποίησης του πρώτου τούτων ιατρού, που εν γνώσει θέλοντας να εξυπηρετήσει τον άλλον συγκεκριμένο ενσυνείδητα, εβιβαίωσε ψευδώς το περιστατικό, ότι ο δεύτερος κατηγορούμενος δεν παραβρέθηκε στην επίδικη ΓΣ των μελών του λόγω ασθένειας του, (β) της ηθικής αυτουργίας σε ψευδή ιατρική πιστοποίηση και της χρήσεως αυτής από τον δεύτερο κατηγορούμενο, γιατί από τις αξιόποινες αυτές πράξεις μειώθηκε η πίστη και το κύρος του συνεταιρισμού έναντι των μελών του και των τρίτων.

Ως προς την πρόκληση δε και παραγωγή στον άλλον της απαφάσεως για διάπραξη ορισμένου εγκλήματος (εν προκειμένω για την έκδοση ψευδούς ιατρικής πιστοποίησης), αυτές μπορούν να γίνουν με οποιοδήποτε πρόσφορο τρόπο, όπως με προσπορές και παρακλήσεις που έγιναν με φορτικότητα και πειθώ.

(Σ η μ.: Ο ΑΠ με την απόφασή του αυτή δέχτηκε την υπό κρίση καταδικαστική για τους κατηγορούμενους απόφαση του Εφετείου.

«SINETERISTIKI PORIA»

Cooperative Review - Published by the FRIENDS OF
COOPERATION SOCIETY, 25 Koumoundourou Str.
104 37 Athens, Greece.

CONTENTS OF No. 15/1989

- C.Sifniotis : Greek Cooperatives and the European Union
- D.Kosmopoulos : The Labour Movement and the Consumers' Cooperatives in Greece
- A.Manitakis : Trade-Union Agreements and the Personnel of Cooperative Companies (Expert Opinion)
- B.Lambropoulou-Dimitriadou : Jurisprudence on Cooperative Affairs
- Our Views
- Cooperatives and Development Policy (Draft Resolution of the European Parliament)
- European Integration and Cooperatives (Opinion of the Economic and Social Committee)
- The Utilization of Cooperatives in the Second European Programme for Fighting Poverty (Compiled by B.Lambropoulou-Dimitriadou)
- School Cooperatives in Italy
- J.Solaris : 25 yers ago...Cooperative Dairy in Syros
- Cooperative and Agricultural News
- The U.N. Secretary Report on Cooperatives (1986)

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ — ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ — ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Τρίμηνη έκδοση του Επιστημονικού - Ιδεολογικού Σωματείου

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Γραφεία: Κουμουνδούρου 25 (4ος όροφος) Αθήνα 10437 (τηλ. 52.47.162)

Ιδιωκτησία - Έκδοση: Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού

Υπεύθυνος κατά νόμο: Κώστας Παπαγεωργίου, Θησέως 10, Μαρούσι
151.24 - Αθήνα - Τηλ. 8027.807

Συντακτ. Επιτροπή: Β. Δημητριάδου - Κ. Παπαγεωργίου - Γ. Σελλιανάκης

Εισφορές 1989: Για Νομικά Πρόσωπα δρχ. 2.000. Για άτομα δρχ. 1.000.

Εμβάσματα: Στον Ταμία κ. Νικ. Πατρίκιο, οδός Καλλιρρόης 12
Αθήνα 117 43 (τηλ. 92.26.777)

Τυπογραφεία: Νικήτα Κ. Καράλη, Γερανίου 7 - Τηλ. 52 33 965
Κυκλοφορία 12.10.1989

Σ Ε Κ Ε

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑ - Πανεπιστημίου 6

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ με πλήρεις εγκαταστάσεις:

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Μ. Ασίας 1 - ΚΑΒΑΛΑ Δαγκλή 22

ΞΑΝΘΗ Περιοχή Πετεινού.

Η ΣΕΚΕ ιδρύθηκε το 1947 με την έμπνευση, πρωτοβουλία και προσπάθειες του αγροτικού ηγέτη αείμνηστου Αλεξάνδρου Μπαλτατζή, που υπήρξε και ο πρώτος Πρόεδρος της.

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΜΕΤΟΧΟΙ: 13 Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών — 2 Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και η Α.Ε. ΝΕΣΤΟΣ Ξάνθης.

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο της ΣΕΚΕ ήταν 2.000.000 δρχ. και τα σημερινά κεφάλαια, αποθεματικά και λοιπά περιουσιακά της στοιχεία ανέρχονται στο ποσό των 2.700.000.000 δραχμών.

Η ΣΕΚΕ διαθέτει ιδιόκτητες καπναποθήκες με πλήρως τεχνικές εγκαταστάσεις άνω των 15.000 τόννων και δυναμικό υπηρεσιακό μηχανισμό ικανό να διακινήσει με επιτυχία άνω των 20.000 τ. καπνών.

Το προσωπικό της ΣΕΚΕ αποτελείται από 120 μόνιμους υπαλλήλους και 2.500 καπνεργάτες εποχιακής απασχόλησης.

Οι εξαγωγές της ΣΕΚΕ καλύπτουν το 15% περίπου των συνολικών εξαγωγών και εισάγει κάθε χρόνο πάνω από 25 εκατ. δολάρια.

Στα 40 χρόνια της γόνιμης σταδιοδρομίας της η ΣΕΚΕ προσέφερε ανυπολόγιστες ωφέλειες και υπηρεσίες στον καπνοπαραγωγικό κόσμο και γενικότερα στην εθνική οικονομία και επιπλέον δίνει με στις Οργανώσεις - Μετόχους της μερίσματα ύψους άνω του 1.100.000.000 δρχ.

Με το θεσμό των υποτροφιών που καθιέρωσε η ΣΕΚΕ στην περίοδο 1949—1965 σπούδασαν σε Πανεπιστημιακές Σχολές 400 παιδιά φτωχών καπνοπαραγωγών που κατέχουν τώρα εξέχουσες θέσεις στις Οργανώσεις και το Δημόσιο και διακρίνονται για το ήθος και την επίδοσή τους.

Σημαντική υπήρξε η συμβολή της ΣΕΚΕ στην ίδρυση και οργάνωση σειράς Συνεταιριστικών Εταιρειών και Γεωργικών Βιομηχανιών, μεταξύ των οποίων διακρίνεται η Συνεταιριστική Καπνοβιομηχανία ΣΕΚΑΠ, που διαθέτει ένα από τα πιο μεγάλα και συγχρονισμένα καπνοβιομηχανικά συγκροτήματα της Ευρώπης.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΕΥΑΓ. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

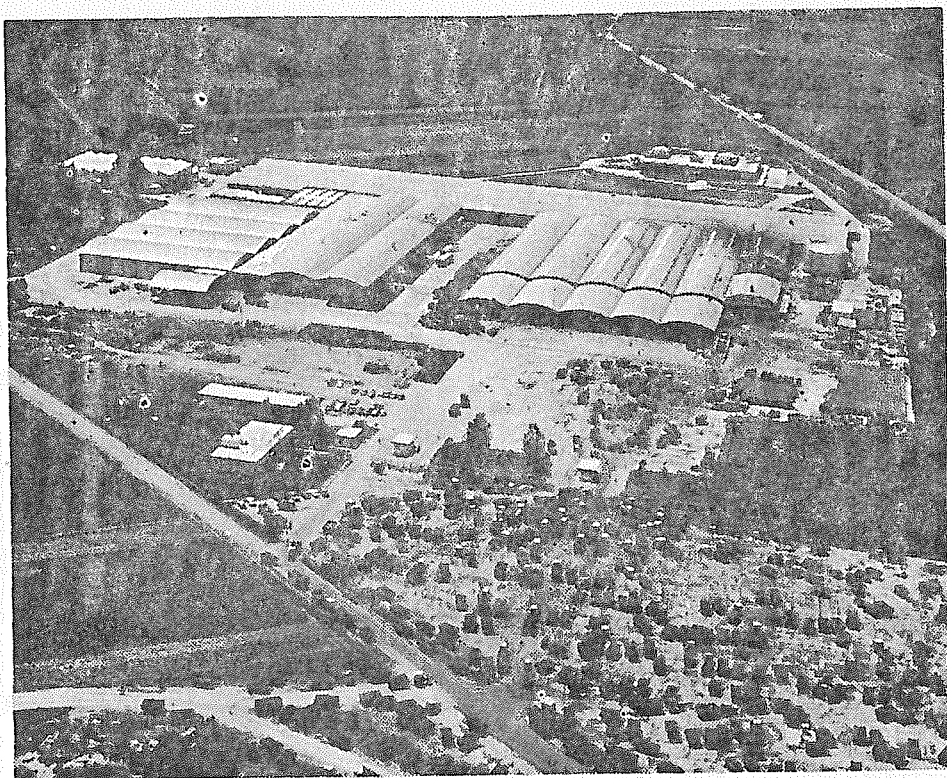
Διευθύνων Σύμβουλος: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΙΝΤΖΟΝΙΔΗΣ

Αν. Γενικός Διευθυντής: ΚΩΣΤΑΣ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

ΣΕΒΑ Θ ΑΒΕ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΘΡΑΚΗΣ

Ξάνθη: Καραολή 79 — Αθήνα Λ. Ριανκούρ 64)



- ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΙ το εισόδημα των αγροτών.
- ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΕΙ ποιότητα στον καταναλωτή.
- ΔΙΝΕΙ εργασία στους ανθρώπους της ακριτικής περιοχής.
- ΒΟΗΘΑ την εθνική οικονομία.
- ΣΤΗΡΙΖΕΙ τη συνεταιριστική ανάπτυξη.